

Das Hauß=Zucht=vnd

Leerbuch

Jeſu Syrachs /

Zum erſten mahl in Lettlicher Zun=

gen gebracht vnd verfertiget / vnd nun

zum ander mahl überſehen /

Durch

GEORGIUM MANCELIUM

Semgallum, der H. Schrifft Licentiatum,

vnd jetziger Zeit Fürſtlicher Churländiſcher

Hoff=Prediger.

Ad Zoilum :

Serviat omne DEO ſtudium, fremat Orbis Orcus:

Rumpatur Momus: Sat placuiſſe DEO:

Cum Gratia Privileg. Seren. Reg. Maj. Svec.

Riga in Lieffland /

Gedruckt vnd verlegt durch Gerhard Schrödern.

Im Jahr 1643.

[1.lpp.]

Das Buch Jeſus

Syrach.

CAPUT PRIMUM

WJſa Ghuddriba gir no Deewu to Kungu / vnd gir

py to Muŕchige.

2. Kas gir pirmahk domayis / zeek Smilŕcheem

Juhri/ zeek Lahŕsem Leeta / vnd zeek Deenahm tahs

Paŕsaules kl̕uht by ? Kas gir pirmahk mehŕoyis /

zeek aux tam Debbeŕŕim / zeek platti Semmi / zeek

d̕il̕li Juhri by buht ?

3. Kas gir Deewu pirmahk mahziyis / ko tam by darryt ?

4. Aito winja Ghudbriba gir preekŕch wiŕŕahm Leetahm.

5. Deewa tha Wiŕŕoauxtaka Wahrds gir ta Acka tahs Ghuddri=

bas / vnd tas muhŕchiegs Bauŕlis gir winjas Awohtz.

6. Kas warrähtu zittad ŕinnaht / ka ta Ghuddriba vnd Šapraŕŕcha=

na dabbuitina buhtu ?

7. Weens gir / tas Wiŕŕoauxtakaiŕ / tas Radditais wiŕŕo Leeto /

Wiŕŕpehtziegs / weens warrähns Konings / vnd ŕohte Bietins.

8. Katters vhs ŕawu Krähŕlu (alias ŕawà Ghodà) ŕehŕch / weens

walditayŕ Deews.

9. Tas gir to zaur ŕawu ŕwähtu Gharru paŕluddenayis / tas gir

wiŕŕu pirmahk domayis / ŕinnayis vnd mehŕoyis.

10. Vnd gir to Ghuddribu iŕkrattijis par wiŕŕu ŕawu Darbu / vnd

par wiŕŕu Meeŕŕu / pehtz ŕawus Schälaitibas vnd dohd teem / kattri

/ to myŕo.

11. Ta Deewa Bijaŕchana gir Ghods vnd Teickŕchana / Preex

vnd krahŕnis Krohnis. (Puŕch kaynis.)

12. Ta

[2.lpp.]

**12. Ta Deewà Bijačhana eepreezina to Širrdi / vnd dohd Pree=
ku vnd Lyxmibu muhčhige.**

**13. Kas to Kungu byłtahs / tam labb klaśees pałtarahs bähdhas /
vnd pehts galla to Šwätumu paturehß.**

14. Deewu myłoht / ta gir ta wiśo krahßnaka Ghuddriba.

**15. Vnd kas to eerauga / taß to mylina / ałto wings räds / kahdus
leelus brynumus ta darra.**

**16. Ta Kungu bijačhana gir tahs Ghuddribas Eeśakums / vnd
gir śirds dibbina` tickay py teem Titzigeem / vnd dīewo ween py tahm
ißrädiätahm Śeewam / vnd attrohd to tickay py teem Tayßneem
vnd Titzigeem.**

17. Ta Kungu bijačhana gir ta ihtäna Deewa Kalpočhana.

**18. Ta paśarga vnd darra to Širrdi rahmu / vnd doht Preeku vnd
Lyxmibu.**

**19. Kas to Kungu byłtahs / tam buhß labb / vnd kad wings grib=
behśees eepreezenayams / buhs wings łwehtietz.**

**20. Deewu byht / gir ta Ghuddriba / katträ baggate darra / vnd att=
näśahs wiśu labbu lieds ar śöw.**

**21. Ta pepillda wiśu Nammu ar śaweem dawaneem / vnd wiśus
Ähkus ar śawu Manntu.**

**22. Ta Kungu bijačhana gir weens Krohnis (Pułchkaynis) tahs
Ghuddribas.**

23. Vnd dohd baggatigu Meeru vnd Pełtičhanu.

- 24. Schy Ghuddriba darra itt ghuddrus Łaudis / vnd kas šöw py tahs [tippre turrahs / tam pallieds / ta ar Ghodu.**
- 25. To Kungu byht / gir ta Šackne tahs Ghuddribas / vnd winja Sarry [a]llo muh[ichige.**
- 26. Ta Kungu Bija[chana leeds (nhe peelay[ch) thos Gräkus.**
- 27. Aito kas beß bija[chanas diewo / (weens nhebehdnex gir) tahs Deewam dhe pattiek / vnd winja Pattgalwiba to šamaitahs.**
- 28. Bett kas rahms gir / ghaida layku / kas to eepreezenahs.**
- 29. Aito jeb[chu winja leetas kahdu briedi neezinatas k]uh[it.**
- 30. Tad tomhär labbi (Łaudis) winju Guddribu teix.**

31. Tam

(3. lpp.)

- 31. Tam Befdewigam gir Deewa Wahrds weena dheganta leeta.**
- 32. Aito tas gir weena Mannta tahs Ghuddribas / kattru winjam pallähpta gir.**
- 33. Mans Dähls / gribbi tu ghuddris k]uh[it / tad mahzays tohs Baußlus / tad töw Deews to Ghuddribu dohs.**
- 34. Aito ta Deewu Bija[chana gir ta ih[itäna Ghuddriba vnd Mahziba.**
- 35. Vnd ta Titziba vnd Pazee[chana pattiek Deewam labb.**
- 36. Peraugi / ka tawa Deewu Bija[chana dhe gir willtiga / vnd dhe kalpo winjam ar blehdigu širdi.**
- 37. Nhe meckle Teick[chanu py teem Łaudeem / zaur Willtibu /vnd**

peeluhko / ko tu runna / titzi vnd darri.

**38. Vnd nhe paauxtenayees töw paŋcham / ka tu nhe kriet / vnd
kauna` tohpi.**

**39. Vnd tas Kungs tawu Blehdiburädŋamu darra / vnd ghruhŋch
töw redŋige preekŋchan teem ŋaudeem.**

**40. Tadehŋ / ka tu nhe eŋi eekŋchan ihtänas Bijaŋchanas Dee=
wam kalpoyis / vnd tawa Śirds blehdiga bijuŋŋi gir.**

CAPUT II.

**MAŋs Bährns / gribbi tu Deewa Kalps buht / tad śattayŋŋees
töw py Kahrdenaŋchanas.**

**2. Turrees ŋtippre / vnd zeetees / vnd nhe ŋchaubayß / kad töw
kaß labba gribb attwillt.**

**3. Turrees töw py Deewu / vnd nhe attkahp / Ka tu allaŋch ŋtip=
prähx kluhŋti.**

**4. Wiß / kas töw noteek / to zeet / vnd eŋi pazeetigs / eekŋchan wiŋŋena=
dahm Bähdam.**

**5. Aiŋto ka Sältz zaur Vgguni / (alias Ghuny) ta kluhŋt tee / kattri
Deewam battiek / zaur to Vgguni thas Nhelaymibas appraudŋiet.**

**6. Titzi Deewam / tad wings töw ißpeŋtys śattaŋŋi thawu Zeŋŋu /
vnd zerre vs winju.**

7. Tee / kattri juhs to Kungu byŋtaht / titzeeta winjam.

8. Aiŋto

[4. lpp.]

8. Aiŋto tas jums nhe wills.

9. Tee / kattri juhs to Kungu by[taht / gaydaita wi[śu labbumu no winju / tad jums Schāla[tiiba vnd Eepreezena[chana alla[chien no=tix.

10. Tee / kattri juhs to Kungu by[taht / gaidaita pehtz winja Schā=la[tiibu / vnd dhe attkahpeeta / ka juhs dhe ee[śeta pohita.

11. Red[eeta kas teem Wätzakeem notitzis / vnd jemmeeta to wāhra / kas gir śawu mu[chu Kaunà tappis / kas vhs winju Zerreyis gir ?

12. Kas gir śawu muh[chu attitahtz / kas eek[chan Deewa Bija[cha=nas pallitzis gir ? Jeb kas gir śawu muh[chu no winju app[meetz / kas winju peśautzis gir ?

13. Aiito tas Kungs gir lehnigs vnd [ehligns / vnd peedohd Grākus / vnd pallieds no Bāhdam.

14. Way teem / kattre Deewam nhetitz / vnd [tippri dhe turrahs / vnd tam Beßdeewigam / katters [churpu vnd turpu bohxtahs.

15. Way teem Bailigeem / aiito tee dhe titz / tapehtz tee arrid[an dhe k[luht ghelbāhti.

16. Way teem kattri dhe palleek.

17. Ka teem buhs / kad tohs tas Kungs mayahs pemecklehß ?

18. Katttri to Kungu bija / titz winja Wahrdam / vnd katttri to my=lo / turr winja Baußlus.

19. Katttri to Kungu bietahs / darra kas winjam labbe pattiek / vnd katttri to apmilina / turr tohs Baußlus parei[e.

20. Katttri to Kungu by[tahs / [attay[śa [awus Śirrdes / vnd [ām=moyahs śōw preek[chan winju / vnd śacka :

**21. Labbis mehs gribbam Deewa Rohkahs eekriit / nhe ka Zillwäh=
ka Rohkahs / Aiito winja Schälaitiba gir jo tick leela / ka wings patz
gir.**

CAPUT III.

1. Myli Bährni / klauśaita mannis / juhśam Thāwam.

2. Vnd dīewoyeeta tha / ka jums labbe klahśees.

3. Aiito tas Kungs gribb / to Thāwu zeenijamu no teem

Bährneem

[5. lpp.]

**Bährneem vnd ko tha Mahte them Bährnem paweh! / gribb wings
darram.**

4. Kas lawu Thāwu zeeni / tha Ghrākus Deews nhe śohdies.

5. Vnd kas śawu Maht ghoda / tas śackrayahs labbu Manntu.

6. Kas śawu Tāhwu zeeni / tas arridān Preeku no śaweem

**Bährneem redēhs / vnd kad wings luhds / tad kluhit wings paklau=
śietz.**

**7. Kas lawu Tāhwu zeeni / tas ilgake dīewos / vnd kas tha Kunga
Dhe! paklauśiegs gir / no to gir tay Mahte Preex.**

**8. Kas to Kungu bija tas arridān to Tāhwu zeeni / vnd kalpo śa=
weem Wätzakeem / vnd turr tohs ka śawus Kungus.**

**9. Ghodi Tāhwu vnd Maht ar darbeem / ar Wahrdeem vnd
Patzeechanu.**

10. Ka winjo Śwätum par töw nahk.

11. Aiito ta Tāhwa Swehtiba taiśa teem Bährneem Nammus /

bett tahs Mahtes Lah[̣tas nopleh[̣ch tohs [̣emmeh.

**12. Nhe ap[̣mei tawa Thäwa Waynus / aito tas töw dhe gir
Ghods.**

**13. Aito to Tähwu ghodaht / gir taws pa[̣cha Ghods / vnd tawu
Maht neewaht / gir taws pa[̣cha Kauns.**

**14. Mylays Bährns / ghlabbo tawu Tähwu Wätzuma` / vnd jo
winju dhe abbähdini / tick ilge ka wings d[̣iewo.**

**15. Vnd turri tam par labbu / ja tas Bährniegs k[̣luhtu / vnd to jo
dhe neewa / tadeh[̣ ka tu ghuddrahgs e[̣sí.**

**16. Aito ta Labbedarri[̣chana Tähwam paradieta / dhe tohp aiß=
mir[̣ta / (alij aismeer[̣ta /) vnd töw labb notix / jeb tu arrid[̣an Ghrehze=
neex e[̣sí.**

**17. Vnd tu tap[̣sí peminnätz (eeghadahtz) bähdas vnd tawy Ghrä=
ki ißniex / ka Läd[̣dus no Šaules.**

**18. Kas šawu Tähwu attitay / tas k[̣luh[̣t šaymohtz / vnd kas šawu
Maht apbähdina / tas gir nolahdätz no Kungu.**

**19. My[̣lais Bährns / palleetz lappraht ma[̣a` Ghoda` / tas gir lab=
bahk / dhe ka wiß / pehtz ko ta Pa[̣šaule ghada.**

20. Jo

[6. lpp.]

**20. Jo auxtahx tu e[̣sí / jo wayrahk tu töw [̣ammoyees / tad töw tas
Kungs my[̣lohs.**

**21. Aito tas Kungs gir tas Wi[̣šo Auxtakais / vnd darra tatt[̣che
leelus Darbus zaur teem Šäm[̣mo[̣chkeem.**

22. Nhe ghada pehtz kahdu auxaku Ghodu / vnd dhe dohma par tawu Warru / bett ko Deews töw gir pawehleyis / vs to tu alla[chien dohma.

23. Aito tas dhe neeka pallieds / kad tu [kattays pehtz to / kas töw dhe gir pawählätz.

24. Vnd kas taws Ammatz dhe gir / the rim[tais.

25. Aito töw gir jow wayrahk pawählätz / dhe ka tu [peh darriet.

26. Tha [kißdami dauds wayrahk gir pewillti / vnd winjo Droh=[chiba gir tohs Šamaytayu[ši.

27. Aito kas šöw lappraht Nhelayme edohdas / tas šamaytayahs turr eek[chan.

28. Vnd weenam droh[cham Zilwäkam dhe ißdohdahs.

29. Droh[ch Zillwähx dauds Nhelaymes šöw pa[cham padarras / vnd weenu Waydu pehtz otru Ze]].

30. Aito Leppniba šawu muh[chu labb dhe darra / vnd nheneeka ka tickay [aun no tennes attlehkt warr.

CAPUT IIII.

31. WEens prahstigs Zillwähgs mahzahs Deewa Wahrdu labpraht. ***

32. Vnd kas to Ghuddribu mylo / tas lappraht klau[šahs.

33. Ka tas Vhdens däggu[chu Vgguni (alias Ghuni) d[eh[ch / da deldeh ta Dawana tam Nabbagam dohta / tohs Gräkus.

34. Vnd tas auxakais Addehweis pehtz Ghalla peminnehs / vnd to Nhelaymeh vsturrehs.

- 1. Mylais Bährns / dhe laid tam Nabbagam bähdas zeet / vnd dhe eísi zeetz preeti tam Wayadíngam.**
- 2. Dhe apímey to Jßalkuíchu / vnd dhe abbähdini to Wayadígu eekíchan śawas Nabbadíbas.**
- 3. Abbähdénatay Śirdey dhe darri wayrak bähdas / vnd dhe kaweh tohs Dawanus tam Wajadígam doht.**

3. Dhe

[7. lpp.]

- 4. Dhe Jaw tam Nabbagam wellte luhkt / vnd dhe ghrees tawu Waygu no to Nabbagu.**
- 5. Dhe grees tawas Atzis no to kam wayaga gir / ka wings par töw dhe śuhdíehs.**
- 6. Aíto kas to darrijis gir / paklauíśa winja Luhkíchanu / kad wings ar noíkummuíchu Śirrdi par töw śuhds.**
- 7. Dhe barrees preekíh Śohdu / vnd kauneyees (ghodi) to Śoghi.**
- 8. Klauíśi labpraht to Nabbugu / vnd attbildi tam Lehnige vnd Rahme.**
- 9. Atpeti to / kattram warra noteek / no to / kas tam dhe patteeíśe darra / vnd dhe eíśi bayligs / kad töw teeíśaht buhs.**
- 10. Prettie teem Barineem turrahs ka kahtz Tähws / vnd pretti winjo Maht ka kaidś Nammukungs. (Saimneegs.)**
- 11. Tad tu buhíśi ka kahds Dähls ta Wiíśo auxuka / vnd wings töw wayrahk myíohs / dhe ka tawa Mahte.**
- 12. Ta Ghuddriba paauxtena śawus Bährnus / vnd śayäm tohs /**

kattri to meckleh.

13. Kas to mylo / tas mylo to Diiewibu / vnd kas to Tickuiche meckleh / tam buhs Preex.

14. Kas söw tippre py tahs turrahs / tas leelu Ghohdu dabbuyß / vnd ko wings eeśahk / teh Deews Laymu dohs.

15. Kas Deewa Wahrdu zeeni / tas darra to jhitanu Deewa Kalpoichanu / vnd kas to mylo / to Deews arridan mylo.

16. Kas tai Ghuddribai paklauśigs gir / tas warr zittus Łaudis mahzieht / vnd kas söw py tahs turrahs / tas meerige diewohs.

17. Kas beß Blehdibas gir / tas to dabbuis.

18. Vnd winja Pałtary ißdohśeeß.

19. Vnd jebiche ta no pirmu Ghallu zittade prettie to söw turrahs / vnd to ißbeedina vnd ißbayle / vnd paluhko to ar śawu Riext / vnd pa=rauga to ar śawu Pamaziichanu / teekams ta attrohd / ka wings beß Blehdibas äśohtz.

20. Tad winja attkal py to nahx vhs to ihtānu Zellu / vnd to epree=zenahß.

21. Vnd

[8. lpp.]

21. Vnd tam ißtahtieß śawu pałähptu Ghuddribu.

22. Bett ja tas Blehdiags attrałts tohp / tad ta to atttahs / ka tham buhs śamaytaht.

23. Myłais Bährns / bruhkeh to Layku vnd śargayees par nhe=taißnu leetu.

24. Vnd nhe kauneyeeß par tawu Dweh[sel to Tayßnibu i[ßatziet.

**25. Aito ta warr kaunehtees / ka ar to irr ghräkoht warr / vnd warr
arrid[an ta kaunehteeß / ka Schälaitibu vnd Ghodu no to dabbuit
warr.**

**26. Nhe leetzees töw nhe weenu Zillwehzigu Ghiemy parwehrt /
töw par ļaunu / neds ißbaydeht töw par Šamayta[chanu.**

27. ***

**28. Bett [kay[te i[ßacki to Tayßnibu / kad tee ļaudis pallidätini
(kad teems ļaudeems japallieds) gir.**

**29. Aito zaur to i[ßatzi[chanu kļuh[t ta Taißniba vnd ta tee[ša
Sinnama.**

**30. Nhe runna prettie to Taißnibu / bett leetzees to Kaunu par töw
pahreet / ja tu kahda` leeta ghräkoyis e[šy.**

**31. Nhe kaunehyees atieteeß / kur tu ghräkoyis e[ši / vnd nhe [trau=
jees prettie Straumu.**

**32. Nhe kalpo Jeckam šawa` Leeta` / vnnd nhe vhslohko winja
Spähku.**

**33. Bett aißbildini to Taißnibu / ihß patt Nawy / tad Deews tas
Kungs preek[chan töw karrohs.**

**34. Nhe e[ši tahds / ka thee kattri ar leelem Wahrdeem iß[olahs / vnd
tatt[iche nheneeka kļaht darra.**

**35. Nhe e[ši weens Lauwis tawa` Namma` / neds beßprahtiegs pret=
tie tawu Šaim.**

36. Taway Rokay nhe buhs attwärtay buhs / alla[chien jembt /

vnd aißlähktay muhcham nhe doht.

CAPUT V.

**NHe paļauyees vhs tawu Baggatibu / vnd nhe dohma / man
gir ganna preekchan man.**

2. Nhe

[9. lpp.]

**2. Nhe darri pehtz tawas Blehdibas / jeb tu to warri darryht / vnd
nhe darri kas töw pattiek.**

**3. Vnd nhe dohma / kas man to aißleex ? Ailto tas Kungs tas Aux=
takays Attreebeyß to attreeps.**

**4. Nhe dohma / es äßmu jrr wayrahk ghräkoyis / vnd nhe neeka
ļaun man gir notitzis. Ailto tas Kungs gir ghan pazeetiegs / bett
wings töw nheśodietu nhe pammeties.**

**5. Vnd nhe eiši tick droch / jeb tawy Ghräki nhe gir wehl śohdieti /
ka tu tadeļ allachien ghräkoht gribbähtu.**

**6. Ney adridan dohma / Deews gir ļothe lcheligs / wings man
nhe śohdies / lay es gräkoyu / zeek gribbähdams.**

**7. Wings warr dries tick dußmiegs tappt / teek lchehliegs wings
gir / vnd winja Dußmiba par teem Beßdewigem nhe war nomitteh=
teeß. (alii nomilt.)**

**8. Tapehtz nhe kahwe py to Kungu töw attgreeßtees / vnd nhe gai=
di no weenu Deenu ihs ohtram.**

**9. Ailto winja Dußmiba nahk pepehche / vnd attreeps / vnd töw
śamaytahs.**

10. Vs nhetayßnu Manntu dhe paḷauyees / Aiṛto ta töw dhe pal=
lieds / kad tahs Kardenaiḥanas nahx.

11. Nhe leetzees töw no ick kattru Wehju ṛchaubiteeß / vnd dhe ṛtai=
ga ick kattru Zeḷḷu / ka tahs nhetayßnes Śirrdes darra.

12. Bett eiṣi weenahdygs tawohß Wahrdohs / vnd palleetz py wee=
nas Wallodas.

13. Eiṣi ghattaws dīrdeht / vnd attbildi kas teeḥam gir / vnd dhe
pahrṛteidēes töw.

14. Ja tu tahs leetas śaproht / tad pamazi tawu Tuwaku / ja dhe /
tad turri tawu Mutt.

15. Aiṛto Runnaiḥana attnāśahs Ghodu / vnd Runnaiḥana att=
nāśahs arridḥan Kaunu / vnd to Zillwähku śamaita winja paḥcha
Mehle.

16. Nhe eiṣi Wehtneṣis / vnd dhe apmälo ar tawu Mehl.

17. Saglis gir nickna leeta / bett Mälkulis gir dauds nicknaax.

18. Nhe

[10. lpp]

18. Nhe neezini / jeb ta leeta gir maḥa / jeb leela.

1. NHE leezees partreṣehteß / ka tu tawu Draugu eniedähtu / ai=
ṛto tahds Mälkulis pehtz Ghalla` kluhṛt Kauna`.

CAPUT VI.

2. NHe ṛkeeteß par leeku ghuddris äśohtz / ick kattru neezinaht /
(ṛmadeht) ka tawas Lappas dhe śawietieß.

3. Vnd tawi Augli śamaytahs / vnd arridḥan kahdu reiḥu

kłuhiti ka kahds śawß Kohx.

**4. Aito tahds ļauns Zillwähx tõw paŕcham ļaun darra / vnd tohp
śaweem Enaidekeem par Śmeeklu.**

**5. Tur prettie / kas wiśas leetas par labbu iŕtaiśa / tas darras šöw
dauds Draughus / vnd kas labbe py kahdas leetas runna / no to attkal
labb kłuhit runnahtz.**

**6. Ar ick kattru Zillwäku dīewo myļige / beet t̕arp tuhxtoŕcheem
mohke weenam titzi.**

**7. Nhe vstitzȳ nhe weenam Draugham / tu eŕši to tad bāhdas adīn=
nis.**

8. Aito dauds Draughi gir / teekams ka winja laix gir.

**9. Bett bāhdas tee nhe palleek. Vnd gir daŕch Draugs / tas tohp
dries Enaidneex / vnd ŕinnahtu tas kahdu Śläpkawibu no tõw /
wings to iŕpluckichkātu.**

10. Turr gir arridīan Mayes Draughi / vñ bāhdas tee nhe palleek.

**11. Tick ilghe / ka tõw labbe kļahyahs / tad gir wings taws Bee=
dris / vnnd dīewo tawa` Namma` / iht ka buhtu wings arriedīan
Śaimneex.**

**12. Bett ja tõw nhe labbe klahyahs / tad t̕ahw wings prettie tõw /
vnd gir nheneekur attraŕtins.**

**13. Skirrees tõw no taweem Enaidneekeem / vnd śarghayees tõw
tomähr arridīan preekichan Draughem.**

**14. Weens labbs Draugs / gir weena t̕ippra Ģhlabboŕchana /
kam tas gir / tam gir leels Paddoms.**

**15. Labbs Draugs / nhe gir ar nheneekadu Sältu neds Manntu
attmaxatins.**

16. Labbs

[11. lpp.]

**16. Labbs Draugs gir weens Preex tahs Dīewoīchanas / kas
Deewu byītahs / tas dabbu tahdu Draughu.**

**17. Aīto kas Deewu byītahs / tam iīdohīśees ar Draugheem / vnd
ka wings gir / ta buhs arriedīan winja Draugs.**

**18. Myīlais Bährns / laid tōw ta Ghuddriba vsaudīena no pir=
mas Bährnibas / tad kluhīt weens ghuddris Wiers no tōw.**

**19. Peey py tahs / ka weens kaī Aī, vnd Śehye / vnd ghaide winja
labbus Augīus.**

**20. Tōw buhs winjas Dehī weenu maīu brydi darrboht vnd
ītrahdaht / bett ghanna dries tu no winjas Augīeem baudyīśi.**

**21. Ruhkta gir winja teem nhe iīmahziteem / (iīmahkuīcheem /) vnd
Beīdeewigs py tahs nhe palleek.**

**22. Aīto winja gir tam weens zeetz Raugams=Ackmens / vnd
wings to dries no śōw nohīt mätt.**

**23. Ghanna tee dauds teitz no tahs Ghuddribas / bett maī the no
tahs īinna.**

**24. Myīlays Bährns / klauīśi mannu Mahzibu / vnd nhe pulga
mannu Paddomu.**

**25. Eedod tawus Kayaī winja Pinnecklohī / vnd tawu Kacklu
winja Kackladīelīes.**

26. Lohki tawus Kammeŕchus / vnd neß to / vnd nhe turrays prett winjas Wirrwes.

27. Thurreeß py tahs no wißas Širlds / vnd palleetz ar wißu Špähku vs winjas Zeļļu.

28. Waitza pehtz winjas / vnd meckkleh to / tad tu winju attraŕši. Vnd kad tu to dabbuiŕši / tad to no töw nhe attlaid.

29. Aiŕto pehtz töw Preex pytahs buhs / vnd tawa Noŕkumŕchana Lyxmiba` taps parwārta.

30. Vnd winjas Pinneckli töw par ŕtippru Peŕtiŕchanu / vnd winjas Kackladŕelles par kraßnu Drehb taps.

31. Winjai gir weens ŕälta Krohnis / (Puŕŕchkaynis) ar weenu ŕieŕcha Mitz.

32. To paŕŕchu Drehb tu apwilxees / vnd to paŕŕchu kraßnu Krohni (Puŕŕchkayni) tu vslixees.

33. My=

[12. lpp.]

33. Myłais Bährns / gribbi tu man klauŕšiet / tad tohp tu ghuddris / vnd jemŕši tu to währa / tad kļuhŕti tu šaprohtiegs.

34. Ja tu labpraht klauŕšiŕši / tad tu winju dabbuyŕši / vnd ja tawas Auŕšis atŕteepŕši / tad kļuhŕšy tu ghuddris.

35. Eŕši labpraht py teems Wätzeems / vnd kur weens šaprattiex Wiers gir / py to töw turreeß. Klauŕšy labpraht Deewa Wahrdu / vnd jem währa tohs labbus Mahzibus tahs Ģhuddribas.

36. Kur tu kahdu šaprohtigu Wieru reds / py to nahtz tickuŕichi /

vnd allaichien py to eey vnd ißey.

37. Apdohma allaichien Deewa Baußlus vnd dohma allaichien

**vhs winja Wahrdu / tas tawu Śirdi pillnigu darryß / vnd töw dohs
Ghuddribu / ka tu gribbi.**

CAPUT VII.

NHe darri ļaun / tad nhe noteek töw ļaun.

**2. Turrayß töw no Nhetayßnu / tad nhe aißgrahb töw ta
Nhelaymiba.**

**3. Nhe šeḥ vs to Tyrumu tahs Nhetayßnibas / tad tu to nhe ee=
pļauśy šeptinghartige.**

**4. Nhe ꞥpeedeeß töw eekichan Amatahm preekichan Deewu / vnd
nhe gribbeeß leels buht py Könige.**

**5. Nhe ꞥketeeß preekichan Deewu / tu ghanna to peemannohtz / vnd
nhe ꞥkeetes py Konige / tu py to ghanna ghuddris äśohtz.**

**6. Laid nhe nāśahs (Nhe gribbees Śogis buht /) tawa Śirds Śoh=
gim buht / aiṭo zaur tawu Späku tu nhe warrehīśi wiśu Nhetayßnibu
Tayßne darrit / tu iśabietohs preekichan kahdu Warrännu / vnd licktu
to Teeśu ar Kaunu kriṭ.**

7. Nhe pazell Dump Pily / vnd nhe kerreeß py ļaucho Pullku.

**8. Ka töw nhe buhs janäß diwekahrtiga Wayna / aiṭo nhe weena
nhe pallix nheśohdita.**

**9. Nhe dohma arridian / Deews par to mannu leelu Vppery vhs=
luhkohs / vnd kad es par to tam Wiśoauxtakam Deewam vppereh=
ju / tad wings to vhsjemß.**

10. Kad tu peeluhds / tad nhe alloyeeß.

11. Vnd

(13. lpp.)

11. Vnd nhe eiši kuhtris tam Nabbagam ko labb dohdt.

12. Nhe mehdy to No[kummu[chu / ai[to weens gir / kas irr [äm=moht / irr pa=auxtenaht warr.

13. Nhe ißdohma Mäleus prettie tawu Brahle / neds prettie tawu Draugu.

14. Nhe joutzehyeeß Mäloht / ai[to tas gir nicknis Ejuhks.

15. Nhe eiši Pluck[chkis py Wätzeems / vnd kad tu peluhds / tad nhe [kaiti dauds Wahrdus.

16. Jeb[che töw [uhre nahkaks tawa vsturre[chana vnd Łauko=darbs/ nhe bähdayees tadeh] / Ai[to Deews gir tha raddiyis.

17. Nhe pa[auyees vs to / ka tas Pulx leels gir / ar kattreem tu ļaun darri.

18. Bett dohma / ka ta Šohdiba nhe taļe no töw gir.

19. Tapehtz [ämmoyees töw no Širds / ai[to Vgguns vnd Tahr=pi gir Attreep[chana par teem Beßdeewigeem.

20. Nhe isdohd tawu Draugu par nheneekadu Manntu / neds ta=wu peetitzigu Brahli par to krahßnaku Sältu.

21. Nhe [kirreeß no šaprattigas vnd rahmas (lähnas) Šeewas / ai=[to ta gir [poh[chaka nhe ka kahds Sältz.

22. Peetitzigu Kalpu vnd ticku[chu Strahdneeku ne turri nickne.

23. Labbu Kalpu myļo / vnd nhe aisleeds tam / ja tas [wabbads

kluht warr.

24. Gir töw Lopi / tad kohp tohs / vnd näß tee töw Auglus / tad patturraiß tohs.

25. Gir töw Bährni / tad mahzi tohs / vnd lohki teem to Kacklu no pirmahs behrnibas.

26. Gir täw Meitas / tad šargi winjo Meešu / vnd dhe ißluttini tahs.

27. Laid eedt tawa Meita wyrohp / tad eši tu leelu darbu darriyis / vnd dohd tai weenu prahtigu Wieru.

28. Gir töw Šeewa / kattra töw pemieļ / tad dhe leetzeeß no tahs attwehriteeß / to nohīt dīet / vnd dhe titzi tay Niedehtayay.

29. Zeeni tawu Thāwu no wišas Širrds / vnd dhe aismirti / ka gruhtz tu tawai Mahteī tappis eši.

30. Vnd

[14. lpp]

30. Vnd dohma / ka tu no teem dīmmis eši / vnd ko ņpeh tu teem par to atkal darrieth / ko te py töw darriyuņchi gir ?

31. Byņteeß to Kungu no wišas Širrds / vnd ghodi winja Baņni= zakungus.

32. Myļo to / kas tow darriyis gir / no wišu Spāku / vnd winja Kalpus dhe attīta.

33. Byņteeß to Kungu / vnd ghodi to Baņniza Kunga / vnd dohd teem šawu Teešu / ka töw pawehlätz gir.

34. No teem pirmayeem vnd Ghrāka vppereem / vnd Rohka vppereem

**pereem / (Graec. Donum brachiorum,) vnd kas wehl [wehtietz tohp py
vppere[chanas / vnd wi[šenadus Šwätus pirmayus.**

35. ***

**36. Sneeds tam Nabbagam tawu Rohku / ka tu baggatige [weh=
tietz tohpi.**

**37. Vnd tawa labbudari[chana töw my[lu darra preek[ich wi[šeem
d[iweem Zillwähkeem / Ja / parrahdy arrid[an py teem Mirroneem
tawu labbudarri[chanu.**

**38. Nhe att[ītah tohs Raudadamus dhe eeprezenatus / bett e[ši no=
[kummis ar teem No[kummu[[cheem.**

**39. Ko darridams / abdohma to Ghallu tad tu muh[cham [aun dhe
darry[ši.**

CAPUT VIII.

**NHe reeyeeß ar kahdu Warrehnu / ka tu winja Rohkas dhe ee=
kritti[šy.**

2. Nhe reeyeeß ar kahdu Baggatu / ka wings töw dhe par[wehrs.

**3. Ai[to dauds gir ta Nauda šamamaytay[ši / vnd lohka irr Ko=
ningo Širdes.**

**4. Nhe reiyeeß ar kahdu Pluk[ichki / ka tu dhe peeneß Mallku py
winja Vgguni.**

**5. Nhe [maydayß ar kahdu nheticklu Zilwähku / ka wings tawu
Ziltu dhe [mahdeh.**

**6. Nhe pahrmett tham šawus Ghräkus / katters no teem att[ītah=
jahs / vnd dohma ka wehl vhs mums wi[šeem Ghräki ghull.**

[15. lpp.]

7. Nhe ap[me]y to Wätzumu / ai[to] mehs [keetamees arri]d[an wä= tzi k]uht.

8. Nhe preezayees / ka taws Eenaidneex mir[ft / dohma ka mums wi]šeem mirrth buhs.

9. Nhe neezini ko the Ghuddri runna / bett patturi ko winji mahza.

10. Ai[to] no teem wari tu ko labb mahzehtees / vnd ka töw buhs turrehtees py auxteem [a]udeem.

11. Nhe [keetees ghuddrax ä]śams / dhe ka tee Wätzi / ai[to] tee gir to arri]d[an no šaweem Tähweem maziju]lchees.

12. Ai[to] no teem warri tu mahzehtees / ka töw adbildeht buhs kad wayaga gir.

13. Nhe vßpuht tam Beßdeewigam šawu Vgguni / ka tu arri= d[an lied]a dhešadeck[ši.

14. Nhe kußtini to Saymotayu / ka wings tawus Wahrduš dhe pahrgroh]a.

15. Nhe aißdohd kadam Warrähnakam dhe ka tu e[ši / bett ja tu aiß= doht / tad [keet jaw pa]u[ftu.

16. Nhe ghallwo par tawu Späku / bett ja tu to darri / tad attmin= neeß vnd maxa.

17. Nhe šohdays ar Šohgi / ai[to] ta Teeša tohp näßta / ka wings gribb.

18. Nhe [tayga ar kahdu Trackgalwu / ka wings töw Nhelaymeh

nhe eeweddis / aiſto wings eeſahk ko ghribbähdams / tad buhß töw pehtz winja Trackuma deh! Bähdas zeet.

19. Nhe reyeef ar kahdu Dußmigu / vnd dhe ſtayga weens ar to pa Zeſſu / aiſto wings Aſinaißleeſchanu ohla ka dhe neeka / kad töw tad dhe gir palliegs / tad wings töw nokaw.

20. Ar Jeckeem dhe parunnayeef Paddomu mecklädams / aiſto the dhe bhäda to.

21. Śwehſſcham rädſoht dhe darri ko tu gribbi pallehptam buht / aiſto tu dhe ſinni / kas no tennenes attlehkt warr.

22. Nhe ißtahſi ick kattram tawu Śirrdi / wings töw nickne pat=teicktu.

CAP=

[16. lpp.]

CAPUT IX.

NHe dußmo leelohß Dußmohß par tawu rahmu Śeewu / aiſto tahda ghauſcha Vßluhkoſchana nheneeka labb dara.

2. Nhe leezees tawu Śeewu par töw walldiet / ka winja dhe kſuhß taws Kungs.

3. Behds preekſchan Maukas / ka tu winjas Wirwes dhe eekriet.

4. Nhe rohdaiß py tahs Dſedatayas / ka winja töw dhe ghufſta ar ſawu Willſchanu.

5. Nhe ſkattais pehtz Meitam / ka tu dhe ekarſiſi prettie tahm.

6. Nhe kerrees py Maukams / ka tawa Manta dhe ißniext.

7. Nhe apſkattais Jälgawa ſchurp vnd turp / vnd dhe täcka zaur

wiśeem Kackteem.

7. No grees tawu Waygu no [kayβtham Šeewam / vnd dhe luhko pehtz to Gyemi zitto Šeewo.

9. Aiito [kaiitas Šeewas gir daichu apmahneyuŋchy.

10. Vnd dhe jaucka eekaroichana atflätz no tahs / ka kads Vgguns.

11. Dhe šehd py zitta (Wiera) Šeewu.

12. Vnd dhe apkampees ar tahs.

13. Vnd dhe plieteh ar tahs / ka tawa Širrds py tahs dhe rohds / vnd taws Praatz dhe tohp apmahnähtz.

14. Dhe iβdohd tawu wätzu Draugu / aiito tu dhe [inni / arrieg tu tick dauds jauna` dabbuyiši.

15. Jauns Draugs gir jauns Wyns / laid tas wätz kluhŋt / tad tas töw ghards buhs.

16. Laid töw arrid[an dhe pattiek (Gr. ne placeat) ta Beβdeewiga leels Ghods / aiito tu dhe [inni / kahds Ghalls winjam buhs.

17. Laid töw dhe pattiek to Beβdeewigo D[irrichana / aiito tee dhe kluhŋt labbi irr Elles widdu.

18. Behds no teem / (Gr. longe` ab[ite) kattreem Waŋla gir no= kaut / tad dhe wayaga töw byteeβ / ka wings töw no kauβ.

19. Bett ja töw buhs py winju buht / tad dhe ghräko / ka wings töw dhe jems to Diewibu / kur tu wiβ dhe zerreh.

20. Vnd [inni / ka tu [tarpan Wirweem [tayga / vnd ey tickai vs auxteem Turrneem.

[17. lpp.]

**21. Jßmanni ar wiśu Späku (Gra. pro viribus tuis conjecturam fac)
tawu Tuwaku / vnd gir töw Paddoma wayaga / tad meckleh to py
ghuddreem Łaudeem.**

**22. Vnd parunnayeeß ar teem Šaprohtigeem / vnd wiśas tawas
Leetas darry pehtz Deewa Wahrdu.**

**23. Ehd vnd dıerr ar tayßneem Łaudeem / (Graec. Viri iusti [unto
convictores tui,) vnd efi lyxmis / tomähr Deewu bydams.**

CAPUT X.

**24. TAs Darbs teitz šawu Meyteri / vnd weenu ghuddru Leelkungu
(Gr. Dux populi [apiens [ermone [uo.) winja Runna[chana.**

**25. Breeßmiga leeta gir par weenu Pluck[chki Wal[tiba` / (Graec.
formidabilis vir linguax) vnd weens pepeh[cha Brehkis tohp Kauna`.**

**1. Weens ghuddris Šohgis gir barrgs / vnd kur šaprattigi Wirśe=
neeki gir / tur weens pehtz otru kraßne noteek.**

**2. Kahds Wirśeneex / tahdi gir arrid[an winja Pawallteneeki :
Kahdi Runnaßkungi / tahdi gir arrid[an tee Namneeki.**

**3. Trax Konings šamaita Sem vnd Łaudis / bett kad tee Walldi=
tayi ghuddri gir / tad laymehjahß Jälgawa.**

**4. Ta Walldi[chana wirśon Semmes gir Deewa Rohkaks / tas
patz šawa` layka` tai dohd weenu pemannigu Kungu.**

**5. Deewa Rohkaks / kad kahdam Kungam laymehyahs / tas
patz dohd / tam weenu teitzamu Cäntzleri.**

6. Nhe ißlagadi par leeku wiśus No[egumus / vnd nhe attreebeeß /

kad töw šohdyth buhß.

**7. Tohs Ghräinus irr Deews irr Paśauleh enied / aiſto tee preek=
[chan abbeem nhe pareyſe darra.**

**8. Tha Warra / tahs Nhetayßnibas vnd Nhegauśibas dehſ nahk
weena Walſta no weenu Tautu vhs otru.**

9. Ko jehle läppo ta nabbaga Semme vnd Pällni?

10. Jo tas tickay gir neex nhe ghantz ſuhds / tekam tas wehl dſiewo.

**11. Vnd kad tas Ahrſte ghan illge py to lahpa / tad tomähr pehtz ta
noteek:**

12. Schodeen Konings / riete Mirrohns.

13. Vnd

[18. lpp.]

**13. Vnd kad tas Zillwähx nomirris gir / tad ry to tee Sallichy vnd
Tahrpi.**

**14. No tennes nahk wiśa Leppniba / kad kads Zillwäx no Deewu
nokirrahs / vnd winja ſirrds no ſawu Radditayu bähg.**

**15. Vnd Leppniba eeśahk wiśenahdus Ghräkus / (Gr. principium
peccati [uperbia) vnd kas turr eetidſis / tas dauds Breeßmibu darra.**

**16. Tapehtz gir tas Kungs allaſchien tohs Grägßnus neezinayis
(Gr. contemptibiles reddiditelatos) vnd pehtz galla ißpohſtiyis. (Gr.
[ubvertit.)**

**17. Deews gir tohs läppnus Leelkungus no Krähßlu (Sohlu alii
efferunt) noghrudis / vnd Sämmus vhs ſädenayis.**

18. Deews gir tho läppno Paggano Śackni ißrehdehjis / (ißpun=

dehjis) vnd Sämmus toh weeta` tattiis. (alii deh[tijis.)

**19. Deews gir to Paggano Semm apkahrtgreeis / vnd wißkim śa=
maitayis.**

**20. Wings gir tohs litzis śakalteht / vnd ißpoh[tiyis / vnd winjo
Wahrdu ißdeldeyis wir[śu Semmes.**

**21. Kat tee ļaudis läppni vnd dußmigi gir / tas nhe gir no Deewu
raddietz.**

22. Tas Zillwähx nhe gir nickniß raddietz.

**23. Bett kas Deewu by[tahs / tas ar Ghodu pa[tawehs / bett kas
Deewa Baußlus pahrkaph / tas tohp Kauna`.**

**24. Vnd tee kattri Deewu by[tahs / zeeni śawus Wir[śeneekus /
tapehtz pa[śarga wings tohs.**

**25. Ney Baggatam / ney Nabbagam / ney leelam / ney ma[am /
zittadus leetus buhs leelietees / ka ween ka Deewu by[tahs.**

**26. Tas nhe klajahs / (Gr. non e[ft ju[tum,) kad kads Nabbags śa=
prohtiegs neezinahtz / vnd kads baggahtz Beßdeewigs zeenietz tohp.**

**27. Leelikungi / Kungi / vnd Wir[śineeki gir leela` Ghoda` / bett tick
leeli tee nhe gir / ka tas kas Deewu by[tahs.**

**28. Ghuddram Kalpam kalpohs (Gr. [ervient) tas Kungs / vnd
weens śaprohtiegs Kungs tadeh[nhe kurrneh.**

**29. Nhe leetzees weens Ghuddris ä[šohtz (Gr. NeSapientem age)
eek[chan**

[19. lpp.]

eek[chan tawu Ammatu / vnd nhe läppo / kad täwis wayaga.

30. Labbaghk gir / kad kas labban śawu Darbu ftrada / vnd py to tam laymehjahs / nhe ka kas dauds dīṛṛahs / vnd py to Vbbags palleek.

31. Mans Bährns / Nhelaymiba eśi preeziegs / vnd leeliyees vhs tawu Ammatu.

32. Aito kas py śawu Ammatu iḃbayloyahs / kas grib tam pallie= dīeht? Vnd kas grib to py Ghodu patturreht / katters śawa Ammatu pats nheghoda?

33. Tas Nabbags tohp zeenitz śawas Ghuddribas pehtz / vnd tas Baggatz śawas Baggatibas deh!.

34. Bett gir ta Ghuddriba teicktina py kahdu Nabbagu / ka wehl wairahk py kahdu Baggatu? Vnd kas Baggatam nickne klahjahs / tas wehl wairahk Nabbagam nickne klahjahs.

1. TA Ghuddriba tah fämmaka zel! to Ghoda ` / vnd śädena to py leeleem Kungeem.

2. Töw nhe buhḃ nhe weenu teickt / śawas leelas Vhḃluhko[chan= nas deh! / nei ko labbu neewaht śawas ma[as vhḃluko[channas deh!.

3. Aito ta Bitte gir maḃ Puttnis / vnd dohd tomähr tohs wiśo= śalldakus Auglus.

4. Nhe läppo tawo Drano deh! / vnd nhe eśi grä[nis jeb tu Ghoda` śehdy / Aito Deews gir brynigs śawohs Darbohs / vnd nhe weens nhe f[inna / ko wings darryth gribb.

5. Dauds Wirr[šeneekeem gir femmeh ja nośäd biyis / vnd gir tam tas Krohnis vḃlicktz / vs kattru wiḃ nhe gir zärrähtz.

**6. Dauds leeli Kungi gir ißniekuŕchi / vnd warrähni Koningi
gir zitteem Rohka tappuŕchi.**

**7. Nhe weenu dhe paŕuhdini / pirms tu to Leetu ißmanni / Jßman=
ni pirmahk vnd tad to ŕohdi.**

**8. Töw dhe buhs adbildeht / (Gr. non reŕpondeas) pirms tu to lee=
tu ißklauŕši / vnd leetz tohs ŕaudis pirmahk ißrunnaht.**

**9. Nhe jautzees ŕweŕŕcha`s Leetha` s / vnd dhe šeht py nhetayßnu
Teeŕšu.**

CA=

[20. lpp.]

CAPUT XI.

**10. MAns Bährns / dhe bahŕays daŕchadas leethas / aiŕto ja
tu daŕchadus leetus vßjemŕšeas / dauds tu no tahm dhe vß=
pellniŕši. Jebŕche tu ŕtippre pehtz to zinijees / tad tu tatt=
ŕche to dhe dabbu / vnd jebŕche tu ŕche vnd teh lahpi / tad tattŕche tu dhe
ißeŕši.**

**11. Daŕŕch ghanna ŕuhre ŕtrahda / vnd ŕteidŕahs / (Gr. laborans,) ka
tas Baggahzt warrähtu tapt / vnd šöw paŕŕcham tickai ar to kaweh.**

**12. Turr prettieb attkal daŕŕch weeglam eedt / kam ghanna Palliga
wayadŕätu / gir wehl beßŕpetziegs vnd nabbags.**

**13. To vßluhko Deews ar Schälaŕtibu / vnd pallieds tam aran ša=
weem Bähdeem / vnd zeŕŕ to ghoda` / ka par to dauds šöw brynoyabs.**

**14. Wiß nahk no Deewu / Layme vnd Nhelayme / Dŕiewiba vnd
Nahwe / Nabbadŕieba vnd Baggatiba.**

- 15. Teem Labbeem dohd Deews Manntu katträ palleek.**
- 16. Vnd ko wings dahweena.**
- 17. Tas ißdohdahs allaichien.**
- 18. Daßch gir ðieckts vnd śarga / vnd tohp zaur to baggahtz / vnd zer=reh / wings gir ko labb nopellniyees.**
- 19. Vnd śacka: Nu gribbu eß labbe diwoht / eht vnd dierrt no mannu Manntu.**
- 20. Vnd wings nhe ðinna / ka winja Stundinya tick tuwe gir / vnd buhs wiß zitteem atttaht vnd nomirrth.**
- 21. Palleetz eekichan Deewa Wahrdu / vnd dohma allaichien vs to / vnd palleetz tawa` Aitzenaichana`.**
- 22. Vnd nhe leetzees töw attwilltees / ka tee Beßdeewigi pehtz Manntu ghada.**
- 23. Zerreh tu vs Deewu / vnd palleetz tawa` Aitzenaichana` / aitto tam Kungam gir itt lähte / Nabbagu baggate darryht.**
- 24. Deews ghauśena teem labbeem winjo Manntu / vnd kad tas Laix nahk / laymehyahs teem dries.**
- 25. Nhe śacki / ko pallieds man tas / vnd kas gir man teekam?**
- 26. Nhe śacki / man gir ghanna / ka man nu petruhkt warr?**

27. Kad

[21. lpp]

27. Kad töw labbe klayahs / tad dohma / ka töw attkal nhelabbe warr klahtees / vnd kad töw nhe labbe klahyahs / tad dohma / ka töw attkal labbe klahtees warr.

28. Aito tas Kungs ick kattram lähte war Naweh attmaxaht / ka wings nopelniyis gir.

29. Weena ļäuna Stunda darra / ka wiß Preex aißmirīt kļuhīt / vnd kad tas Zillwähx mirrīt / tad wings attghadayahs / ka wings dīe= woyis gir.

30. Tadehļ nhe buhs töw nhe weenu teickt pirms wings mirris / Aito kads Wiers tas gir biyis / tas attrohdahs py winya Pařtareem. CAPUT XII.

31. NHe mayoh ick kattru tawa` Namma / aito ta Pařsauleh gir pilla Nhetitzibas vnd Blehdibas.

32. Blehdiga Širrds gir ka kads wiļļams Puttnis wirīšu jumtu Ahichu ghalla / vnd gluhna / ka wings töw ghufiet warrātu.

33. Aito ko wings labbu rāds / grohča wings par ļaun / vnd to wiß= labbaku / neewa wings wißnicknake.

34. No weenas Dīrkītheles kļuhīt leels Vgguns / vnd tas Beßdee= wiegs nhe mittheyahs pirms tas Aīsinu ißley.

35. Šargayeeß töw par thadeem Blehicheem / teem nhe gir labs Prahtz / ka tee töw nhe darrys muhichigu Kaunu.

36. Jemiši tu kahdu Sweřchu py töw / tad wings töw Raiļu dar= rihs / vnd no tawu pařchu Manntu dīeß.

1. ĢRibbi tu labb darrith / tad peraugi / kam tu to darri / tad tu Pateik= řchanu nopellneīši.

2. Darri Labbam labb / tad kļuhīt töw tas Baggatige attmaxahtz / ja nhe no winju / tad teeß teeřcham notix no to Kungu.

3. Bett teem ļauneem Blehicheem / kattri nhe patteitz par to Labbu= dariichanu / nhe klahisees labbe.

4. Dohd tam Deewabiyatayam / vnd nhe abichäloyees par to Bef= deewigu.

5. Darri labb tam Nabbagam / vnd tam Befdeewigam nhe dohd.

6. Pat=

[22. lpp.]

6. Paturri (Leeds winjam) preekich winju tawu Mays / vnd nhe dohd winjam nheneeka / ka wings zaur to nhe taps wehligahx / vnd töw šaṗahrda.

7. Tu ohter teek ļaun no winju dabbuiši / ka tu winjam labb eiši darrijis. Aiṭo tas Wišoauxtakais enied tohs Beeßdeewigus / vnd tohds Befdeewigus šohdies.

8. Kad kam labb klayahs / tad nhe war kahdu Draugu attīet / bett kad nhe labb klahyahs / tad tas Eenaidneex nhe warr šöw šlehptees.

9. Aiṭo kad kam labb klahyahs / tas šaph šawam Eenaidneekam / bett kad nhe labb klahyahs / tad irr tee Draugi no to attitahyahs.

10. Wišu tawu muhichu tawam Eenaideneekam nhe titzi / aiṭo iht ka Diele allaich attkall ruhß / ta wings no šawas Blehdibas nhe attitayahs.

11. Vnd jebiche wings klannijahs vnd lohkahs / tad tomähr tu ghuddrige diiewoh / (prudenter age) vnd šargayees töw preekichan winju. Vnd jebiche tu to ṛkieṭi / ka kahdu Speegeli / tad tattiche wings apruhšähtz palleek.

12. Nhe weltz to py töw / ka wings töw dhe [tums nohʃt / vnd nahx tawa` weeta`. Nhe šähdini to tawohs Šahnohs / ka wings dhe gha=dahs tawu Krähflu dabbuit / vnd pehtz mannus Wahrduß peemin=neíši / vnd tad töw ruhpehß.

13. Jht ka kads Tichuhßko=Apmahnätays / kad tas eemaytahtz tohp / to dhe weens dhe [chälo / ney arridʃan to / kas py launeem Swähreem pe=ehdt / vnd no teem šaplohíšietz kluhʃt: Jht ta tam arridʃan noteek / kas šöw py teem Befdewigeem keŕrahs / vnd šöw winjo Ghrähkohs mayšahs.

14. Ghan wings kahdu brydi py töw palleek / bett kad tu pakluhp / tad dhe ghaida wings.

15. Ghan tas Eenaideneex dohd labbus Warhdus / vnd töw [chä=lo / vnd leekahs šöw taws Draugs äísohtz.

16. Warr arri wehl raudaht / bett Širrdi wings dohma ka wings töw beddreh (alii dohbeh) [tunt warrätu / vnd dabbu wings Waŕlu / tad wings no tawu Aíšini dhe warr pee=ehʃtteeß.

17. Gribb

[23. lpp]

17. Gribb töw kas labba ʃaun darryht / tad wings pirmays gir.

18. Vnd leekahs / jht ka gribbähtu wings töw palliedʃeht / vnnd gruhʃch töw ʃläppäne.

19. Šawu Ghallwu wings kratties / Rohkas kuldams / (QR. ma=nu plaudet,) töw [meeíšees / vnd to Mutt vßmetties.

CAPUT XIII.

**KAs Picki aißkarꝛ / tas aptraipahs ar to / vnd kas ar Läppnu
dīewo / tas mahzahs Leppnibu.**

**2. Nhe dohdees py kahdu Spetzigu vnd Baggatu / zittade
tu leelu Naßtu vßkrauyees.**

**3. Ko buhs Mahlapohdam / py warꝛa Pohdu? Aīto ja tee koh=
pa dauīahs / tad wings śaplieft.**

**4. Tas Baggahzt darra nhepareīe / vnd grācho wehl / bett tam
Nabbagam buß zeef / vnd wehl pateickt.**

**5. Tick illge ka tu winjam pallidīehdt warri / buhs töw winjam
pallidīeht / bett ka tu wayrs nhe ꝛpeh / nhe bāhdahs wings töwis.**

**6. Tick illge ka töw kas py Rohkas gir / wings ar töw barꝛoyahs /
(Gr. īi habueris, convictor erit tuus,) vnd winjam neeka nhe ruhꝛ /
kad tu ißniexfti.**

**7. Kad winjam töwis wayaga / tad wings töw dīchane warr bril=
leht / ꝛmeedamees / śohla töw dauds / vnd dohd töw tohs labbakus
Wahrdus / śatzidams / gir töw kas wayaga?**

**8. Vnd luhds töw kahdas reyīas tries Weeśībahs willdams / tee=
kam ka wings töw ißpohfta / (Gr. donec exhauērit te,) vnd töw pehtz
apīmey.**

**9. Vnd jebīche wings tawas Bāhdas räds / tattīche wings pehtz
töw nhe ohla / vnd Ghalwu par töw kratta.**

10. Tapehtz peeluhko / ka tawa Weenteeśība töw nhe pewills.

11. Vnd Nhelaimeh neīśis.

12. Kad kahds Warrähns gribb töw py śöw wilkt / tad leedīees /

tad wings töw wehl wairahk py šöw wilx.

**13. Nhe [peedees töw patz py winju / ka tu nhe kļuh[ši noh[ttumtz /
Nhe behds arrid[an par leeku / ka tu wayad[iba warrähtu pallid[eht.**

14. Nhe

[24. lpp.]

**14. Nhe leed[ees / ja wings töw ko paweh[/ bett nhe paļauyees vs
to / ka wings taws Draugs gir. Ai[to wings töw tah kahrdena / vnd
ta labbinadams (tanquam arridens) wings töw ißklau[šena.**

**15. Kad winja Schälattiba mittahs / tad nhe palleek py tadeem
myligeem Wahrdeem / vnd nhe šauga ar Šohdibu vnd Zeetumu.**

**16. Tapehtz šargayees / vnd peeluhko labbe / tu leela šamayta[cha=
na d[iewo. (cum ca[u tuo ambulas.)**

17. 18. ***

19. Wi[šenads Lohps mylina (diligīt) šawu kahrtu.

20. Ta ick kattram Zillwähkam šawu kahrtu buhs myļoht.

**21. Tas gir iht ka weens Willx py Awi lawehyahs / kad kahds
Beßdeewigs py Tayßnu laweyahs.**

**22. Ka Hyena ar Šunni labbinayahs / ta arrid[an tas Bagga=
tays py Nabbagu.**

**23. Ka tas Lawis tohs Swährus Mee[ša` ry / ta ry tee Baggaty
tohs Nabbagus.**

**24. Ka tee Läppni nhe zeeni ma[us leetus / iht ta to Nabbagu nhe
zeeni tas Baggatais.**

25. Kad tas Baggatais gribb kriit / tad paze[! to winja Draugi / kad

tas Nabbags kriet / irr śawi Draugi gruhich to lemme.

**26. Ka kads Baggahtz nhe pareile darriyis gir / tad gir dauds /
kattri to pahr pallieds. Kad wings ar Wahrdeem ghräkoyis gir /
tad buhs to lickt pareile buht.**

**27. Bett kad kahds Nabbags nhe pareile gir darriyis / tad wings
tohp ißlammahtz / (increpatur ip[e] vnd jeb[che wings ganna ghud=
dri[ke runnah / tad tomähr tas wellte gir.**

**28. Kad tas Baggahtz runna / tad ick kattris klu[śu / vnnd winja
Wahrdi tohp Debbe[śis zälti.**

**29. Bett kad tas Nabbags runna / tad śacka / Kas gir tas? Vnd ja
wings ghräko / tad winjam jazeelch.**

**30. Baggatiba gir ghann labba / kad ta beß Ghräkeem kluhß tur=
räta / bett tha Beßdeewiga Nabbad[ieba mahtza to dauds]aun run=
naht.**

31. Ko

[25. lpp.]

**31. Ko kaß labba darryht gribb / to warr py Atzeem nogiit / jeb tas
gir labbs / jeb]auns.**

**32. Dohma wings labb / tad wings preeziegs raugahs / bett kaß
[läppänu Blehdibu dohma / nhe war ar Meeru tadeh] buht.**

**1. Labb tam / kas nhe dohd]aunu Paddohmu / vnd tas tam vs Śirr=
di nhe ghull.**

**2. Labb tam / kam [kie[ta Dweh[śele gir / vnd winja Zerriba nhe gir
mittehju[śees.**

CAPUT XIV.

**3. Sjewam nhe klahyahs / kad tas baggatz gir / vnd ko buhs tai
Mannti šiextam Šunnim.**

**4. Kas dauds šakrah / vnd šöw pa[[cham labb nhe darra / tas
krah zittam / vnd zitti to ißplietefß.**

**5. Kas šöw pa[[cham labb nhe darra / ko buhtu tas zittam labb dar=
riyis? Wings no šawu Manntu muh[icham nhe eepreezeenayahs.**

**6. Nhe weena leeta tick nheganta gir / ka ta / kad kas šöw pa[[cham
labb nhe wehl / vnd ta gir ta itähna` Šohdiba par šawu Łaunudarri=
[chanu.**

**7. Darra wings ko labb / tad wings pattee[še nheneeka par to inna /
vnd pehtz parahda wings šawu nicknu Širrdi. (Gr. declarabit mali=
tiam [uam.**

**8. Tas gir nicknis Zillwähx / kas nhe warr eered[eht / kad Łaudeem
labb darra / bett nogre[ch šawu Waygu noht / vnd par nhe weenu šöw
ap[chäloyahs.**

**9. Weens Nhegau[[cha muh[icham nhe leekahs ghanna ä[šam no
šawu Da[[u / vnd no Nhegau[šibas nhe gir tam Laime.**

**10. Skaugis nhe eeräds labpraht ähdam / vnd winjam Širrds
ruhxt / kad tam buhs eeh[it doht.**

**11. Mans Bährns / darrais töw pa[[cham labb no tawu Manntu /
vnd dohd tam Kungam tahs Vppeereß / kattras winjam peenakahs.**

**12. Dohma / ka ta Nawe nhe kawehyahs / vnd tu ghann inni / ka=
das Derribas töm ar to Nahwu gir.**

**13. Darri Draugam labb pirms tu mirīti / vnd dohd tam Nabba=
gam zeek [pāhdams.**

14. Nhe

[26. lpp.]

**14. Nhe aiβmirīti to Nabbagu / kad tōw preeziga Deena gir / tad
tōw arridān Preex notix / kattru tu gribbi.**

**15. Tattīche taw gruht Sweedr zittam attītahtini / vnnd taws
Darbs teem Paītareem dohtins.**

16. Dohd labpraht tad tu attkal dabbuišī / vñ [wehti tawu Dwehīšēl.

17. Aiīto kad tu nomirris eīšī / tad eīšī tu pe=ehdis.

**18. Wiśa Meeśa śadāll ka kahda Drehbe / aiīto tahs gir <>wātzaas
Derribas / tōw buhβ mirrth.**

**19. Jht ka tahs [aļlas Lappas / vhs [kaiītu Kohku / zittas nokriet /
zittas att=aug.**

20. Ta gir arridān ar teem ļaudeem / zitti mirīt / zitti peedlāmm.

**21. Wiśam iβniekdamam leetham buhs Ghallu jembt / vnd kam
ar tahm Ammatz gir / brautz arridān proyam.**

CAPUT XV.

**22. Labb tham / kam allaīchien ar Deewa Wahrdu ammatz
gir / vnd to paīīchu iβītahīta vnd mahza.**

**23. Katters to no Śirrds apdohma / vnd wiβkim śappraht
mahzahs / vnd pehtz tahs Ghuddribas allaīch wayrahk jauta / vnd
lāppāhne winjai pehtz [tayga / kur winja noeedt.**

24. Vnd [kattahs pa winjas Lohgu eekīchan / vnd klauīśahs py

winja Durrweem.

**25. Meckleh mayawetu tuwu py winjas Nammu / vnd vñßze|| ša=
wu buhdu py winjas Šeenu / vnd gir winjam labba Mayaweeta.**

**26. Wings näß šawus Bährnus arridlan appakichan winjas
Jumtinju / vnd palleek appakichan winjas Leeweni.**

**27. The appakicha kluhit wings preekich to Karitumu ghlabbohtz /
vnd gir winjam weena krahßna Diewoichana.**

**1. THo nhe darra nhe weens / ka kas to Kungu byhtahs / vnd kas šöw
py Deewa Wahrdu turrahs / tas attrohd to.**

**2. Vnd winja tahm šatapps / ka kahda Mahte / vnd to šayems ka
kahda jauna Bruhte.**

**3. Winja to ähdenahs ar Mais tahs Šapraichanas / vnd to dir=
dinahs ar Vdeni tahs Ghuddribas.**

4. Zaur

[27. lpp.]

**4. Zaur to tas htippris kluhs / ka tas htippre warr htaweht / vnd šöw
py winyas turrehšees / ka tas Kauna` nhe kluhit.**

**5. Winja to pa=auxtenahß par šawu Tuwaku / vnd tam šawu Mutt
attplehtyß pullka ` !**

**6. Winja to appuichkohs ar Preeku vnd Lyxmibu / vnd ar muh=
ichigu Wahrdu apdawenahß.**

**7. Bett tee Jecki to nhe attrohd / vnd Beßdeewigi to nhe warr ee=
raudiet.**

8. Aifto winja gir tale no teem Läppneem / vnd tee Wiltineki nhe

linna neeka no tahs.

**9. Weens Beßdeewigs dhe warr dhe neeka pareile mahziet / aito
tas dhe nahkas no Deewu.**

**10. Aito py ihtänas Mahzibas pedärr ta Ghuddriba / vnnd tad
Deews Schälaltibu klaht dohd.**

**11. Tu dhe drieliti šatziet / äßmu es dhe pareile mahziyis / tad gir to
Deews darriyis / aito ko wings enied / to dhe by töw darryht.**

**12. Tu dhe drieliti šatziet / äßmu es dhe pareile mahziyis / tad gir
wings man pewilis / aito winjam dhe gir taa Beßdeewiga wayaga.**

**13. Aito tas Kungs enied wißenahdu älkadeewiga buhchanu / vnd
kas to byja / tas bytahs söw par to.**

**14. Wings gir no Eešakumu to Zillwäku raddiyis / vnnd tam to
Wehlechanu dehwis.**

15. Ghribbi tu / tad darri tohs Baußlus.

16. Vnd darri kas winjam pattiek / eekchan Pattešas zärribas.

**17. Wings gir töw Vgguns vnd Vdeni preekchà litzis / grahb
pehtz kattru tu gribbi.**

**18. Tam Zillwäkam gir preekcha ta Diiewiba vnd ta Nahwe /
kattru wings gribb / tas taps winjam dohtz.**

**19. Aito Deewa Ghuddriba gir leela / vnd wings gir [pehtziegs /
vnd räds wišas Leetas.**

**20. Vnd winja Atzis räds vhs teem kattri to byja / vnd wings ghan=
na linna / kas pareile gir darrietz jeb blehdiba gir.**

21. Wings dhe weenam paweh! Beßdeewigam buht / vnd dhe we=

nam attwehl ghräkoht.

Dij

CA=

[28. lpp.]

CAPUT XVI.

1. NHe preezayees / ka töw dauds beßdeewigi Bährni gir / vnd

nhe grächo vs to / ka töw dauds Bährni gir / kad tee Dee=

wu dhe bytals.

2. Nhe paļauyees vs teem / vnd dhe zerreh vs winjo Spähku.

3. Aito labbahk gir weens ghodigs Bährns / dhe ka tuhxtōchi

Beßdeewigi.

4. Vnd labbahk gir beß Bährneem mirrth / dhe ka beßdeewigus

Bährnus turreht.

5. Weens ghodiegs Wiers warr weenu Jälgawu vspalliedēht /

bett jepche to Beßdeewigo dauds gir / tad tattche ta zaur teem kļuhit

ißpohitita.

6. To äßmu es šawu muhchu dauds redēhyis / vnd wehl wayrahk

dīrrdeyis.

7. Tas Vgguns šadādēnaya wišū Pullko to Beßdeewigo / vnd

ta Dußmiba eešakahs par teem Nhetitzigeem.

8. Wings dhe šaudēhya tohs wätzus gharus ļaudis / kattri ar

šawu Stipprumu dibbina ghrimma.

9. Wings irr tohs dhe taupiya / py katreem Lotth par Sweiche=

neeku by / bett paūdenaya tohs winjo leppnibas dehl.

10. Vnd šamaitaya wišū Semm / beß wišas Schälaitibas / kattri

par leeku ghräkoyuſſchy by.

**11. Tha gir wings irr ſelſchus ſimtus tuhxtolſchus ißdeldehyis / ta=
pe htz ka tee nheklauſſigi by. Ka tad weens weenigs Nheklauſſiegs
nheſohdietz pallicktu?**

**12. Aiſto wings gir ghanna ſchehliegs / bett wings gir arridſan duß=
miegs / wings leekahs ſöw ſaliedſenatees / vnd ſohda arridſan ghau=
ſche / zeek leela winja Schälaltiba gir / tick leela gir arridſan winja
ſohdiba / vnd teeſſa ick kattru ka tas nopälna.**

**13. Tas Beßdeewigs ar ſawu Nhetayßnibu nhe ißbehgs / vnd tah
Tayßniba zerriba nhe pallix aran.**

**14. Wiſſa Labbudarriſchana ſawu Weetu attras / vnd ick kattram
notix / ka wings gir nopellniyis.**

15. Nhe

[29. lpp.]

15. Nhe ſacki / Tas Kungs nhe luhko pehtz man.

**16. Kas Debbeſſies pehtz man ohla? Tahda` leela` Pullka` nhe
dohma wings vs man? Kas es prettie tahdu leelu Paſſaul äßmu?**

17. Aiſto reds / wiß tas Debbes wiſſur / ta Juhre vnd Semme rieb ?

**18. Kalni vnd Eeleyas trieſſeh / kad wings mayahs pemeckleh /
nhe buhtu wings tad tawa` ſirrdy redleyis ?**

**19. Bett ko wings ghribb darrieth / to nhe räds nhe weens / vnd ta
Auka kattru nahkdamo nahk / nhe nomanna nhe weens Zillwähx.**

**20. Vnd wings war dauds darryht / ko nhe weens nhe ſkeet / vnd
kas warr iſſatziet vnd zeeſt / kad wings ſohda ?**

21. Bett thada Draude[chana gir]ohte tahl no Atzeem.

**22. Vnd kad kads Nhebehdneex to d[irrd / tad wings tatt[che śawa`
Trackuma` palleek / vnd py śawas Mullde[chanas.**

CAPUT XVII.

**23. MAns Bährns / Klau[śi mannis / vnd mahzais to Ghud=
dribu / vnnd jem währa mannus Wahrdus no wiśas
Śirrs.**

24. Es töw pattee[u Mahzibu do[chu / vnd töw [kai[te mahzi[chu.

25. Deews gir no Eeśakumu śawu Darbu labbe ißtayiśiyis.

26. Vnd ick kattram śawu pa[chu Darbu dehwis.

**27. Vnd vsturr tohs alla[chien / tahda` parei[a Buh[chana` / ka tee
śawu Ammatu alla[chien darra.**

**28. Vnd weens ohtru nhe kaweh / bett winja Pawehle[chanai al=
la[chien paklau[śi gir.**

**29. Wehl / gir wings arrid[an wiriśu Semmes luhkoyees / vnd to
ar śaweem Dawaneem ißpilldiyis.**

**30. Vnnd darra to Semm pillu Swähro / kattri attkal appack=
[chan Semmes nahk.**

1. DEews gir to Zillwähku raddiyis no Semmes.

2. Vnd darra to attkal par Semm.

**3. Vnd dohd teem Laiku śawas Di[ewibas / vnd raddiya abbus /
ick kattru py śawas Tawtas / vnd darriya tohs pehtz śawu Ghiem.**

4. Wings dehwe teem / ka wiśeem Swähreem tohs byht by /

vnd

[30. lpp.]

vnd teem walldyt by par Lohpeem vnd Puttneem.

**5. Wings dehwe teem Prahtu / Runna[chanu / Atzis / Au[šis / vnd
šapra[chanu /vnd Ad[i[chanu.**

6. Vnd rahdiya teem ta lieds labbu ka ļaunu.

**7. Vnd gir tohs par wi[šeem zitteem Lohpeem vñβluhkoyis / ka
wings teem rahditu šawu leelu Ghodu.**

**8. Wings gir tohs mahziyis / vnd weenu Bauβlu tahs dīewibas
dehwis.**

**9. Wings gir weenu muh[chigu šalied[ena[chanu ar teem darri=
jis / vnd šawu Tee[šu pa[luddenayib.**

**10. Tee gir ar šaweem Atzeem winja Ghodibu red[eyu[chy / vnd ar
šaweem Au[šeem winja krahβnu Ballxni dīrdeyu[chi.**

**11. Vnd wings šatziya vs teem / šargayeeteēβ par wi[šas Nhetayβ=
nibas / vnd ick kattram pawehleya wings šawu Tuwaku.**

**12. Tho Buh[chana gir alla[chien preek[chan winju / vnd nhe pa=
lāhpta.**

13. Wi[šahs Semmehs gir wings Wal[tibu etahdiyis.

14. Bett par Jrael gir wings patz Kungs tappis.

**15. Wi[šo winjo Darbs gir preek[chan winju tick rād[ams ka ta
šauale / vnd winja Atzis [kattahs beβ Mitte[chanas vs winjo Buh=
[chanu.**

**16. Arrid[an winjo Blehdiba nhe gir winjam pa[lāhpta / vnd wi[ši
winjo Ghräki gir tam rād[ami.**

- 17. Wings pattur to labbu darriichanu tho Zillwähko ka kahdu**
 [pee[chamu Grädlänu / vnd tohs labbus darbus ka kahdu Atzraudī.
- 18. Vnd pehtz Ghalla wings vßmohdyß / vnd ick kattram attma=**
xahs vs šawu Ghallwu / ka tas nopellniyis gir.
- 19. Bett kattri labbaki kļuht / teem wings Schälātibu parahda /**
vnd kattri peekuhht / eepreezena wings / ka tee nhe ißbailo.
- 20. Tad attgreeees töw nu py to Kungu / vnd atttah no tawu**
Ghrätzigu dīewo[chanu.
- 21. Luhdīees to Kungu / vnd mittehyeefß no ļaunu.**
- 22. Turrays töw py to Auxaku vnd greeees no Nhetayßnibas.**

23. Tur

[31.lpp.]

- 23. Vnd enied no Širrds to Älkadewibu.**
- 24. Kas gribb to Auxaku teickt Elleh?**
- 25. Aito tee Dīewi ween war teickt / tee Mirru[chi / ka kattri wairs**
nhe gir / nhe warr teickt.
- 26. Tadehļ teitz to Kungu / teekam tu dīews vnd wäšäls eši.**

CAPUT XVIII.

- 27. O Ka gir ta Kunga Schälātiba tick leela / vnd leekahs šöw**
attraßteeß [chelige py teem / kattri šöw py winju attgree=
[chahs.
- 28. Aito ko jehle Zillwähx warr buht / jo tas nhe gir nhenomir=**
[tams ?
- 29. Kas gir [poh[chags ka ta Šauleh? Tattiche tay buhs pa[uht /**

vnd ko Meeśa vnd Aśens iḑdohma / tas gir jo nickna leeta.

30. Wings räds to nhe=iḑmehrīgu Auxtumu tahs Debbēśes / bett wiśi Zillwähki gir Semme vnd Piechli.

1. Bett kas muhichiege dīewo / wiḑ ko tas darra / tas gir par pillu.

Tas Kungs ween gir tayḑniḑ / nhe weens warr winja Darrbus iḑrunnaht.

2. Kas warr winja leelus Brienumus apthwerret ?

3. Kas warr winja jeelu Spähku mehroht ?

4. Kas warr winja leelu Schälātibu iḑkaitit ?

5. Ney teem warr ko attraut / ney tohs warr wayroht / vnd winja leelus brienumus nhe waar apthwehrrt.

6. Bett weens Zillwähx / jebiche tas śawu Labbumu darriyis gir / tad gir tas wehl tick eeśahtzis / vnd kad wings īkeetahs jaw pabeigu=ichu / tad wehl ghann truhxt.

7. Aīto kas gir tas Zillwähx / kam tas Leetu darr ? Ko warr tas labb jebb ļaun darriht ?

8. Kad wings illge dīewo / tad dīewo wings īimtus Ghaddus.

Jht ka weena` Vdens lahiśe prett Juhri / vnd ka weens ghraudings / prett Smilīcheem Juhres=malla` / tick mas gir winja Ghaddi prett tahs Muhichibas.

9. Tapehtz Dews ar teem Pazeichanu turr / vnd iḑkratta śawu Schälātibu par teem.

10. Wings

[32.lpp.]

- 10. Wings räds vnd linna ghan / ka wiśeem tai Nawey pedärr.**
- 11. Tapehtz wings šöw par teem Baggatige abichäloyahs.**
- 12. Zilwäka Schälaltiba iteepyahs šöw ween par šawu Tuwa=
ku /bett Deewa Schälaltiba iteepyahs šöw par wiśu Paśšaul.**
- 13. Wings šohda vnd pamahza / (erudiens Gr.) wings mahza vnd
ghlabbo / ka kads Ghan šawas Awis.**
- 14. Wings par wiśeem šöw abichäloyahs / kattiri šöw leekahs pa=
mahzithes / vnd labpraht Deewa Wahrdu klauśa.**
- 15. Mans Bährns / kad tu kam labb darri / tad nhe barreeß / vnnd
kad tu ko labb dohd / tad nhe darri winjam Noikumichanu ar barr=
geem Wahrdeem.**
- 16. Tha Raśša dīśina to Karritumu / ta gir labbs Wahrds lab=
bahgs nhe ka ta Dahwana.**
- 17. Ja / weens Wahrds daiche Reiß wayrahk py Širrds peeliep /
nhe ka leela Dahwana / vnd weens laipnis Zillwähx dohd abbu doh.**
- 18. Bett Jeckis pahrmätt to kahdam nhekaunige / vnd nhemiliga
Dahwana ruhpa.**
- 19. Mahzayß patz / pirms tu zittus mahzi.**
- 20. Palliedees töw paicham / pirms tu zittus ahrteh.**
- 21. Šohdayees töw paichu / pirms tu zittus teeśa / tad tu Schäla=
tibu attraśi / kad zitti tohp šohditi.**
- 22. Nhe taupi attitahtees no Ghräkeems ihs tawy Nheweśelibay /
bett tohpi labbags teekams tu wehl gräkoht warr. Nhe kaweh lab=
bahgs kluht / vnd nhe ghaidi ar labbumu tawas Diewoichanas ihs**

tahs Nawes.

**23. Vnd gribbi tu Deewam kallpoht / tad darri to no Širrds ka tu
Deewu nhe kahrdini.**

**24. Dohma vs to Dußmibu / kattrā Ghalla` nahx / vnd vs to At=
treepīchanu / kad tōw noht buhs.**

**25. Aito kad kas pe=ehdiß gir / buhs tam domaht / ka tas attkal iß=
alkt warr / vnd kad kas Baggahtz gir / buhs tam dohmaht / ka taßatkal
Nabbags tapt varr.**

26. Aito preekīch Wackaru ghann warr daīchade lehkteef / nhe ka

Rieta`

[33.lpp.]

Rieta` by / vnd tas wißnotaī nohteek dries preekīchan Deewu.

**27. Šaprohtiegs Zillwähx par īchahm wiśam leetahm dohma /
vnd šargayahs šōw par Ghräkeem / teekam tas wehl ghräkoht warr.**

**28. Kam Prahtz gir / tas vsjäm tahdu Ghuddribu / vnd kas to dab=
bu / tas teitz to.**

**29. Kas tahdu Mahzibu pareīe mahziyes gir / tas warr šōw ghud=
drige turrehtees / vnd krahßne no to runnaht py labbumu.**

CAPUT XIX.

**30. NHe darri pehtz towas ļaunas Eekahroīchanas / bett lauī
tawu Eegribbeīchanu.**

**31. Aito ja tu darri pehtz tawu ļaunu Eekahroīchanu / tad
tu taweem Eenaideneekeem patz Kauna` darriśees.**

32. Nhe eiśi Pliteeneex / vnd nhe jautzees pliethet.

**33. Ka tu nhe kluíši Deedelneex / vnd kad töw muhícham Nauda
nhe gir Macka / vs Addoíchanu jajäm gir.**

**1. STrahdneex kas šöw labpraht peedíerrahs / tas nhe tohp bag=
gahtz / Vnd kaß maíu nhe taupa / tas allaíchien nabbaghahgs
kíuhí.**

2. Wiens vnd Šeewas apmahneh tahs Ghuddrus.

**3. Vnd kattri šöw py Maukahm kerrahs / kíuhí tracki / vnd dabbu
Kußtonus vnd Tahrpus par Algu / vnnd šakalí zitteem par wehra`
jemmigu Siem.**

**4. Kas dries titz / tas gir no nhelabbas Širrds / vnd darrahs šöw /
tha íigdams peewillteeß / paíícham ghaudu.**

**5. Ka`s šöw preezayahs / ka tas Blehdibu darryht warr / tas tohp
neewahtz / bett kas tahdus nheleeichus Pluckíchkus enied / tas šarga
Nhelaim.**

6. Dírrdi tu nhe labbas leetas / tahs nhe ííšacki.

7. Aíto kluíšu zeeí / nhe darra töw íaun.

**8. Töw buhs to nei labbam nei íaunam šatzied / vnd nhe íßíahí /
ja tu to beß ghruhtu Širrdi darriet warr.**

**9. Aíto ghann töw klauíša / vnd to jám währa` / bett tomähr tu toh=
pi eeniedähtz.**

10. Eíši

[34.lpp.]

**10. Eíši tu ko dírdeyis / íaid tas ar töw miríth / tad gir töw meeriga
Širrds / aíto tu jo tadehí nhe íprahxi.**

11. Bett weens Jeckis ißmohzahs / ka kads laiziegs Bährns ghríb= bahß ißmohziteeß.

12. Kad kahds Wahrds py Jecki gir / tad gir tas / iht kad weens Wielizis guhichahs duhrees.

13. Billdini par to leetu tawu Tuwaku / behit wings to nhe gir dar= riyis / jeb gir wings to darriyis / ka wings ways to nhe darra.

14. Bildini tahdehl tawu Tuwaku / behit wings to nhe gir runna= yis / bett gir wings to runnayis / ka wings to ways nhe darra.

15. Billdini tahdehl tawu Draugu / aiito labpraht tohp mälohtz vs Łaudeem / tapehtz nhe titzi wiśas Leetas / ko tu diirrdi.

16. Daicham paŕpruhk Wahrds / vnd tomähr nhe ŕkeet tha / Aiito kaß diewo / kam brieicham Wards nhe paŕpruhk ?

17. Billdini tadehl tawu Tuwaku / pirms tu vs winju ghräicho= jeeß/ vnd dohma vs Deewu Baußlu.

18. Aiito ta Deewa Bijaichana darra ghuddrige dŕiewoht / vnnd Deewa Baußlis darra śaprotige darryht wiśa Buhichana`.

19. Nickna Willtiba nhe gir Ghuddriba / vnnd to Beßdeewigo Blehdiba nhe gir Śapraŕchana.

20. Bett gir Blehdiba / vnd Ällkadeewiba / vnd wißkim Durrniba vnd Trackums.

21. Maŕa Ghuddriba ar Deewu Bijaichanu gir labbaka/ nhe ka leela Ghuddriba ar Deewa Neewaichanas.

22. Daŕch gir ŕohte ißmanniegs / vnd tomähr weens Blehŕa=koh= pa / vnd mahk tahs Leetas grohŕiet / ka gribbädams.

**23. Tas patz Blehds inna to Ghallwu nokahrt / vnd barge lukoht/
vnd tomehr gir tickay Willtiba.**

**24. Wings nodurrdams Atzis klauſa ar Blehſcha Auſeem / vnd
ja tu töw par to nhe ſargaſees / tad wings töw pahrſteix.**

**25. Vnd jepſchu wings Wahſch gir töw laun darriet / tad wings
töw tomähr / ſawu layku norädſädams peewillß.**

26. Ghann

[35.lpp.]

**26. Ghann kahdam warr py Atzeem noghilt / vnd weens ſapro=
tiegs Zillwähx nomanna to Wyrü py ſawas Buhſchanas.**

27. Aito winja Drehbes / Smeeſchana / vnd Eeſchana to padarra.

CAPUT XX.

**DAſch ſohda daſchereis ſawu Tuwaku nhelaika` / vnd darrih=
tu ghuddrake / kluſe zeeßdams.**

**2. Labkahk gir ſkaidre ſohdiht / nhe ka ſläppänu Enaidu
turreht.**

**3. Vnd kas ar Patteitzibu to vsjäm / tam ta Pamahziſchana labbe
darra.**

**4. Kas warru darra ſohda` / tas gir iht ka kads Pilleslauſcho Vs=
raugs / katters kahdu Jumprawu nhegohda` darra / kattra winjam
ſarghatina by.**

**5. Daſch tadehſ kluß zeeſch / ka tas ſöw nhe ſinna aisbildehtees / bett
daſch zeeſch kluſe / vnd ghaida ſawu Laiku.**

6. ſaprohtiegs Zillwähx zeeſch kluß / teekams tas ſawu Laicku no=

lukoyahs / bett weens Nherih[cha dhe warr Laicku peghaidiht.

7. Kas dauds pluk[ichkeh / tas darras [öw Eenaidniba` / vnnd kas dauds Warras eegribbahs / tas k[uh[tt eeniedähtz.

9. Da[[cham laymehyahs dhe labbas Leetahs / bett tas tam ißdoh=dahs par Šamaita[chanu.

9. Da[[ch dohd / kas töw dhe pallieds / turr prettie atkal da[[ch dohd / kam ohter teek k[uh[tt attmaxahtz.

10. Kas [ohte läppo / tas tha šamaita / bett kas šöw [ämmoyahs / tas tohp pa=auxtenahtz.

11. Da[[ch pirmahk lähte pirk / bett pehtz tam ghann darge jamaxa.

12. Šaprotiegs Zilwähx šawu dawanu zeenige darra ar myligeem Wahrdeem / bett ko tee Jecki dahwena / to tee pa[[chi darra dhezeenige.

13. Tha Jeeka dahwans / dauds labb töw dhe darryß / Aito ar we=nu Atzi dohd wings / vnd ar šeptingeem Atzeem [kattahs wings / ko wings par to dabbu.

14. Maß wings doht / vnd pahrmätt kahdam dauds / vnd ißšauka ka kads Wienuißšaukatais.

15. Scho

[36.lpp.]

15. Schodeen aisdohd wings / riete wings to attka[attpra[ša / tee gir [kaudigi [audis.

16. Tas Jeckis šuhd[ahß / man dhe gir dhe weens petitziegs / dhe weens man dhe pateitz par manu Labbudarri[chan.

17. Jrr tee / kattri mañu Mais ähd / dhe neeka labb no man runna.

18. O zeek reifas vnd no daudeem kluht tas apmeetz !

19. Wings kriet nicknaki zaur tadu Runnachanu / dhe ka kaut wings no Behningi kritt.

20. Tha noteek teem Nhelabbeem / ka teem tattiche pehtz peepehche kritt buht.

21. Mullkis nheticklis Zillwähx plukchik dhe apluhkodameeß / vnd tehreih allaich proyam / ka tas tam eekriet.

22. Jeb kads Jeckis ko labb runna / tad tattiche tas leetas dhe darr / Aitto wings nheneeka runna labba` Laicka`.

23. Daicham sawa Nabadiba dhe lau wallu / ka tas laun dhe darra / no to winjam tas attlätz / ka tam dhe gir nhetaisna Sirrds.

24. Daich darra labbis wißnicknaku leetu / dhe ka tas buhtu sawu Ghodu pamettis / vnd darra to tho Beßdeewigo lauicho dehl.

25. Daich kallpo zittam nhetaisna` Leeta` / vnnd iht tadehl dabbu wings to söw par Eenaidneeku.

26. Tee Mäli gir nhejaux kauns py kahdu Zillwähku / vnd tohp attrati py nhetickleem laudeem.

27. Saglis dhe gir tick nicknis / ka weens Zillwähx / kas saw vs Mäleem dohdahs / bett pehtz Ghalla kluht tee abbu doh karratawahs.

28. Mäloht gir Zillwähkam weena kauniga leeta / vnd tas muhcham dhe war ghoda` kluht.

29. Saprohtiegs Wiers patz söw ghoda` zellahs / zaur sawu ghudru Wallodu / vnd ghuddris Wiers gir mieliogs vnd zeeniogs py leeleem Kungeem.

**30. Kas vs šawu Tyrumu tickuiche [trahda / tas darra šawus Ghub=
bus leelus / vnd kas šöw py leeleem Kungeem turrahs / ka tas myliegs
vnd zeeniegs gir / tas warr dauds ļaun nowert.**

**31. Eedahwenahstas leetas apmahni tohs Ghuddrus / vnd leek teem
Eemautu Mutteh / ka tee nhe warr šohdieth.**

32. Ša

[37.lpp.]

**32. Šaprohtiegs Zillwähx / kas nhe leekahs peekahpteeß / vnd ap=
rakta Manta / ko tee diwi pallieds?**

**33. Labbahk gir / ka tas Nheguddris šöw pallehpjahs / nheka taß
Ghuddris.**

CAPUT XXI.

**MANs Bährns / ešī tu ghräkoyis / tad mittehyees / vnd luhds /
ka töw tee pirmi arridān peedohti kluht.**

**2. Behds preekichan teem Ghräkeem / ka preekich paļichas
Tichuhßkas / aiļto ja tu to aißkaršī / tad winja töw maitha.**

**3. Winja Sobi gir ka Lauwas Sobi / (blehšīga Swära) vnd mehr=
deh to Zillwäku.**

**4. Jck kattri Ghräki gir ka kads aß Sobins / vnd eewaino ka nhe
weens dieedenahst war.**

**5. Kas Warru vnd Nhepateeeß darra / buhs pehtz Ghalla Deedel=
neekam kļuht / vnd kas läppnis gir / pehtz Ghalla nahk no Šātas vnd
Äkas.**

6. Aiļto tick dries ka tas Nabbags šautz / tad dīrd to Deews / vnd

ta Attreep[ichana pepeh[iche nahx.

7. Kas nhe leekahs šöw šatzieteeß / tas gir jau vs tä Beßdewiga ze||u.

**8. Vnd kas Dewu by[tahs / tas jām to wārre` / bett kas wehl par
to ghrä[cho / to reds Deews no talenes / vnd Šaprohtieß ghanna
nomanna / ka tas šamaithat gribb.**

**9. Kas šawu Äku darra ar zitto Łau[che Mantu / tas krauftahs
Ackminnis šöw par Beddri. (alij Dohb.)**

**10. Tas Pullx to Beßdeewiga gir ka kads Packulas Kohdhe| / kat=
ters ar Vgguni [adäd[enatz k|uh[ft.**

**11. Tee Beßdeewigi eedt ghanna vhs krahßnu Griedu / kattras
Ghalls gir tas Elles dibbins.**

**12. Kas Deewa Baußlus turr / tas nhe darra pehtz šawu pa[[chu
wu.**

13. Vnd Deewu no Širrds dibben biet / gir Ghuddriba.

14. Kam nhe gir Prahtz / tas nhe leekahs pamazitteeß.

15. Da[[chi gir ghanna ghuddri / bett ar to dauds Nhelaimes eešahk.

16. Šaproh=

[38.lpp.]

**16. Šaprohtiga Wiera Mahziba appluh[ft ka kahda Straume /
vnd ka kahds d[iews Awohtz.**

**17. Ta Jecka Širrds gir ka kahds Pohds / katters pilleht pill / vnd
nhe war nheneekadu Mahzibu patturreht.**

**18. Kad kahds Prahtiegs kahdu labbu Mahzibu d[irrd / tad taß to
teitz / vnd (Gr. [e ad adponit) to vs jämmahs / bett kad kahds Nhebehd=**

neegs to dīrd / tad ta tam nhepatiek / vnd mätt to attpacka||.

**19. Jecka Walloda [pee|ch ka Naßta ze||a` / bett kad kahds Ghud=
dris runna / tas gir mielige klauśietees.**

**20. Pullkà k|uh|t währa jämbtz / ko tas Prahtiegs runna / vnd ko
wings apdomadams śacka / pehtz to k|uh|t darriets.**

**21. Ta Jecka Walloda ißraugahs ka kahds śagruwis Nañs / vnd
ta Nheśaprohtiga Runnas nhe warr ißmannieth / kas tas gir.**

**22. Kad to Jecki gribb mahzieht / tad wings leekahs / iht ka kluhtu
tam Pinnäkli Rohkas vnd Kayahs lickti.**

**23. Bett Śaprohtigam gir ta ka kahds Sälta Pu||chkainis / vnd
ka kahda darga Kehde labba` Rohka`.**

**24. Jeckis ee|kreen kam labban beßkaunige Namma` / bett Prah=
tiegs Zillwähgs kaunehyahs.**

**25. Jeckis ee|kattahs tude|| pa Lohgu / beet weens Prahtiegs pal=
leek aran |tahwohtz.**

**26. Ta gir beß Kauniba py Durweem klauśietees / Prahtiegs par
Kaunu tu turrātu.**

**27. Tee Nhelee|chi Pluck|chki tehr|eh / kas leetas nhe dārr / bett tee
Ghuddri śwerr śawus Whardus vhs Sälta Swarru.**

**28. Jecki turr śawu Śirrdi Mutteh / bett tee Śaprohtigi turr śawu
Mutt Śirrdi.**

**29. Jeckis |meijahs wi|śa` Ghalwa` / Śaprahtiegs gh|audadams
|meijahs.**

30. Kad Beßdeewiegs blehdi lahd / tad tas śöw pa||cham lahd.

**31. Tee Wehtneſchi darrahs šöw paſſchem Nhelaim / vnd nhe=
weens tohs lappraht ee=räds.**

CA=

[39.lpp.]

CAPUT XXII.

SLings Zillwähx gir ka kads Ackmins / kas dubblohß ghull.

2. Kas to vhszeſſ / tam buhs šawas Rohkas noſlautziet.

3. Nhe=ißmahzietz Dähls gir šawam Tähwam Nhegohds.

**4. Šaprohtiga Meita ghan dabbu Wieru / bett weena Meita /kat=
tra nhe gir labb ißdäwuſées / palleek nhe prätzäta / vnd winja abbäh=
dena šawu Tähwu.**

**5. Vnd katträ wehliga gir / ta gir tick labb Tähwam ka Wieram
nhegohds / vnd klühſ no abbeem eeniedähta.**

**6. Ta Walloda / katträ nhelaika` runnata tohp / ihten tha ša=etahß
ka Kohkleß / kad kaß noſkummiſ gir / šohdiet vñ mahziet buhs paſſcha`
ihſtäna` laicka`.**

**7. Kas Jecki mahza / taſ šallahpa Pohdagabbalus / vnd darra / iht
ka kaut kaß no diſſu Meegu vsmohdenahtz taptu.**

8. Kas ar Jecki runna / taſ runna ar Šnaußdamu.

9. Kad ißrunnahtz gir / tad šacka wings kaſ gir taſ ?

**10. Mirrohns gir apraudatins / aiſto tam nhe gir wairs taſ Ghaiſ=
ſchums bett Jeckis buhtu ja=apraud / ka tam Prahta nhe gir.**

11. Nhe parr leeku Mirrohns gir apraudatins / aiſto wings duß.

12. Bett ta Jecka Dſiewoſchana gir nicknaka nhe ka ta Nawe.

**13. Mirrons klüh^{ft} šeptinjas Deenas apraudahtz / bett Jeckis vnd
Beßdeewigs wiśu śawu muh^{chu}.**

**14. Nhe runna dauds ar Jecki / nei ^{ft}taiga dauds ar kahdu Nheśa=
prohtigu.**

**15. No turrees no winju / ka tu Śweedra`nhe ewä^{ft}z / vnd no winja
Śahrneem aptraipietz kluhtu.**

**16. Behds tickai no winju / tad pallixi tu ar Meeru / vnd dhe nahtz
Bähda`vnd Nhelaimh par winja Trackumu.**

**17. Kas gir ghrutahx ka Świnß? Vnd ka gir Jeckis zittade deh=
wehtins / ka Świnß ?**

**18. Lätahk gir Śmilltis / Śahli vnd Diels pane^{ft} / dhe ka kahdu
nheśaprohtigu Zillwähku.**

19. Ka kahds Namms / kas ^{ft}tippre eedarrietz gir / dhe śackriet no

Auku/

[40.lpp]

**Auku / (Wähtru /) ta arrid^{an} kahda Śirrds / kattra śawas leetas pat=
tee^{śe} ^{ft}inn / dhe bie^{ft}as (Gr. nullo[^] timore perterrebitur) baidita.**

**20. Jht ka tas krahßnis Mahlß pi (Gr. Euso's, i. ^{ft}calptus.) no täh=
^{ft}tu Śeenu / pretti leetu.**

**21. Vnd ta Śähta (alii Wiya /) aux^{ta}`Kallna`prett Wehyu dhe
warr turrehteeß.**

**22. Jht ta turrahß ta bailiga Śirrds ta Jecka śawa`Diirrichana`
prettie nheneekadu ißbail.**

23. Kad Atzi ^{ft}paيدا / tad Aśaras ißlätz.

24. Vnd kad Širrdi [peeich / tad to warr nomanniet.

**25. Kas Puttnus mähta / tas tohs waya noht / vnnd kas šawu
Draugu lamma / tas Draudību ißpohitā.**

**26. Jeb tu arridīan Sobini ißwilgdams ghrächo vs tawu Drau=
gu / tad tu tick ļaun nhe darri / ka ar Lammaīchanu.**

**27. Aito juhs ghann attkal warrātu Draugi tapt / kad tu no win=
ju nhe behds / vnd ar winju runna. Aito wiśas leetas warr šalie=
dīenaht / bett Lammaīchanu / Neewaīchanu / iß=ītaītiīchanu īlāppā=
no Leeto / vnnd īlāppānu Eewainoīchanu / tahdas leetas dīān noht to
Draugu.**

**28. Palleetz peetitziegs tawam Draugam winja Nabbadība` / ka tu
ar winju preezateef warr / kad winjam labb klahyahs.**

**29. Palleetz ītippre pi to / kad tam ļauna Deena pe=ehd / ka tu no
winja Laim arridīan bāudiet warr.**

**30. Quāhpi vnd Duhmi zellahs papreekīchu / kad Vgguns deckt
gribb / ta nahk no Lammaīchanu Aīśino īḡleeīchana.**

**31. Nhe kauneyees tawu Draugu ghlahbt / (alii ghelbeht /) vnd
nhe īleppeef no winju.**

**32. Darrieß wings tōw ko ļaun / tad preekīch to šōw šargahīśees ick
kattris / kas to iß dīrdehß. (alii abbreviando, ißdīeerß.)**

CAPUT XXIII.

**33. Ock kaut eß warrāhtu Atḡlāgu vs mannas Muttes lick /
vnd ītippru Sehgelī wirs mannaḡm Luhpahm [peeit / ka
es zaur to nhe kluhtu Nhelaimeh / vnd manna Mehle mañ**

nheśamaitatu.

1. Kungs

[41.lpp.]

**1. Kungs Deews Thäws / vnd Kungs mannas Diëwibas / nhe laid
man [tarpan teem Saimotayeem nahkt / vnd nhe laid man win=
jo [tarpa śamaitatam kluht.**

**2. Ock kaut es warrätu śawas Dohmas Eemauta` turreht / vnnd
mannu Śirrdi ar Deewa Wahrdu pamahziet / vnd es śöwis nhe tau=
pitu / kad es ghräkotu.**

**3. Ka es Ghräkus nhe darritu / vnd leelu Allo[chanu eeśahktu / vnd
dauds [aun darritu / ka es nhe buhtu ißnietzis preekich manneem Ee=
naidneekeem / vnd winjeem par Ap[meklu taptu.**

**4. Kungs Deews Tähws / vnd Kungs mannas Diëwibas / pa[=
śargi mann par beßkaunigu Waigu.**

5. Vnd attgrees no mann wiśu nicknu Eekaro[chanu.

**6. Nhe laid man eek[chan Pliete[chanas vnd Nhe[kie[tibas nahkt /
vnd pa[śargi mann par beßkaunigu Śirrdi.**

**7. Myli Bährni / mahzaitees Mutt turreht / Aito kaß to turr / tas
ar Wahrdeem nhe apghräkoh[śees.**

**6. Ka tee Beßdeewigi vnd Saimotayi / vnd Ghrä[ni zaur to śa=
maitah.**

9. Nhe raddini tawu Mutt [wehreht.

10. Vnd Deewa Wahrdu wellte Wallkoht.

11. Aito ka kahds Kallps / katters da[chu reis [chau[ts kluht / beß

**Bruhtzeem nhe gir / iht ta tas arrid[an nhe warr [kie[ts / no Ghrä=
keem buht / kas alla[ch [wehre / vnd Deewa Wahrdu wellte wallko.**

**12. Kas alla[ch [wehre / tas ghräkoh alla[ch / vnd ta ghau[cha Šoh=
diba no tha Nammu nhe mitteh[šees.**

**13. Swehreh wings / vnd to nhe šaproht / tad wings tatt[che ghräko:
Proht wings to / vnd nhe ohla to / tad ghräko wings diwekahrtige.**

**14. Bett [wehre wings wellte / tad wings tatt[che nhe gir beß Ghrä=
keem / winja Namms gau[che k[luhß šohdietz.**

**15. Tur gir arrid[an weena Nahwiga La[ta / par to Deews pa[šar=
ga to Nammu Jacob.**

**16. Vnd teem Deewabijatayem tadeh[[chau[chalas pareedt / vnd
nhe aptraipahs ar [cheem Ghräkeem.**

17. Nhe

[42.lpp.]

**17. Nhe raddini tawu Mutt peep[eh[che vnd wellte [wehreht / ai[to
tas nahk no nicknu D[irr[chanu.**

**18. Nhe aißmir[ti tawa Tähwa vnd tawas Mahtes Mahzibu / tad
tu [tarpan teem Kungeem šehdeh[ši.**

**19. Vnd töwis arrid[an nhe kluhß aißmir[ts : Ka tu to Jeckumu
nhe eraddinah[šees / vnd pehtz gribbätu / muh[cham nhe d[immiis / vnd
no lahd to Deenu thas D[imm[channas.**

20. Kas eerohdahs neewaht / tas šawu muh[chu nhe k[luhß labbags.

**21. Ohtra` Reia` ghräkoht / tas gir par leeku / tre[cha Reia attnä[=
šahs to Šohdibu liedie.**

- 22. Kas Mauku eegribbahs / tas gir ka kahds dediegs Vgguns /
vnd dhe mitteyahs / teekam tas šöw patts šadedienayahs.**
- 23. Nhekieſts Zillwähx dhe warr meera` dohtees py šawu Meeſu /
pirms tas kahdu Vgguni eedädienah.**
- 24. Nhekiſtam Zillwähkam gir wiſa Barriba šalda / vnd dhe mit=
tehyahs pirms tas to pee=pillda.**
- 25. Wiers / katters šawu Laulibu pahrſauſch / vñ py šöw paſſcham
dohma / Kas räds mann ?**
- 26. Apkahrt mann gir tumms / vnd tahs Šeenas mann apſlepp /
ka dhe weens mann räds / ko buhß mann bieteß ? Tas Wiſo Auxta=
kais dhe ohla mannus Ghräkus.**
- 27. Tahtz bieſtahs tickai Zillwähko Atzis.**
- 28. Vnd dhe dohma / ka ta Kunga Atzis dauds ſpohſchakas gir
nhe ka ta Šaule / vnd räds wiß / ko tee Zillwähki darra / vnd ſkattahs
arridſan ſläppänohs Kacktohs.**
- 29. Wiſas leetas gir winjam ſinnamaß / pirms tahs klühſt raddi=
tas / jo tick labb ka kad thas radditas gir.**
- 30. Tas patz Wiers taps redliege Jälgawa` šohdietz.**
- 31. Vnd klühß panahktz / kad wings wiß dhe zerrehs.**
- 32. Ta arridſan notix tay Šeewai / katträ šawu Wieru attſta / vnd
ar zittu apwaißloyahs.**
- 33. Pirmahk gir winja Deewa Baußle nhepaklauſſiga / ohtran
kahrtan / ghräko winja prett šawu Wieru / treſſchan kahrten / winja**

[43.lpp.]

zaur śawu Laulibas parlau[chanu ar zittu apwaißloyahs.

**34. Šchy taps no tahs Draudibas ißmäita / vnd winja Bähr=
neem buhß to attmaxaht.**

**35. Winja Bährni nhe śacknohß / vnd winja Sarri Auglus nhe
neišies.**

**36. Winja pee=minnäta kluhß noladäta / vnd winjas Nehgohds
muh[chige nhe taps ißdälldätz.**

**37. Py to mahzahs tee Pa[tari / kä nheneeka labbahk gir / ka Deewu
bieteeß / vnd nheneeka śaldahk / ka Deewu Baußlu währa jembt.**

CAPUT XXIV.

**TA Ghuddriba ghodahß śow patti / vnd [tarpan teem Łaudeem
teitzahß ta śow.**

**2. Ta mahza eek[chan Deewa Draud[ibas / vnd teitzahs śow
eek[chan winja Wall[itu.**

3. 4. ***

5. Ta śatzidama : Eß äßmu Deewu Wahrds.

6. Vnd liddinayohs par wiśu Semm / ka tahs Paddebbeśes.

**7. Mannas Steltes gir auxuma` / vnd mans Krähßlis Paddeb=
beśies.**

**8. Es weens äßmu wiřur / tick taal ta Debbes gir / vnd tick diřlich
tas Beßdibbins gir.**

9. Wiśur Juhry / wiśur <> Semmes.

10. Starpan wiśeem Łaudeem / [tarpan wiśem Pagganeem.

11. Py [cheem wiſeem äßmu es dſiewohklu meckleyis / ka es jebkurr weetu attraßtu.

12. Tad pawehlehya mann tas Radditays wiſo leeto / vnd kaß mann raddiyis gir / ſattaiſija mann weenu dſiewohklu.

13. Vnd ſatziya : Eekſchan Jacob buhß töw dſiewoht / vnd Jſra= eſlam buhß töw par Manntibu buht.

14. Preekſch tahs Paſſaules / no Eeſakumu äßmu es raddietz / vnd pallikſchu muhſchiege / vnd äßmu preekſchan winju Buhda` kalpoyis / vnd pehtz eekſchan Zion weenu ihſtānu Weetu dabbuyis.

15. Vnd wings gir mann tanny [wäta` Pily eelitzis / ka man eek= ſchan Jeruſalem walldiet by.

15. Es

[44.lpp.]

16. Es äßmu eeſacknoyuſees py ghodäteem ſaudeem / kattri Dee= wa Bährna=Mantiba gir.

17. Es äßmu auxte auguſi ka Eggle vhs Libano / vnd ka Cypreſes Kohx vhs to Kallnu Hermon.

18. Es äßmu vhsauguſi ka kads Pupuſo Kohx pi Vdens / vnd ka tee Rohſes Kohki / kattri py Hiericho tohp vhsaudſenati.

19. Ka kahds krahßniß Ölyakohx vhs plicku Lauku / Es äßmu vß= auguſi ka Pa=Eggles.

20. Es dehwyu myligu ſmarrſchu no ſöw ka Cardemohmes / vñ krahßnas Sahles / vnd ka tahs wißlabbakahs Myrrhes.

21. Ka Galganes vnnd Onychs / vnd Myrrhes / vnnd ka taß Wy=

rohx Ba[niza`.

**22. Es ißplattu śawas Sarrus / ka kads Oh[ohls / vnnd manni
Sarri by krahßni vnd jauki.**

**23. Es dehwyu myligu Śmarr[chu no śöw / ka tas Wienakohx /
vnd manni Seedi ne[še ghodigus vnd baggatus Auglus.**

24. 25. ***

**26. Nahzeeta [churr py mann wi[ši kattreem mannis gribbahs /
vnd pee=ehdeta no manneem Augleem.**

**27. Manna Mahziba gir śalldaka nheka Mäddus / vnnd manna
Dahwana śalldaka / nhe ka (jauns) tätzinahtz Mäddus.**

28. Kas no mann ehd / tas sllaich pehtz mann gir ißaltzis.

29. Vnd kas no mann d[er[/ tam twiext allaich pehtz mann.

30. ***

**31. Kas mannis klau[śa / tas nhe kluh[kauna` / vnd kas pehtz mann
[taiga / tas nhenoeediegs palliex.**

**32. Schiß wißnota[[gir ta ih[täna Ghramata tahs Śalied[ena=
[chanas / ar to auxu Deewu darrieta.**

**33. Ar Wahrdu / taß Baußlis / kattru Mo[es tay Nammi Jacob
par kraßnu Manntu pawehleyis gir.**

34. ***

35. No kattru ta Ghuddriba ißtetzeyu[ši gir / ka tas Vdens Pilon /

kad

[45.lpp.]

kad tas leels gir / vnd tas Vdens Tygris / kad tas paar=eedt Pawa[še=

ry.

**36. No kattru ta Šapraŕchana iŕtetzeyuŕŕi gir / ka tas Euwrates /
kad tas leels gir / vnd ka tas Jordans plaujama` Laicka`.**

**37. No to paŕchu gir iŕbauŕŕuŕi ta Mahziba / ka tas Ğhaiŕchums /
vnd ka tas Vdens Nilus Ruddeny.**

**38. Tas muhŕcham nhe gir biyis / kas to buhtu iŕmahziyees / vnd
muhŕchige nhe buhs / kas to wiŕkim iŕdohmatu.**

**39. Aiŕto winja Prahtz gir baggatahgs nhe ka nhe weens Juhris /
vnd winja Wahrds dŕiŕlahx nhe ka kahds Dŕiŕlums.**

**40. No mann ŕkreen dauds Vppiteŕ darŕohs / ka tas Vdeni ewäd=
dina.**

41. The pluhdinu es ŕawus Dahŕus / vnd dŕirdinu ŕawas Plawas.

**42. The kluhŕt manni Vppieŕchi leelahs Straumehs / vnd man=
nas Straumes leeli Ääri.**

**43. Aiŕto manna Mahziba ŕpied tick tale ka tas gaiŕch Rietz / vnd
atŕpied taŕ.**

**44. Manna Mahziba iŕkratta arridŕan to Papreekŕcheŕluddena=
ŕchanu / kattru muhŕchige pallikt buhs.**

**45. The rädŕaht juhs / ka es nhe ŕöwis dehŕ ween ŕtradayu / bett
wiŕŕo to dehŕ / kattri to Ğhuddribu gribbahŕ.**

CAPUT XXV.

**TRies krahŕnas Leetas gir / kattri irr Deewam irr Zillwähkam
pattiek.**

2. Kad Brahli weenigi gir / vnd Kaimini ŕöw myŕloyahs /

vnd Wiers ar Šeewu labb kohpa šaddärꝛahs.

3. Tries Ghabbali gir / kattrus es no Širꝛds eeniedu / vnd winjo

Buhꝛhana ghauꝛche mann šahp.

**4. Kad Nabbags läppniß gir / vnd Baggahds labhraht mälo / vnd
wätz Jeckis ļaulibas Parlauꝛetais gir.**

5. Kad tu jauns buhdams nhe krahꝛši / ko tu Wätzuma` dabbuiꝛši ?

**6. Ock ka krahꝛne klahyahs / kad <> Širꝛmi Ghallwi peemannigi /
vnd tee Wätzi ghuddri.**

7. Vnd

[46.lpp.]

7. Vnd te Kungi šaprohtigi vnd peeraudꝛigi gir.

**8. Tas gir wätzo ļauꝛcho Krohnis / kad tee dauds redꝛeyuꝛchi gir /
vnd winjo Ghods gir / kad tee Deewu bija.**

**9. Dehwini Ghabbali gir / kattrus es šawa` Širꝛdi ļohte teitzamus
ꝛkeetohꝛ / vnd to deꝛmitu gribbu es ar šawu Mutth ꝛlaweht.**

10. (1.) Wiers / katters Preeku no šaweem Bährneem räds.

**(2.) kas peedꝛiewo to Laicku / ka wings šawus Enaidnekus iꝛniek=
ꝛtoꝛchus räds.**

**11. (3.) Labb tam / kattram peemanniga Šeewa gir. (4.) Kas
ar šawu Runnaꝛchanu nheneek ļaun darra. (5.) Kattram nhe wa=
jaga kallpoht teem / kattri nhe gir zeenigi.**

**12. (6.) Labb tam / kattram peetitziegs Draugs gir. (7.) Labb
tam / kas ghuddris gir. (8.) Vnd mahza / kurr to labpraht klauꝛša.**

13. (9.) Ock ka leels gir tas / kas ļaprohtiegs gir.

14. (10.) Bett kas Deewu bija / par to nhe gir nhe weens.

**15. Aifto ta Deewa Bija[chana eeth par wiśahm leetahm / kas to
paŕchu turr / kam gir tas śalied[enatins ?**

16. 17. ***

18. Nhe weena Waida gir tick leela / ka Śirrds śahpe.

19. Nhe weena Willta gir par Śeewas Willtu.

20. Nhe weena Gluhna[chana par Śkaulya gluhnä[chanu.

21. Nhe weena Attreep[chana par Enaidneeko Attreep[chana.

22. Nhe weena Ghalwa gir tick ghuddra ka tahs T[chuhßkas.

**Ghalwa / vnd nhe weena Dußmiba tick ghruta ka Śeewas Duß=
miba.**

**23. Labbis es gribbātu py Lauweem vnd Puhkeem dŕiewoht / nhe
ka py launas Śeewas.**

**24. Kad tha ap[kaiŕt / tad ta śaweebyahß / vnd kluht tick nhegannta
ka kads Mayß.**

**25. Tahs Wieram buhs winjas dehŕ kaunheteeß / vnd kad winjam
tas tohp pahrmäŕts / tad tas winjam Śirrdi śahp.**

**26. Wiśa Dußmiba maŕa gir prett Śeewas Dußmibu / laid tai
tas noteek / kas teem Beßdeewigeem noteek.**

28. Thehr=

[47.lpp.]

**27. Tehrŕiga Śeewa gir Rahmam Wieram ka kads ŕmillichains
Zellich wätzam Wieram auxte jakahp.**

28. Nhe leetzees töw peewilltees / ka tha ŕkaiŕta gir / vnd tadehl tahs

nhe eekahroyeeß.

29. ***

**30. Kad Šeewa to Wieru baggatu darra / tad gir turr tickai Ree=
[chana / Neewa[chana / vnd leels Kauns.**

**31. Łauna Šeewa darra behdigu Širrdi / nhejauku Waigu / vnd to
Širrds šahp.**

**32. Šeewa / kattrā šawu Wieru dhe eepreezina / tha darra to ap=
nicku[chu py wiśahm leetahm.**

**33. Tee Ghräki nahkahs no weenas Šeewas / vnd tahs deh! buhß
mums wiśeem mirrth.**

**34. Ka tam Vdenim dhe buhß Waļļu doht / iht ta tai Šeewi dhe
buhs šawu Waļļu doht.**

**35. Nhe gribb tha pehtz tawu Prahtu darriet / tad [kirrees no tahs.
CAPUT XXVI.**

**LABb tam / kam ghodiga Šeewa gir / tas diewo ohterteek tick
illge.**

**2. Darba Šeewa gir šawam Wieram Preex / vnd darra tam
di[chanu meerigu Diiewo[chanu.**

**3. Ghodiga Šeewa gir krahßniß Dahwans / vnd kļuh[t tam doh=
ta / kaß Deewu bija.**

**4. Jeb tas gir baggahtz jeb nabbags / tad gir tas tam par Eepreze=
na[chanu / vnd eliexmo to alla[chien.**

5. Tries leetas gir breeßmigas / vnd ta zätturta gir nhejauka.

6. Willtiba / Dumpis / nheno[egu[cho A[šinoiße[chana.

7. Kattri wiśi nicknaki gir nhe ka ta Nawe.

**8. Bett ta gir ta Śirrds=Śahpe / kad weena Śeewa prett ohtru rei=
yahs / vnd to py ick kattru iḡlamma.**

9. ***

10. Kad kam ḡauna Śeewa gir / tad gir taḡ ihten ka kads nhelied=

dāns

[48.lpp.]

**dāns Wehricho Pahris / katreem weenam ḡieds ohtram willkt buḡḡ /
kas to dabbu / tas dabbu Ohḡi.**

**11. Peedḡāruśi Śeewa gir leelas Mohkas / aiḡto tha nhe warr śa=
wu Kaunu ślehpt.**

**12. Mauzigu Śeewa warr py śawu nhekieḡtu Waigu paḡiet / vnd
py winja Atzeem.**

**13. Ja tawa Meita nhe gir kauniga / tad turri to barrge / ka tha śa=
wu Śirrds Kahribu nhe dān / kad winja tick wehliga gir.**

**14. Kad tu nomanni / kad winja beḡkaunige appḡkattahs / tad tu
labbe peeluko. Ja nhe / vnd winja darra par to prett tōw / tad arridḡan
nhe brinoyees tapehtz.**

**15. Ka kahds Kayeneex / katters iḡtwietzis gir / twiext winja / vnd
dḡerḡ to tuwaku Vdeni / kattru winja dabbu / vnd paḡśehḡchahs śōw / kur
winja Kohku attrohd / vnd śajämm / ko winja warr dabbuit.**

**16. Myliga Śeewa eepreezina śawu Wieru / vnd kad tha peeman=
nige ar to dḡiewo / attḡpirdḡina ta tam śawu Śirrdi.**

17. Śeewa kattru Mutt warr turreht / ta gir Deewa Dahwana.

18. Labb=ißmahzita Šeewa nhe gir vhsmaxatina.

19. Nhe neeka gir tick mieļe wirŀon Semmes / ka ghodiga Šeewa.

20. Vnd nhe neeka tick krahßnis / ka kauniga Šeewa.

**21. Ka tha Šauleh / kad ta vhsłähkuŀši gir / py to auxtu Debbeŀši ta
Kunga / weena ŀkaitiba gir / Ta gir arridian ghodiga Šeewa weena
ŀkaitiba` šawa` Namma`.**

**22. Skaiŀta Seewa kattrra ghodiga palleek / gir ka tahs ŀkaidras
Šwetzes / vhs to ŀwātu Luckteri.**

23. Šeewa / kattrai peetitziegs Prahtz gir.

24. Gir ka tee Šälta Stabbi vs teem Šuddraba Krähßleem.

CAPUT XXVII.

**25. Dŀwi Leetas gir / kattras mann šahp / vnd ta treŀŀcha darra
mann dußmas.**

**26. Kad kahdam ghodigam Kaŗŗawieram pehtz Nabba=
dŀibu zeeŀt leek / vnnd thos ghuddrus Runnaskungas pehtz Ghallà
neezina.**

27. Vnd

[49.lpp.]

**27. Vnd kas no ihtānas Titzibas nokirrahs / py nhetaißnas Ti=
tzibas / Šcho gir Deews tam Sobenim paŀudenayis.**

**28. Pretzeneex warr šöw par Nhetaißnibu ar mohku šargatees /
vnd Bohdneex par Ghräkeem.**

**1. Aŀto tahs Manntas dehŀ dauds nhepareiŀe darra / vnnd kattri
gribb baggati kluht / nogreeŀch Atzis nohŀt.**

- 2. Ka kads Nagglis Muhry ʃtarpan diweem Ackmineem turrahs.**
- 3. Ta turrahs arridʃan tee Ghrähki ʃtarpan Pirtzeyu vnd Pahrde=weyu.**
- 4. Ja wings no Širrds nhe turrahs eekʃchan ta Kunga Bijaʃcha= nas / tad winja Namms drys kluhß ißpohʃtietz.**
- 5. Šiyohʃt / palleek nheʃkieʃtums Šeetà / tha / ko tas Zillwähx dʃir=rahs / tad peeliep allaʃch kaßslabba no Nheʃkieʃtibas.**
- 6. Ka ta Krahß apluhko tohs jaunus Pohdus / ta arridʃan ta Nhe=laimiba aprauga ta zillwähka Prahtu.**
- 7. Py Auglem warr nomannieth / ka tas Kohx glabbahtz gir / tha arridʃan py Wallodas warr nogiʃt / kahda ta Širrds gir.**
- 8. Töw nhe buhß nhe weenu teickt / tu eʃši tad to dʃirrdeyis / aiʃto py Wallodäs warr Wieru paʃiet.**
- 9. Ja tu ʃtaigahʃši tai Taißnibai pehtz / tad tu to dabbuiʃši / vnd ap=wilxi ka kahduß krahßnus Swahrkus.**
- 10. Puttni turrahs šöw py šawu kahrtu / tha turrahs šöw ta Teeʃši=ba py teem / kattri tai packlauʃšigi gir.**
- 11. Ka tas Lawis vhs Laupiʃchanas ghluna / tha aißgrahb pehtz tee Ghräki to ʃaunudarritayu.**
- 12. Deewabiyatais runna allaʃchien kas palliedʃige gir / bett Jeckis ghroʃahs ka Mehneß.**
- 13. Kad tu ʃtarpan Nhešaprohtigeem eʃši / tad jem währà / ko Laix zeelt gribb / bett ʃtarpan Šaprohtigeem warri tu darridams darrieht.**
- 14. To Jecko Walloda gir par leeku apnitziga / vnd winjo Smee=**

čhana gir tickai Ghräki / vnd tas wehl ar to kußloyahs.

**15. Kurr dauds dīrch Deewu minnam / the Matti zellahs řah=
wu / vnd winjo Reečhana darra / ka Auśis aißdarritinas gir .**

16. Kad

[50.lpp.]

**16. Kad tee Läppni kohpa barrahs / tad attlätz Aśino ißleečhana
pehtz / vnd apniek klauśiet / kad tee šow tha šalammayahs.**

**17. Kas řläppätaas leetaas ißřahřa / tam nhe kluhř wairs titzähtz /
vnd muhčham peetitzigu Draugu nhe dabbuis.**

18. Turri tawu Draugu zeenige / vnd turri winjam ko tu šohli.

**19. Bett ja tu winja Šleppenibu ißřahřiśi / tad tu winju wairs
nhe att=dabbuiśi.**

**20. Kaß šawu Draugu pammett / tam ghann tick ghauřche noteek /
ka kamlabba winja Eenaidneex ißřpruhk.**

**21. Jht ka kad tu Puttnu no Rohkas ißlaid / ta gir / kad tu tawu
Draugu pamett.**

**22. Tu to nhe šagrahbśi / töw nhe waijaga tam pehtz tetzeht / wings
gir par leeku tale nohř / wings gir iß=řprutzis / ka kahda Stirrna no
Slařdu.**

23. Wahtes warr šadředeht / Lahřtus war šaliedřenaht.

24. Bett kas řläppānas Leetaas iß=řahřà / tas gir labs bijis.

**25. Kas ar Atzeem mirkčhkina / tam nhe gir labs Prahtz / vnd nhe
leekahs no to nogreeřees.**

26. Töwis preekčcha mahk wings mylige runnaht / vnd teitz lohte

**ko tu runna / bett no aißmugguru runna wings zittade / vnd pahrgrohla
töw tawus Wahrduß.**

**27. Es nhe weenu Leetu wairahk eniedu / ka to / vnd tas Kungs to
arridlan eenied.**

CAPUT XXVIII.

**28. KAß Ackmini auxte mätt / tam kriet taß vs Ghallwas / kas
läppäne durr / tas söw paßcham wainoyahs.**

**29. Kas Beddri (alii Dohb) rohke / tas kriet patz eekcha /
(alii Widdu.)**

**30. Kas zittu gribb guhßiet / tas guhßtahs söw patz / kas zittam laun
gribb darrieh / tam nahk tas paßcham vhs sawu Kacklu / ka tas nhe
linna / no kurrehnes.**

**31. Läppni saimo vnd mehdie / bett ta Attreepßchana gluhna vhs
teem ka kahds Lawis.**

32. Katt=

[51.lpp.]

**32. Kattri preezayahs / kad labbeem nhe labbe klayahs / kluhß Wir=
weh guhßiet / ta Sßrds sahpe tohs aprieß / pirms tee mirrs.**

**33. Dußmiba vnd Trackghallwiba gir nheganta Leeta / vnd tas
Beßdeewigaiß to darra.**

**1. KAs töw attrebyahs / py to tas Kungs attkal attreebßees / vnd tam
sawus Ghräkus arridlan paturehs.**

**2. Peedohd tawam Tuwakam / ko wings töw gir laun darriyis /
vnd luhds tad / tad kluhß töwi tawi Ghrähki arridlan pee=dohti.**

**3. Zillwähx prett ohtru dußmo / vnd gribb pi to Kungu Schälafiti=
bu meckleht.**

**4. Wings gir nhe[chehliegs prett šawu kahrtu / vnd gribb par ša=
weem Ghrähkeem luhkt.**

**5. Wings gir tickai Mee[ša vnd A[šins / vnd dußmo / kaß gribb tad
winjam šawus Ghrähkus peedoht ?**

6. Dohma vs to Ghallu / vnd mittehyeß eniedeht.

**7. Katträ to Nawu vnd Šamaita[chanu meckleh / vnd palleetz eek=
[chan teem Baußleem.**

8. Dohma vs to Baußlu / vnd nhe draudeh tawu Tuwaku.

**9. Dohma vs to Šalied[ena[chanu ta Auxataka / vnd peedoht to
Nhe[innu.**

10. Mitteyees no Bahr[chanas / tad nhe notix tick dauds Ghräki.

**11. Ai[to weens dußmiegs Zillwähx eedäd[ena Bahr[chanu / vnd
tas Beßdeewiegs šakarrina labbus Draugus / vnd šariedina / katreem
labbs Meers gir.**

**12. Kad dauds Mallkas gir / eet tas Vgguns leeluma` / vnd kad Łau=
dis [pehtzigi gir / kluh[ti ta Dußmiba jo leelaka / vnd kad Łaudis bagga=
ti gir / tohp ta Dußmiba jo ghau[chaka / vnd kad ta Ree[chana wai=
royahs / tad dägga ta ghau[chahke.**

**13. Pepeh[cham buht pi Ree[chanas / eedäd[ena Vgguni / vnd pee=
peh[cham buht bahrteef / ißley A[šini.**

**14. Puhtie[ši tu d[irxteleh / tad zell[šees leels Vgguns no tahs / bett
[plau[ši tu d[irxteleh / tad ißd[eeß tas / vnd abbi warr ihs tawas Mut=**

tes nahkt.

15. Tee

[52.lpp.]

15. Tee Wehtneſchi / vnd tahs willtigas ļaunas Muttes gir no=
lahdātas / aiſto tee ſakarrina dauds / katreem labbs Meers gir.

16. Weena ļauna Mutte dauds ļaudis ſariedina / vnd dānn tohs
no weenas Semmes ohtra`.

17. ***

18. Tha iß=ahrda ſtipprus Pillis / vnd ißpohſta Leelokungo dſie=
wokle.

19. ļauna Mutte ißghruſch ghodigas ſeewas / vnd aplaupa teem
wiß / ko tahs ſuhre gir nopellniyuſchees.

20. Kas to klauſa / taß muhſcham nhe warr duſſeht / vnd neekurr
nhe warr ar meeru pallickt.

21. Pahtaga darra Bruhtzes / bet ſkaudiga Mutte ſatritzina Kau=
lus vnd wiß notal.

22. Dauds gir kaute zaur aſſeem Sohbeņeem / bett nhe neekurr tick
dauds / ka zaur launu Mutt. Etſi non omnes, qui calumniis gravan=
tur, ideo occiduntur; tamen de gradu ſuo^ dejiciuntur, atq; interdum
in tales miſerias incidunt, ut mori, quā̃m iſta mala ferre mallent. = O=
ſiand. in 28. Cap. Eccleſ. fol. 667. Taß gir tick dauds ſatzietz: Jebſche
nhe wiſſi / kattri apmāloti tohp / kļuhſ tadeļ nokauti; tomāhr tohp tee
no ſawu Ghodu nozāllti / vnd brieſcham tahdā Nhelaimeh eekriet / ka
tee labbahk mirrt ghribbātu / nhe ka tahdu Nhelaimeh redieht.

**23. Labb tam / katters preek[chan]aunu Mutt paglabbohtz gir / vnd
no thas nhe mozietz palleek / vnd winjas Naßtu nhe neft buhs / vnnd
winja Wirrwehs nhe šeetz gir.**

**24. Aito winjas Naßta gir no Dell / vnd winjas Wirrwes no
Waru.**

**25. Winjas Mahk[chana gir ruhktaka nhe ka ta Nawe / vnd nick=
naka nhe ka ta Elle.**

**26. Bett to Deewabiyatayu tha nhe nomahx / vnd wings tapa[=
[cha Vgguni nhe dex.**

**27. Kas no to Kungu att[ta / tas turr eek[cha kriettieß / vndturr eek=
[chan dex / vnd tas nhe kluhß iß=dä[ts / tas par to peepeh[che nahx / ka
kads Lawis / vnd aprieß ka kahds Parrds. (pleh[iegs Swährs.)**

28. Tu

[53.lpp.]

**28. Tu tawu Manntu apwieh ar Ehr[cheem kadel tu wišewairahk
tawai Muttei nhe darri Durwis vnd Klingkus ?**

**29. Tu ee=[werr tawu Sältu vnd Šuddrabu / kapehtz tu arrid[an
nhe [werr tawus Wahrdus vs to Sälta Swarru.**

**30. Šargayees / ka tu zaur to nhe [liedeh[ši / vnd kriet preek[chan ta=
weem Eenaidneekeem / kattri vs töw ghluna.**

CAPUT XXIX.

**KAs šawam Tuwakam aisdohd / tas darra Darrbu tahs Schä=
la[tiabas. Vnd kam Mannta gir / tam buhs to darriet.**

2. Aißdohd tawam Tuwakam / kad tam wayaga gir / vnd

tu ohtris addohd arrid[an norunnata` Laicka.

**3. Turri ko tu šoliyis eiši / vnd nhe d[iewo wiltige ar winju / tad tu al=
la[chien tawu Wayad[ibu attrohd.**

**4. Da[[ch [keetahs / attra[ftu leetu ä[šam / ko wings aißjämm / vnd
darra to apnicku[[chu / katters tam palid[eyis gir.**

**5. Wings [kuhp[ta kamlabba to Rohku / teekam ka winjam aiß=
dohtz k[luht / vnd runna tick rahme / ta Tuwaka Naudu gribbädams.**

**6. Bett kad tam ja=addohd / tad kaweh wings / vnnd [chäloyahs
ghau[che / ghurutus Laikus ä[šam.**

**7. Vnd jeb[che wings ghanna pa[[peh / ar mohkam wings weh[
pu[šeh addohd / vnd laghada ohtram to par Nopällnu.**

8. Bett ja wings nhe ee=[peh / tad wings ohtram to Naudu ißwi]].

9. Vnd [chkenneh to par Palldees.

**10. Da[[ch nhe labpraht aißdoht / nhe no [aunu Prahtu / bett tam
ja=bie[tahs / ka tas no šawu (Manntu) kluht.**

**11. Tomähr ghaidi ar tawu Tuwaku bähdahs / vnd peeleetz to lab=
bu Dahwanu / ka tu winjam Laiku peedohd.**

**12. Palied[i Nabbagam tahs Pawehle[chanas pu[šes pehtz / vnd
nhe leetz to bähdahs tuck[chu no töw.**

**13. Labpraht pammett tawu Naudu tawa Brah[la / vnd Tuwaka
deh[/ vnd nhe rohtz to appack[cha kahdu Ackmini / kurr <> tatt[che
šamai=
tayahs.**

14. Krahyeef töw Paddomu / ka töw tas Wi[šo=Auxtakais pa=

weh=

[54.lpp]

wehleyis gir / tas buhß töw labbahgs nhe ka kahds Sältz.

**15. Leetz tawas labbas Dahwanas šawada` Weeta` / tee paŋchi töw
pelties aran wiŋšenadu Nhelaimibu.**

16. 17. ***

**18. Tee preekŋcha töw karrohs prett tawu Eenaidneeku / labbahk
nheka kahdi Brungi jeb Schkäps.**

**19. Labbs Zillwähx ghalwo šawu Tuwaku / bett Beßkauniegs at=
ŋtahšawu Ghallweneeku.**

**20. Nhe aißmiriti tahs Labbedarriŋchanas tawa Ghallweneeka /
aiŋto wings gir šöw patz töwis dehŋ apkieleyees.**

21. Beßdeewigs šawu Ghallweneeku Nhelaimih eewädd.

22. Vnd nhepateitziegs nhe bähda pehtz šawu Peŋtaiyu.

**23. Ghallwoŋchana gir dauds baggatus ŋaudis šamaitayuŋši / vnd
ŋchurp vnd turp mättuŋši / ka Willnas Juhry.**

**24. Ta gir dauds auxsus ŋaudis nohŋt dŋinnuŋši / ka teem by ŋweŋ=
ŋchas Semmehs muldeht.**

**25. Beßdeewigs / ja tas Ghallweneex gir tappis / vnd dohma vhs
blehdibu / ka tas šöw warräto ißwillteeß / tas to Šohdibu nhe ißbehgs.**

**26. Jßpalliedŋi tawu Tuwaku / zeek ŋpähdams / vnd peraugi / ka tu
patz tadehŋ Nhelaimiba` nhe nahtz.**

**27. Ghanna gir eekŋchan ŋchahs Diiewoŋchanas / kam Vhdens
vnd Maŋle / Drahnas vnd Namms gir / ka tas šawu Wayadŋiebu
ŋlehpt warr.**

28. Labbahk gir wahya vhsurre[chana appak[chan pa[chu Jumb=
tu / no Ghalldem / dhe ka krah[fnis Ghallds [tarpan Šwe[cheem.

29. Leetzees t[ow pattikt / jeb t[ow gir mas / jeb dauds / aito ta gir dhe=
jauka D[iewo[chana / no Nammu Namma` willktees.

30. Vnd kurr kas labba [we[ich gir / dhe drierf wings šawu Mutt
attpleht.

31. Tam buhs py š[ow peelautees / vnd ar š[ow d[errt licktees / vnd dhe
Patteitzibu dabbuit.

32. Buhs wehl barrgus Wahrdu d[irrdeht / ar Wahrdu / Wee[ši
ey prohyam / vnd klah Ghalldu / leetz mann lied[a ar t[ow ehft.

33. Jeb

[55.lpp.]

33. Jeb / i[ey / es ä[ßmu ghodigu Wee[ši dabbuyis / mañ tas Nañs
wayaga / manns Brahlis nahk py mann eek[cha.

34. Tas gir ghrute šaprohtigam Wieram / ka tam Mayaweetas
dehl tahdus Wahrdu aprieht buh[ß / vnd kad tam pahrmätt / kad tam
aißdohtz gir.

CAPUT XXX.

KAs šawu Bährnu my[o / tas turr to alla[ich appak[chan Riex=
tes / ka wings pehtz Preeku no to peediewo.

2. Kas šawu Bährnu pamahza / tas no to Preeku red[ehs /
vnd dhe wayaga š[ow tadehl py Pa[ie[tameem kaunehtees.

3. Kad kas šawu Bährnu pamahza / tas šahp šawam Eenaidnee=
kam / vnd eepreezena šawus Draugus.

4. Aito ja winja Tähws mirrit / tad gir tas / iht ka nhe buhtu tas
mirris / vnd wings gir šawu Kahrtu packa|| šöw attitayis.
5. Diwodams / redleya wings šawu Tiekumu / vnd par to šöw
eepreezenahyabs. Kad wings mirra / nhe by winjam ja=bähdayabs.
6. Aito wings gir packa| šöw attitayees weenu Qlabboichanu
prettie šaweem Eenaidneekeem / vnd katters teem Draugeem attkall
palliedieht warr.
7. Bett kas šawam Bährnam |ohte rahms gir / tas |chälo winja
Bruhtzes / vnd ißtruzenayabs / zeek reilas wings raud.
8. Jßluttinahtz Bährns gir wehliegs / ka kads trammiegs Sirrgs.
9. Qlaudais ar tawu Bährnu / tad buhs töw pehtz preekich winju
byteeß / Jackteh ar winju / tad wings töw pehtz abbähdenabs.
10. Nhe šmaidais ar winju / ka töw pehtz ar winju nhe buhß ja=bäh=
dayabs / vnd taweem Sohbeem pehtz ghalla kirrxteht buhs.
11. Nhe dohd winjam šawu Wallu Magjuma` / vnd nhe aißbilldi=
ni winja Trackumu.
12. Lohki winjam to Kacklu teekam wings wehl jauns gir / |weed
tam vs mugguru teekam tas wehl maß gir / ka wings nhe kluhß Patt=
gallwneex / vnd töw nhepaklau|siegs.
13. Vßaudini tawu Bährnu / vnd nhe leetz to beß Darbu eedt / ka
tu winja dehl nhe tapíši kauna`.

14. Lab=

[56.lpp.]

14. Labbahk gir / kad kaßlabba nabbahx gir / vnd py to |weix vnnd

wä[šäls / nhe ka baggahtz / vnd py to nhewä[šäls.

15. Šweikatiba vnd We[šelibä / gir labbaka nhe ka Sältz / Vnnd

wä[šäla Mee[ša gir labbaka nhe ka leela Mannta.

**16. Nheneekada Baggatiba gir šalied[enatina ar wä[šälu Mee[šu /
vnd nheweens Preex Širrds Preekam.**

**17. Nahwe labbaka gir nhe ka nhewä[šäla Diewo[chana / jeb muh=
[chiga Nhewä[šäliba.**

**18. Tas gir iht ka kahds krahßnis Ehdens preek[ich kahdu Mutt /
kattra nhe warr eh[ft / vnd ka tha Barriba / kattra py kahda Mirru=
[cha Kappu nä[ta kluh[ft.**

**19. Aito ko pallieds ta Vppere tam Älkadeewam ? Jo wings
nhe warr ney eh[ft / ney oh[schnaht.**

**20. Ta gir arrid[an ar kahdu Baggatu / kattru Deews nhewä[=
šälu darra.**

**21. Wings to ghanna räds ar Atzeem / vnnd nopuh[chas tadeh[/
vnd gir ka kahds Jßrahmietz / katters py kahds Jumprawas ghull /
vnd nopuh[chahs.**

**22. Nhe darrees töw patz No[kummu[chu / vnd nhe mohzais töw
patz ar tawu pa[chu Dohmu.**

**23. Aito preeziga Širrds gir Zillwäka Diewiba / vnd winja Liex=
mo[chana gir winja illga Diewo[chana.**

**24. Darrais töw labbe / vnd ee=preezini tawu Širrdi / vnd dienn
to No[kum[chanu tah[le no töw.**

25. Aito No[kum[chana mehrdeh dauds Łaudis / vnd pallieds itt

nhe neeka.

**26. Dußmiba vnd Barśiba pa=yśena Diewibu / vnd Bähdas
darra wätz pirms Laiku.**

27. Preezighai Širrdei wiß gharrds gir / ko winja ähd.

CAPUT XXXI.

**1. Mōhdeht pehtz Baggatibas / iß=śuhtz to Meeśu / vnd tadeh,
bādateeß / dhe leek ghulleht.**

2. Kad

[57.lpp.]

**2. Kad kaß ghull vnd bāhdayahs / tad tas allaich vñßmohit / iht ka
ghauicha Nhewäśäliba allaich pamohdina.**

**3. Tas gir baggahtz / kas trahda vnd krauſta Naudu / vnd mitteh=
yahs / vnd no to meeloyahs.**

**4. Bett tas gir Nabbags / kas trahda / vnd dhe ißdohdahs / vnd
jeb wings mitteyahs / tad tattiche wings gir Vbbags.**

**5. Kas Naudu myſo / tas dhe palleek beß Ghräkeem / vnd kas iß=
niegdamas leetas meckleh tas liedſa ißniex.**

**6. Dauds nahk Nhelaimeh ta Nauda dehſ / vnnd ißgaiſt par to
Atzeem rädſoht.**

**7. Kattri tai vppereh / tohs ghruich ta / vnd tohs Nheśaprohtigus
ghuſta ta.**

**8. Labb tam Baggatam / kas dhe noſeedliegs attraſts tohp / vnd dhe
to Naudu meckleh.**

9. Kur gir tas ? Tad mehs to gribbam teickt / aiſto wings darro lee=

las Leetas [tarpan šaweem ļaudeem.

10. Katters labbs vnd ghodiegs attraits gir / tas tohp derrige teicktz.

**Wings ghanna warrātu ļaun darriht / vnd tattiche nhe darriya /
Nhelaim darryht / vnd nhe darriya.**

**11. Tapehtz palleek winja Mannta / vnd tee šwāti teitz winja
Dahwanas Nabbageem dohtas.**

**12. Kad tu py kahda Baggata Ghalldu šehd / tad nhe attiteep ta=
wu Riekle.**

13. Vnd nhe dohma / [cheitan gir dauds ja=ry.

14. Bett dohma / ka nhe=peetitziga Atz niediga gir.

**15. (Aīto kas gir niedigahx par tahdu Atzi ?) Vnd raud kur wings
rāds pee=[need[am.**

16. Nhe [need[eeß pehtz wišú/ ko tu reds.

17. Vnd nhe jemm / kaß winja preek[cha Blohda` ghull.

**18. Nomannais py töw pa[čham / ko taws Tuwakais labpraht jeb
nhe=labpraht gribb / vnd turrais töw šaprohtige wišahs leetahs.**

**19. Ehd ka Zillwähx / kas töw preek[cha zälltz gir / vnd nhe ry parr
leeku / ka töw pehtz nhe ee=niedehs.**

20. Ta

[58.lpp.]

**20. Ta Ghoda deh] tu pirmahk mitteyees / vnnd nhe e[ši Nhegau=
[cha / ka tu nhe dabbu Nhe[chäla[tibu.**

21. Kad tu py dauds ļaudeem šehd / tad nhe [need[ees papreek[che.

22. Ghodiegs Zillwähx leekahs šöw ar ma[umu pe=baryoteeß / ta

tapehtz nhe wayaga winjam pehtz śawa` Ghullta` ta ttenneht.

23. Vnd kad ta Paśirds mehrige turräta tohp / tad weegle warr ghulleht. Tad warr Rietohs aggre zellteeß / vnd gir labbe py śöw pañcham.

24. Bett Nhegaucha nhe ghull kluśe / vñ tam gir Eekichas Ghrai= ra vnd Wähdära śahpe.

25. Kad tu par leeku eśi ehdis / tad zellees aukicham / vnd ey noht / vnd ey duśeht.

CAPUT XXXII.

26. MAnns Bährns / klauśi mannis / vnd nhe neewa mann / ka töw pehtz Ghalla` manni Wahrđi nhe aisgrahps.

27. Jeemmes ko labb trahdaht / tad nhe notix töw Nhe= weśeliba.

28. Mayotaju teitz tee Łaudis / vnnd śacka / tas äśohtz ghodiegs Wiers / vnd ta gir labba Slawa.

29. Bett no śiextu Śunni runna wiśa Jelgahwa nhelabbe / vnd kluht arridān teeicham śatzietz.

30. Nhe eśi Wiena=riyeis / ai to Wiens dauds Łaudis mehrdeh.

31. Ta Ehie aprauga to śalodātu Dālla=rieku / ta aprauga Wiens to blehcho Śirredes / kad tee peedāruichi gir.

32. Wiens eepreezina Zillwäkeem to Diiewibu / kad to mährāni dier.

33. Vnd kas gir ta Diiewiba / kurr Wiens nhe gir ?

34. Wiens gir raddietz / ka tam Zillwäkus buhs eepreezenaht.

35. Wiens wayadlibas deh| därtz / eepreezeena Mee|śu vñ Dweh|śel.

**36. Bett kad tas par leeku tohp dārts / attnäβ tas to Śirrds No=
|kum|chanu.**

37. Ta pee=d|er|chana darra tracku Jecki wehl trackaku.

**38. Ka tas reyahs vnd barrahs / teekam tas labbe kullts / śi|ts vnd
ee=wainohts tohp.**

39. Neh

[59.lpp.]

**39. Nhe śunni tawu Tuwaku py Wienu / vnd dhe neewa to śawa`
Preeka`.**

**40. Nhe dohd winjam |aunus Wahrds / vnd dhe śa|tohp win=
jam ar barrgeem Wahrdeem.**

1. BEtt turrais töw teem lied|a / vnd darri ka tee / tad tu pareiše śehd.

2. Vnd peeleetz klaht / kas töw peenahkas / gribbi tu lied|e śehdeht.

**3. Ka wingi ar töw preezigi warr buht / kad tu to Ghohdu dabbu / tu
rahms myliegs Wiers tohpohzt dāhwähtz.**

**4. Tam Wätzakam buhs runnaht / ai|to tam peeklayahs / ka kur|ch
peemanniegs gir.**

5. Vnd dhe jautz tohs Spehlman|us.

**6. Vnd kad D|eeβmus deed / tad dhe pluk|chki |tarpa / vnd taupi
tawu Ghuddribu zittam laikam.**

**7. Ka kahds |poh|ch dargs Ackmins krahβna` Sälta` |pied / iht ta
klayahs D|eeβmi py Eh|chanas.**

8. Ka kahds Smaragds di|chana` Sälta` |tahw / ta klayahs D|eeβ=

mi py Wienu.

9. ***

**10. Puišis arridān ghann warr runnaht kahdas diwi reiās / kad
tam wayaga gir.**

**11. Vnd kad taß jautah̄tz kl̄uh̄t / buß tam ar ih̄šeem Wahrdeem ad=
bildeht.**

**12. Vnd šöw turrehtees / ka kaß dauds nhe īinna / vnd labbis kluß
zeeftu.**

**13. Vnd nhe buhs šöw teem Kungeem liedā turrehteeß / vnd kad
kahds Wätz runna / nhe īarpa jaukteeß.**

**14. Pärkoh̄ns atnāīśah̄s leelus Sibīņus / Kauns darra leelu Schā=
laītibū.**

15. Zellees arridān py laiku auk̄cham / vnd nhe eīši pehdeiß.

**16. Bett ey tickuīchu mayah̄s / vnd jackteh tur=patt / vnd darri ko
tiekams. Tomähr ka tu ļaun nhe darri / vnd vs nhe weenu ghrāīcho.**

**17. Bett ey patteitz par to wiīšu / tam / katters tōw raddiyis / vnd ar
śaweem Dahwaneem pee=āhdenayis gir.**

CA=

[60.lpp.]

CAPUT XXXIII.

**18. KAs to Kungu byītah̄s / tas leekah̄s šöw labpraht pamahzi=
teeß / vnd kas (früe i. e. mit Fleiß. Confer. Ierem. 25.v.3.4.)
tickuīche py to śataīśah̄s / tas attraß Schālaītibū.**

19. Kas pehtz Deewa Wahrdu meckle / tas to Baggatige dab̄buis /

bett kaß no Śirrds to nhe ohla / tas tickai nicknahx zaur to tohp.

20. Kas to Kungu byſtahs / tas attrohd to ihſtānu Mahzibu / vnd darra to Tayßnibu ſpiedamu / ka kahdu Śwetz.

21. Beßdeewiegs nhe leekahs pamahzitees / vnd ſinnahs ißrunna=tees ar zitto Lauſcho Simehm ſawa` Dſirrihana`.

22. Śaprohtiegs Wiers nhe neezina labbu Paddomu.

23. Bett Trax vnd Lāpnis nhe byſtahs nheneeka / darridams ko gribbādams.

24. Nhe darri beß Paddomu / tad nhe ruhpehs töw kad buhſi darriyis.

25. Nhe ey to Zeſſu / kurr tu kriſt warrātu / neds kurr tu py Ackmi=neem töw warrātu dauſiteeß.

26. Nhe palaueeß vs to / ka tas Zellſch tayßniß gir / jaſarrgayees töw arridſan par taweem paſcheem Bährneem.

27. Ko tu dſirreeß / tad titzi Deewam no wiſſas Śirrds / aiſto tas gir Deewa Baußlu turreht.

28. Kas Deewa Wahrdam titz / tahs ohla tohs Baußlus / vnd kas tam Kungam titz / tam nheneeka truhx.

1. KAß Deewu byſtahs / tam nheneekahd ſaun noteek / bett kad wings kahrdenahtz gir / kſuhß wings attkal ißpeſtietz.

2. Śaprohtiegam nhe apniek Deewa Wahrds / bett Willteneex ligoyahs ka kahda Laiwa Juhra=willnehs.

3. Śaprohtiegs Zillwähx turrahs ſtippre py Deewa Wahrdu / vñ Deewa Wahrds gir tam tayßnis / ka kahda ſkaidra Walloda.

4. Śayemm tahs Leetas pareiſe / pehtz runna no tahms / leetzees

töw pirmahk labb mahzitees / tad tu war adbildeht.

**5. Jecka Širrds gir ka kahds Škrittelis py Rattu / vnd winja Doh=
mas täck apkahrt ka ta Rumba.**

6. Ka Schkehlis [weeds prett wi[šahm Kehwehm / iht ta ke[rahs

šöw

[61.lpp.]

šöw tas Willteneex py wi[šeem Pullgotayeem / vnd šacka:

**7. Kadeh[buhs weenam Deenam šwehtigakam buht / nhe ko oh=
tram ? juck ta Šaule wi[šas Deenas Ghadda` darra ?**

**8. Ta Kunga Ghuddriba gir tohs tha no[kieru[ši / vnd wings
gir tohs Ghaddalaikus vnd šwähtkus tha ee=litzis.**

**9. Wings gir zittus ißreddleyis vnd [wähtiyis preek[ch zittahm
Deenahm.**

**10. Ka wi[ši Zillwähki no Semmes / vnd Adams no Pie[chleem
raddietz gir.**

**11. Vnd tomähr tas Kungs tohs no[kiriß gir / pehtz šawu da[che=
kahrtigu Ghuddribu / vnd gir da[chade [tarpan teem darriyis.**

**12. Zittus gir wings šatinayis / pa=auxtenayis / vnd šwehtiyis / vnd
py šawu Kallpo[chanu aitzenayis. Bett zittus gir wings nolade=
yis / vnd [ämmoyis / vnd no winjo Aitzena[chanas ißghrudis.**

**13. Ai[to tee gir winja Rohka` / ka Mahls Pohdneeka Rohka`. Tas
darra wi[šu šawu Darrbu / ka tam pattiek.**

**14. Tha gir arrid[an tee Zillwähki tah Rohka` / katters tohs darri=
yis gir / vnd dohd ick kattram / ka tam pa Prahtu gir.**

**15. Tha gir labbums prett laun / vnd ta Diiewiba pretty to Nawu /
vnd Deewabiyatais prett Beßdeewigu lickts. Tha red|i wi|śus Dar=
bus ta Auxbaka / tad gir allaich diwi prett diweem / vnd weens prett
ohtru ee=lickts.**

**16. Es äßmu pehdige vñßmohdiß / ka kahds kaß Ruddeny pehtz
la|śu.**

**17. Vnd Deews gir man to Śahtu turr klaht dehwiß / ka es śawu
Kubblu arrid|an pillu pedarriyis äßmu / ka pilla` Ruddeny.**

**18. Red|eeta / ka es nhe äßmu mannis labbad |tradayis / bett wi|śo
labbad / kattri labpraht mahziet gribbātu.**

**19. Klau|śaita mann juhs auxti Kungi / vnd juhs Lau|cho Walldi=
tayi jemmeeta währa`.**

**20. Nhe dohd Dählam / Śeewai / Brahlam / Draugam / to War=
ru par töw / teekams tu diiewo / vnd nhe ißdohd nhe weenam tawu
Manntu / ka tas töw nhe buhß |chäl / vnd töw tadeh| tohs luhkt buhs.**

21. Tee=

[62.lpp.]

**21. Teekams tu diiewo / vnd ka töw Dweh|śele wehl gir / nhe doh=
dees appak|chan zittu Zillwäku.**

**22. Labbaghk gir / ka taweem Bährneem töwis wayaga gir / nhe ka
töw winjo Rohkas |kattiet buhs.**

**23. Palleetz tu Wirr|śeneex par tawu Manntu / vnd nhe leetzees ta=
wu Ghodu payembt.**

24. Kad taws Ghalls nahk / ka töw noh|t buhß / tad ißdali tawu

Manntu.

**25. Lohpam peenakahs šawa Barriba / Pahtaga vnd Naβta / iht
ta Kalpam šawa Maie / Šohdiba vnd Darrbs.**

**26. Turri tawu Kallpu py Darbu / tad gir töw Meers preekich
winju / lixi tu to ꞑlinkoht / tad gribb wings Kungs buht.**

**27. Juhga vnd Wirrwes lohka to Kacklu / nicknu Kallpu zeetumi
vnd Kohki.**

28. Dienn to py Darbu / ka tas nhe eedtꞑlinkoht.

29. Slinkoꞑchana mahza dauds ꞑaun.

**30. Dohd tam Darrbu / kas Kallpam peedärr / ja wings tad nhe
klauśa / tad leetz to Zeetuma`. Tomähr nhe vsleetz nhe weenam parr
leeku / vnd turri Mähru wiśa` Leeta`.**

**31. Gir töw Kallps / tad aiβbilldini to ka töw paꞑchu / aiito kas win=
jam darra / tas ꞑtahw prettie tawu Meeśu vnd Diiewibu. Gir töw
Kallps / tad leetz tam diiewoht / iht ka buhtu tu the biyis / aiito töw
gir winja wajaga / ka tawas paꞑchas Diiewibas.**

**32. Bett ja tu to nickne turr / ka wings kahyohp mättahs / vnd no
töw bähg / kur tu to attkal dabbuiśi ?**

CAPUT XXXIV.

**1. NHeguddri ꞑaudis šöw paꞑchus peewiꞑlahs ar tracku Zerree=
ꞑchanu / vnd Jecki palauyahs vhs Šappneem.**

**2. Kas vhs Šappneem zerre / tas ghrapꞑta pehtz Ähnas /
vud gribb Wehyu twarrꞑtiet.**

3. Šappnis nhe gir zittade / ka Ghimis beβ Buhꞑchanas.

**4. Kas nhe[kie]ts gir / ka warr tas [kie]ts buht ? Vnd kas nhe=
pattees gir / ka warr taß pattees buht ?**

5. Pa[=

[63.lpp.]

**5. Pa[cha Mahziba vnd Stah[ti]chana / vnd Šappnes gir nhe=
neeka / vnd tatt[che darra kamlaban ghrutas dohmas.**

**6. Vnd ja tee nhe nahk zaur Ee=do[chanas ta Auxbaka / tad nhe
turri nheneeka no tahm.**

**7. Ai[to Šappnes peewi] dauds [audis / vnd nhe ißdohdahs teem /
kattri vs tahm zerre.**

**8. Nhe gir wayaga Mälo py to / kad tee Baußli thurrätini gir /
vnd ghanna gir py Deewa Wahrdu / kad pareile mahziet gribb.**

**9. Labbs ißmazietz Wiers šaproht dauds / vñ labbs peemanniegs
Wiers warr no Ghuddribas runnaht.**

**10. Bett kaß nhe gir ißmahzietz / tas proht mas / vnd tee allotayi
Gharri dauds [aun eešahk.**

11. ***

**12. Kad es wehl alloyu / [innayu es arrid[an dauds Mahze[cha=
nas / vnd biyu tha mahzietz / ka es wi[šu nhe warreyu šatziet.**

**13. Vnd äßmu da[chereis tadeh] Nawes bähdahs nahzis / teekam es
no to äßmu pe[tietz.**

**14. Nu räd[u es / ka teem Deewabiyatayeem tas ihtäns Gharrs
gir.**

15. Ai[to winjo zerriba [tahw vs to / kas winjeem pallied[eht warr.

**16. Kas Deewu bieṭahs / tam nhe wayaga parr nheneekadu Leetu
iṣabiteeḡ / neds baṭchitees / Aito Wings gir ta zerriba.**

17. Labb tam / katters to Kungu bieṭahs.

18. Vs ko tas šöw paḷaayahs ? Kas gir winja Ghräṭchoṭchana.

**19. Tahs Atzis ta Kunga räds vs teem / kattri to myḷo. Wings
gir warräna Ghellbeṭchana / leels Stipprums / Ghlabboṭchana pret=
tieb to Karṭumu / Buhda prett karṭu Widduḡdeenu / Šarrgaṭchana
prett Kluppṭchanu / palliegs prett Kriṭṭchanu.**

**20. Katters to Širrdi ee=prezena / vnd to Waigu preezgu darra /
vnd dohd Weiṣelibu / Diewibu / vnd Šwehtibu.**

CAPUT XXXV.

21. Kaḡ no nhetaiḡnu Maṇtu vppereh / ta Vpperis gir Šmeckli.

**22. Bett tahdi Šmeckli to Beḡdeewigo / wiḡ nheneeka Dee=
wam patiek.**

23. Beḡ=

[64.lpp.]

**23. Beḡdeewigo Dahwanas tam Auxtakam nheneeka pattiek / vñ
Ghräki nhe leekahs šöw šaliedienatees arr dauds Vpperaṭchanas.**

**24. Kas no ta Nabbaga Manntu vppere / taḡ darra iht ka kaḡ Däh=
lu preekṭchan Tähwa Atzeem kau.**

**25. Nabbagam nhe gir nheneeka / ka mas Mailes / kaḡ tam to att=
rau / taḡ gir Släppkaus.**

**26. Kas kamlabbam šawu Vhḡturreṭchanu jämm / taḡ nokau ša=
wu Tuwaku.**

27. Kaß Strahdeneekam šawu Allgu nhe dohd / taß gir Ašina Riyeis.

28. Kad kaß labba Ähku vñze|| / vnd attkall noplehich / kaß tam no tennenes attlätz ka Darrbs.

29. Kad kaß Pahtarus [kaita / vnnd attkall lahd / ka buhs to Kun=gam paklaušiet ?

30. Kas šöw ma[gayahs / kad taß Mirroni gir aißkairis / vnd to attkall aikarr / ko pallieds tam šawa Maßga[chana ?

31. Tha gir taß Zillwähx / katters šawo Ghräko deh| ghawe / vnd allaich attkall ghräko / kam buhs tohs Pahtarus paklaušiet / vnd ko pallieds tam šawa Ghawe[chana ?

1. DEewa Baußlus turreht / taß gir baggahtz Vpperis.

2. Deewa Baußlus |ohte zeenaht / taß Vpperis pallieds labbe.

3. Kas Deewam patteitz / tas gir tas ih[täns balltahs Mailes Vp=peris.

4. Kaß Schäla[tibu darra / taß gir taß ih[täns Patteitzama Vp=peris.

5. No Ghräkeem att[taht / ta gir Deewa Kallpo[chana / kattratam Kungam pattiek / vnd mittehtees nheparei[e darriht / taß gir taß ih[täns [alied[ena[chana Vpperis.

6. Bett tadeh| nhe buhß töw tuck[ham preek[chā to Kungu nahkt.

7. Ai[to taß gir arrid[ian darritins Deewa Pawehle[chanas pu[šes pehtz.

8. Ta Taißna Vpperis darra to Altari baggatu / vñ winja Šmarr=

ƿcha gir śallda preekchan to Auxtaku.

9. Ta

[65.lpp.]

**9. Ta Taißna Vpperis gir śajemmięs / vnd taß pattz muhchige
nhe kluhſt aißmirſts.**

**10. Dohd Deewam śawu Ghodu ar preezigeem Atzeem / vnd ta=
wus pirmayus beß wiśu Wainu.**

11. Ko dohdams to dohd labraht / vñ ƿwehti tawu deßmitu preezige.

**12. Dohd tam Auxtakam / ka wings töw dehwiś gir / vnd to tawa
Rohka paßpeh / to dohd ar preezigeem Atzeem.**

**13. Aiſto taß Kungs / katters weens Attmaxatais gir / töw to ƿep=
tingkahrtige attmaxahs.**

**14. Nhe apknibbini tawas Dahwanas / aiſto tahs dhe gir śajem=
mighas.**

**15. Nhe meckleyees Auglus / kad töw vppereht buhs / Aiſto taß
Kungs gir weens śohgis / vnd preekch winju dhe maxa ta Vhßluh=
koſchana to Zillwähko.**

**16. Wings pallieds Nabbagam / vnd dhe vßluhko to Zillwähku /
vnd paklauśa ta Luhkchanu kam nhepareiſe gir notitzis.**

**17. Wings dhe apmei ta Bariņa Luhkchanu / neds to Attraitne /
ka tha śuhds.**

18. Tahs Attraitnes Aśaras ghanna no Waigu ƿeñeh noſkreen.

19. Bett tahs śautz vhs Auxtu / prettie to / katters tahs ißpehch.

20. Kaß Deewam kallpo ar Pattickchanu / taß gir śayemmięs /

vnd winja Luhk[ichana [teepyahs ihs Paddebbe[šeem.

**21. Ta Nabbaga Luhk[ichana [pee[chas šöw zaur Paddebbe[šeem /
vnd nhe attlai[chahs / pirms ta pa[[needs / vnd nhe mitteyahs / pirms
tas Auxtakais eeškatta.**

**22. Vnd tas Kungs parei[e attreep[šees / vnd šohdis / vnd nhe kah=
wehs / neds illgake zeetieß / pirms tas teem Nhe[cheligeem tahs Ghur=
rnas [atritzinahs.**

**23. Vnd šöw prett tahdeem ļaudeem attreebiyahs / vnd ißdelldēh
wi[šus / kattri zitteem ļaun darra / vnd to Nhetaißno Warru ißnee=
zinahs.**

**24. Vnd dohß ick kattram pehtz šaweem Darrbeem / vnnd attma=
xahs teem / ka tee nopellniyu[chi gir.**

25. Vnd

[66.lpp.]

**25. Vnd attreepšeeß šawu ļau[cho deh] / vnd ee=preezenahs tohs ar
šawu Schäla[tibu.**

**26. Ka tas Leetus labbe nahk / kad šawß gir / tha nahk ta Schäla[tiba
arrid[an bāhdahs pa[[cha` Laika`.**

CAPUT XXXVI.

KVngs Wi[šewalldiegs Deews / abichäloyees töw par mums.

2. Vnd eeluko / vnd ißbaideh wi[šus Laudis.

**3. Pazell tawu Rohku auk[icham par teem Šweicheem /
ka tee tawu Spähku rāds.**

4. Ka tu preek[ichan winjo Atzeem [wehtietz kļuh[ti py mums.

**5. Tha paradais töw ghodige py winjeem preek[chan muhíseem
Atzeem / ka winji attíe[ft / ka mehs attíe[ftam / ka zittz Deews nhe ä[=
sóhtz / ka tu Kungs.**

6. Darri jaunas Simes / vnd jauns Brynumus.

7. Paradi tawu Rohku / vnd labbu Ölkonu ghodige.

8. Paku[ftini to Barí[ibu / vnd i[ßkratti Du[ßmibu.

9. Rau to Prettibeneeku noh[ft / vnd [aí[ítt to Enaidneeku.

**10. Vnd [kubbinayee[ß ar to / vnd dohma vhs tawas Swehre[cha=
nas / ka tawi Brinuma Darrbi teicktini gir.**

**11. Vgguns Du[ßmiba` laid tohs aprieth / kattri tahdi Nhebehd=
neeki gir / vnd kattri taweem [audeem Bähdas darra / laid [amaita=
teem tapt.**

**12. [agrau[í to Ghalwu tho Leelokungo / kattri muhí[í Eenaíd=
neeki gir / vnd [acka / mehs weeni ä[ahm.**

**13. [akrah wi[shs Zilltas Jacob / vnd leetz tohs tawus Mannti=
neekus buht / ka no Ee[akumu.**

**14. Ab[chäloyees töw parr taweem [audeem / kattreem no töw tas
Wahrds gir / vnd par to J[rael / kattru tu dehweh tawu pirrmu Däh=
lu.**

**15. Ab[chäloyees töw parr to Pili Jeru[alem / kurr taws [wäh=
tums gir / vnd kurr tu diewo.**

**16. Vh[ßtai[í Zion attkall / ka turpatt taws Wahrds attkal vh[ß=
eedt / ka taws Ghods [audes leels tohp.**

17. Para=

[67.lpp.]

**17. Paradaiß teem / katträ no Eeßakumu tawa paſſcha Paddomiba
bijuſi gir / vnd peepilddi to Papreexe=ſluddenaſchanu / katträ tawa`
Wahrda` paſluddenata gir.**

**18. Attmaxa teem / kattri vhs töw zerreh / ka tawi Mahzekli taißni
attraßti tohp.**

**19. Paklauſi Kungs to Luhkſchanu tho / kattri töw peeßautz / pehtz
to ſchwehtiſchanu Aaron / parr taweem ſaudeem / ka wiſi tee / kat=
tri wirſon Semmes diewo / attlieft / ka tu Kungs tas muhſchiegs
Deews eiſi.**

CAPUT XXXVII.

**20. Tas Wähders ſayämm wiſſenade Barribu / tomehr gir
weena Barriba labbaka nhe ka ohtra.**

**21. Ka ta Mehle Willbrädi bouda / tha nomanna ſaproh=
tiga ſirds tohs willtigus Wahrdus.**

**22. Nheticklis Zillwähx warr zittu Nhelaimeh eewelt / bett kas
dauds redleyis vnd dirdleyis gir / ſinnahs ſöw par to ſargatees.**

**23. Mahtes mylo wiſus Dähls / vnd tattſche bryſcham Meita
labbeke ißdohdahs nhe ka Dähls.**

**24. Skaiſta ſeewa eepreezena ſawu Wieru / vnd Wieram nhe
gir nheneeka tick myl.**

**25. Ja winja myläna vnd rahma gir / tad tahds Wiers nhe girr
attraßtins.**

26. Kam ſaimneezene gir / tas ſawu Manntu paglabba / vnd

**tam gir weens preetziegs Palliegs / vnd weens Stabbs / py kattru
wings šöw warrahs eepreezenatees.**

**27. Kur Wiya (alii Šähta) nhe gir / turr klühit ta Mannta ißpoh=
tita / vnd kur nhe gir Šaimnezene / turr Šaimneex tketahs / iht ka buh=
tu wings mulldeyees.**

**28. Jht ka kahdam zella laupitayam nhe gir jatitz / kas no wee=
nas Jällgawas ohtra` eewaayahs / tha arridian nhe gir jatitz Wie=
ram / kam Lids nhe gir / vñ ee=ehd buhß / kad wings wähle kurr biyis.**

**1. Jck kattris Draugs ghanna šacka / es arridian äßmu Draugs /
bett daichi gir tickai ar Wahrdu Draugi.**

2. Kad

[68.lpp.]

**2. Kad Draugs Draugo enied / tad palleek ta Eenaida ihs tahs
Nawes.**

**3. Ock no kurrehnes jehle nahk ta nickna leeta / ka wiša Pašaule
tick pilla Willtibas gir ?**

**4. Kad Draugam labbe klahyahs / tad tee liedia preezayahs ar to /
bett kad winjam nhelabbe klayahs / tohp tee winja Eenaidneeki.**

**5. Tee ar to noikummuichi gir tah Wädära deh! / bett kad Bäh=
das atteedt / tad tee šöw turrahs py Brunnyeem.**

**6. Nhe aismiriti tawu Draugu / kad tu lyxmis eši / vnd dohma vs
to / kad tu baggahtz eši.**

7. ***

8. Jck kattris Paddomadehwetais gribb Paddomu dohd / bett zitti

dohd Paddomu šöwis deh!.

9. Thadeh! šargayees töw preek[chan teem Paddomadehwe=

yeem / abdohma pirmahk / arrieg taß labbs gir : Aito bäh[t wings

dohma / šöw pa[ham Paddohmu dohdteeß / vnd gribb töw lickt bau=

diet.

10. Vnd šacka / tu ä[sohtz vhs labbu Zellu / vnd wings [tahw tattiche

prette töw / vnd [kattahs ka taß gribbahs ißdohtees.

11. Nhe meckleh Paddomu py to / kam Širrds py töw dhe näšahs /

vnd dhe jemm tohs parr Paddomudehwetayeem / katttri töw eenied.

12. Jht kaut tu buhtu no kahdas Šeewas Paddomu pra[šiyis / ka

šawai Eenaidneezinai Draugam buhß buht / jeb no kahdu bailigu / ka

karroht buhß / jeb no kahdu Pretzeneeku / zeek darge wings tawu Pretz

prett šawu [keetahs turreht / jeb no kahdu Pirtzeyu / zeek darge töw par=

dohd buhs / jeb dhe kahdu Skaugi / ka labbe darrieht.

13. Jeb no kahdu Nhe[chehligu / ka [chäla[tibu paradieht buhs /

jeb no kahdu Slinku / no leelu Darrbu.

14. Jebb kahdu Allgad[i / kam nheneekur ähkaß gir / ka no Darrbu

nhe buhß atttaht / jeb kahdu laißku Nañakalpu no dauds Darrbeem.

15. Py tahdeem Łaudeem dhe meckle Puddohmu / bett turrais töw

alla[chien py Deewabiyatayeem Łaudeem / kurrr tu linni / ka tee Dee=

wa Baußlus turr.

16. Kat=

[69.lpp.]

16. Kattreem tahds Prahtz gir ka töw / katttri töw [chälo / kad tu

kluhp.

**17. Vnd palleetz py toh paſſcho Paddomu. Aifto tu petitzigaku
Paddohmu dhe dabbuiſi.**

**18. Vnd tahds weens / warr daſche reis ko labb labbake eeraudiſet /
dhe ka ſeptingi Wacktineeki kattri auxte wirſon Wacktsnam~u ſehſch.**

**19. Tomähr ſchinnies wiſahs leetahs peeſautz arridſan to Wiſo=
auxtaku / ka wings tawu Darrbu ißweſtees vnd ißdohtees licktu.**

**20. Pirms tu ko eeſahtz / tad jauta pirmahk / vnd pirms tu ko darri /
tad jemm Paddohmu turr klaht.**

**21. Aifto kurr jauna leeta kluhſt darrita / turr buhß no ſcheem zet=
treem weenam notickt / ka ta leeta labba jeb ſauna kluhſt / Diſewiba
jeb Nawe no tennenes attlätz / vnnd to wiſu wallda allaſchien ta
Mehle.**

**22. Daſſch gir ghanna peemanneigs zitteem Paddomu dohd / vnd
dhe warr ſöw paſſcham nheneeka pallidſetees.**

**23. Daſſch gribb ghuddriege Paddomu dohd / vnd to tattſche dhe
klauſa / vnd palleek Vbbags.**

**24. Aifto winjam dhe gir no to Kungu ta Schälaſtiba turr klaht /
vnd ſapraſſchana dhe gir eekſchan winju.**

**25. Daſſch gir ghuddris ka wings patts dauds redſeyis vnd diſirr=
deeyis gir / tas pallieds ar ſawu Paddomu / vnd tam laimeyahs.**

**26. Ghuddris Wiers warr ſawus ſaudis mahziet / vnd darra ar
ſawu Paddomu labb / vnd tam laimeyahs.**

27. Ghuddris Wiers kluhſt ſohte teikts / vnd wiſi kattri to räds /

flaweh to.

**28. Jck kattram gir no[pree]ts Laix d[iewoht] / bett J[rae]la Laikam
nhe gir Ghalls.**

**29. Ghuddris k[luh]t py šaweem ļaudeem auxts turrähtz / vnd win=
ja Wahrds palleek muh[ichige].**

CAPUT XXXVIII.

**30. Manns Bährns raugi kaß tawai Mee[šai] labb gir / vnd pee=
raugi / kaß winjam dhe gir labb / to winjam dhe dohd.**

31. Aito

[70.lpp.]

**31. Aito wi[šenahd] ick kattram dhe gir labb / vñ ick kattris dhe gribb
wi[šenahd].**

**32. Nhe pahr=ehdees ar wi[šenahdu] gharrdu Barribu / vnd dhe ry
peepeh[iche].**

**33. Aito dauds Ryšchana darra Nhewä[šälu] / vnd Nhegau[cha]
Riyeis dabbu Sarnaßgrai[ichanu].**

**34. Dauds gir riyu[ichi] ka tee mirru[ichi] gir / bett kaß ghaddige ähd /
tas d[iewo] illgake.**

**1. ZEeni to Ahr[it] ar peederrigu Dahwanu / ka tu to dabbui[ši] / kad
wayaga buhß.**

**2. Aito taß Kungs gir to raddiyis / vnd tahs Sahles nahk no to
Auxtaku / vnd Koninji zeena tohs.**

**3. Ta Sinna[ichana] ta Ahr[it]a pa=auxtena winju / vnd darra to lee=
lu py leeleem Kungeem.**

4. Tas Kungs leek tahs Sahles no Señes ißaukt / vnd Šaproh= tiegs nhe neezina tohs.

5. Jo tas ruhktz Vdens šalldäns tappa zaur weenu Kohku / ka win= ja Spähku adliet by.

6. Vnd Wings gir tahdu Sinnačhanu teem Zillwäkeem dehwis / ka wings teiktz kluhtu eekčhan čaweem Brienuma Darrbeem.

7. Ar to dledina wings / vnd diänn nohč tahs šahpes / vnd tas A= ptekeris darra Sahles no teem.

8. Ar ihšéem Wahrdeem šackoht: Deewa Darrbs nhe gir wiß iß=čkaititins / vnd wings dohd wiß kas labb gir wiršon Semmes.

9. Manns Bährns / kad tu nhewäšäls ešči / tad nhe neezini čcho / bett luhdiees to Kungu / tad wings töw attkal wäšälu darrys.

10. Mitteyees no Ghräkeem / vnd darri tawas Rohkas nhenočed= čigas / vnd čchkiety tawu Širrdi no wiššu Nočegummu.

11. Vppere šalldu Šmarrčhu vnd balltu Mais par Vpperi tahs Peminnečchanas / vñ doht tauku Vpperi / iht ka by töw proyam eedt.

12. Pehtz peelaid to Ahrč py töw / aičto tas Kungs gir to raddiyis / vnd nhe attlaid to no töw / teekams töw wehl ta wayaga gir.

13. Ta Stunda warr nahk / ka tam Nhewäšelam tickai zaur win= jeem palliedčähts kluht.

14. Kad

[71.lpp.]

14. Kad tee to Kungu luhds / ka ar winju labbake taptu / vnd Wehč= šeliebu dabbu illgake diewoht.

**15. Kas preek[chan šawu Radditayu ghräko / tam buhs Ahr[tes
Rohkas nahkt.**

**16. Manns Bährns / kad kaß mirr[ti / tad apraud to / vnd [chählo
to / iht ka buhtu töw leeli Bähdi noticku[chi / vnd aptinn winja Mee[=
šu ka pedärr buht / vnd aprohtz to ghodige Kappa`.**

**17. Töw buhs ghau[che raudaht / vnd no Širrds no[kummu[cham
buht / vnd bähdatees / pehtz to ka wings biyis gir.**

**18. Wiß ih[šake kahdas Deenas diwi / ka nhe kļuhs nhelab no töw
runnahts / vnd eepreezenayees töw attkal / ka tu nhe tohpi no[kuñis.**

**19. Ai[to no No[kum[chanas nahk ta Nahwe / vnd ta Širrds=No=
[kum[chana dellde to Spähku.**

**20. No[kum[chana vnnd Nabbad[iba šahp Širrdei Kahrdena=
[chana` / vnd nhe turr Mähru.**

**21. Nhe elaid to No[kum[chana tawa` Širrdi / bett d[enn to noh[ti
no töw / vnd dohma vhs to Ghallu / vnd nhe aißmirr[ti.**

**22. Ai[to turr nhe gir attee[chana / tas winjam nhe pallieds / vnd tu
darrais töw Wainu.**

**23. Dohma vhs winju / ka wings mirris gir / ta buhß irr töw mirrth /
wackar mann / [chodeen töw.**

**24. Kad tas Mirrohns nu duß / tad mitteyees arrid[an to minneht /
vnd eepreezenayees attkal parr to / ka winja Dweh[šele no [chennenes
no[kieru[ši gir.**

CAPUT XXXIX.

25. KAm Raxts ja=mahzahs / taß nhe warr zittu Darrbu darriet /

vnd kad ja=mahza / tam nhe buhs zittas leetas darriet.

26. Ka warr tas to Mahzibu iß=śargaht / kam arrt buhß / vñ

**kaß labpraht tohs Wehrŕchus ar Pahtagu dŕänn / vnd tahdus Darr=
bus darra / vnd zittade nhe ŕinna / ka no Wehrŕcheem runnaht ?**

**27. Tam buhs dohmaht / ka tam ja=arr / vnd buhs Rietohs Wa=
ckarohs Ghoweem ehŕt dohd.**

28. Jht ta arridŕan tee Snickeri vnd Timmermannŕi / kattri Dee=

nas

[72.lpp.]

**nas Nacktis ŕtrahda / vnnd ißgraiŕa Billdes / vnnd kattram Śirrds
näŕŕahs daŕchadu Darrbu darriet. Teem buhs dohmaht / ka tas
pareŕŕe kluht / vnd Rietohs vnd Wackarohs py Darrbu buht / ka tee
to pabeids.**

**29. Jht ta aridŕan Kalleis / tam buhß py śawu Lacktu buht / vnd
śawu Kallwu śarrgaht / vnd apkuht no Vgguns / vnd ŕtrahda teekam
tas peekuht par to Ehŕi.**

30. Ta Amaro=Klabbereŕchana ŕitt tam tahs Auŕŕis pillnas.

**31. Vnd vñßŕkattahs / ka taß to Darrbu pareŕŕe darra / vnd buhß
ghadaht / ka taß to śataiŕŕa / vnd Rietohs Wackarohs teh klahte buht /
ka taß to diŕchane ißtaiŕŕa.**

**32. Jht ta Pohdneex / tam buhs py śawu Darrbu buht / vnnd to
Ghalldu ar śawahm Kayahm apkahrt ghroŕiet / vnd buhß alloŕchien
bähdadams śawu Darrbu ŕtrahdaht / vnnd tam gir śaws ŕinnams
Deenasdarrbs.**

33. Tam buhß arr śawu Ällkohnu no Mahlu śawu Trauku darrie=
naht / vnd buhß py śawahms Kayahms peeku|dams lohžitees.
34. Tam buhß dohmaht / ka tas to jauke gla|iereh / vnnd Rietohs
Wackarohs to Zeppli |lauka. (meh|ch.)
35. Schee wiśi eepreezenayahs śōw no śawu Ammatu / vnd ick kat=
tris ghada / ka tas śawu Darrbu |innatu.
36. Beß teem nhe warr Jellgawa` d|iewoht.
37. Bett tohs nhe warr nheneekur nośutiet / tee nhe warr zittus
Ammatus śargaht / neds |audis walldiet. Teems nhe warr ta Śap=
pra|chana buht to Raxtu mahziet / neds to Teeśu vnd Taißnibu iß=
|tah|tiet.
38. Tee nhe warr tohs śackamus Wahr dus la|iet.
39. Bett teem buhs v|ß to laizigu V|ßturre|chanu ghadaht / vnd
tahlake nhe dohma / ka ko tee är śawu Darrbu nopellniet warr.
1. Bett kam vs to buhß dohtees / ka tas to Baußlu ta Auxbaka mah=
zātu / tam buhß to Ghuddribu wiśo wätzo (|au|cho) ißwaizaht /
vnd tohs Prophetes no Śirrds la|iet.
2. Tam buhß wära jembt / ko teitzami |audis darriyu|chi gir / vnd
tohs abdomaht / kas tee gir / vnd ko tee mahza.

3. Tam

[73.lpp.]

3. Tam buhs tohs gharrigas Mahzibas mahzehtees / vñ jauzetees
abdomigus Wahr dus runnaht.
4. Tas warr Leeleem Kungeem kallpoht / vnd py Kungeem buht.

- 5. Taß warr šöw licktees šuhtitees [weŋchahs Señehs / aiŋto wings gir nomanniyis / kaß py ʎauðeem klayahs jeb nhe klayahs.**
- 6. Vnd dohma / ka tas aggre zälltohs / to Kungu meckleht / katters to raddiyis gir / vnd Pahtarus [kaita preekŋchan to Auxtak.**
- 7. Wings attpleŋch drohŋche šawu Mutt / vnd luds par wiŋšo ʎau=ŋcho Ghräkeem.**
- 8. Vnd kad tad tas Kungs tah gir šaliedŋenahtz / tad dohd wings tam to Gharru tahs Ghuddribas baggatige.**
- 9. Ka wings ghuddru Paddomu vnd Mahzibu dohd warr warrä=ne / par to wings tam Kungam patteitz šawohs Patarohß.**
- 10. Vnd tas Kungs dohd Schälaitibu turr klaht / ka winja Pad=dohms / vnd Mahziba ißwäddahs.**
- 11. Vñ wings abdoma pirrmahk py šöw paŋŋchā / pehtz iŋšacka wings šawu Paddomu vñ Mahzibu / vñ apleezina to ar to Šwātu Ghramatu.**
- 12. Vnd dauds apšubrinoyas šöw par winja Ghuddribu / vnd ta muhŋchige nhe ißniex.**
- 13. Wings muhŋchiege nhe taps aißmirŋts / vnd winjo Wahrds palleek muhŋcho muhŋcham.**
- 14. Ko wings mahziyis gir / taps taŋake mahziets / vnd ta Draudŋe to teicks.**
- 15. Kad wings dŋiwoya / by winjam leelaka Šlawā / nhe ka zitteem tuhxtōŋcheem / vñ kad wings mirris gir / palleek winjam ta patti ŋlawā.**
- CAPUT XL.**
- 16. MAnn gir whel kaßlabb ja šacka / aiŋto es äßmo ka pills Mehnes.**

**17. Klauśaita mannis juhß ſwähti Bährni / vnd audēeta ka
Roles / py Vppiĉheem dehġtitas.**

**18. Vnd dohdeta śaldu śmarrĉhu no jums / ka Wyrohks / śeedee=
ta ka Pugghi / vnd ſmirrdeeta labbe.**

**19. Dēedeeta ſlawäne / vnd teitzeta to Kungu wiśohs winja Darr=
bohs / ślaweyeeta winja Wahrdu ghodige.**

20. Pat=

[74.lpp.]

**20. Patteitzeeta winjam / vnd teitzeeta winju arr Dēēßmeem vnd
Pullxteneem / vnd śackaita tha patteickdami.**

**21. Wiśi Darrbi ta Kunga gir ſohte labbi / vnd ko wings pawehl /
tas noteeck jhġtäna` Laika`.**

**22. Vnd nhe wayaga śatziet / ko buhs tam ? Aiġto śawa` Laicka` nahk
tee ka aitzenati. Jht ka par winja Baußlu tas Vhdens ſtaweya ka
Muhris / vnd par winja Wahrdu tas Vdens ſtaweya / iht ka buhtu
taß śakampts.**

**23. Aiġto ko wings zaur śawu Baußlu darra / taß gir myliegs / vnd
nhe wayaga par nheneekadu Wayadiba śuhdēht / kad japallieds gir.**

**24. Wiśo Zillwäko Darrbs gir preekĉhan winju / vnd preekĉhan
winja Atzeem gir nheneeka paġläpts.**

**25. Wings räds wiß no eeśakumu tahs Paśāules / lieds ghallu tahs
Paśāules / vnd preekĉhan winju nhe gir nheneekadas leetas jaunas.**

**26. Nhe gir wayaga śatzietz / kadehġ taß? Aiġto wings gir ick kattru
leetu raddiyis / ka tam jeb kurr palliedēht buhs.**

**27. Aito winja Šwähtums att[kreen [churr ka kahda Straume /
vnd diirrdina to Semm / ka kahda leela Straume.**

**28. Attkall winja Dußmiba aißgrahb tohs Pagganus / iht kad
wings kahdu Semm / kattraí Vhdens ghanna gir / leek iííickt.**

**29. Winja Darrbs gir py teem Swähteem pareíe / bett tee Beß=
deewigi dau[ahß sów py to.**

**30. Wiß kaß no Eeśakumu raddiets gir / taß gir labbam labb / bett
Beßdeewigeem ļaun.**

**31. Tam Zillwäkam gir py śawas Diiewibas wayaga / Vhdens /
Vgguns / Diell[e / Śahls / Millti / Mäddus / Peens / Wiens / Ölya /
vnd Drehbes.**

**32. Schee wiíśi nahk teem labbeem par labb / vnd teem Beßdeewi=
geem par ļaun.**

**33. Jrr zitti Wehyi Attreep[chanas dehļ radditi gir / vnd ar śawu
Auku darra tee ļaun.**

**34. Vnd kad tai Šohdibai nahkt buhs / tad tee Auku zeļļ / vnd beids
to Dußmibu / taa / katters tohs raddiyis gir.**

35. Vg=

[75.lpp.]

**35. Vgguns / Kruíśa / Badds / Nawe / tee wiíśi gir Attreep[chanas
dehļ radditi.**

**36. Tee Swähri / Tichuhßkas / Sall[ichi / Sohbins / gir arrid[an
Attreep[chanas dehļ radditi / tohs Beßdeewigus śamaitaht.**

37. Preezige darra tee winja Pawehle[chanu / vnd gir ghattawi /

**kurr winjam tho wayaga gir wiríson Semmes vnd kad ta Stundin=
ya nahk / nhe nomittahs tee.**

38. Tas gir / ko es eeśaku vnd dieros raxtiet.

**39. Arr Wahrdu / ka wiß Darrbs ta Kunga labbs gir / vnd ickkat=
tris śawa` Laika` wayaga gir.**

**40. Ka nhe wayaga śatziet / Nhe wiśas leetas gir labbas. Aito
ick kattras śawa` Laika ghodigas gir.**

**41. Tapehtz buhs to Wahrdu tha Kunga flaweht vnd pateickt / ar
Śirrd vnd Mutt.**

**1. WEena behdiga [chälotina leeta gir wiśo Zillwäko dñewiba no
Mahtes Meeśas / teekams tee Semmeh aprakti tohp / kattra
muhíso wiśo Mahte gir.**

**2. Turr gir allo[chien Bähdas / Ghada[chana / Zerriba / vnd pehtz
Ghallan ta Nawe.**

**3. Tick lieds py to / katters auxta` Ghoda` śehich / ka py to Sämma=
ku vhs Semmes.**

**4. Tick labb py to / katters Sie[cha Drehbehs vnd Krohni wallka /
ka py to / kattram ruppias Vhß=śäggas muggura` gir. The gir alla=
[chien Łauniba / Dußmiba / Nhelaimiba / Nhemeeriga Buhichana
vnd Nawes Bähdas / Niede[chana vnd Bahr[chana.**

**5. Vñ kad kam Nackty vs śawu Ghulltu duśeht vñ ghulleht buhß /
tad taß da[chadas leetas eegadayahs.**

**6. Jeb[che wings magkeniet duß / tad tatt[che tas nhe gir nheneeka /
aito wings ißtruhxtahs Śappny / iht ka buhtu wings redleyis tohs**

Waideneekus nahkam.

**7. Vnd kad wings vñßmohſt / vnd räds / ka wings arr meeru gir /
tad gir winjam / iht ka buhtu taß no Kaŗŗu ißpruhtzis / vnd gir par lee=
ku lyxm̃is / ka ta ſßbaile nheneeka biyuſi gir.**

8. Tas

[76.lpp.]

**8. Tas no teekas wiſai Meeſi / tick lieds Zillwäkam ka Lohpeem /
bett teem Beßdeewigeem ſeptingkahrt wairahk.**

**9. Nokauſhana / Aiſins / Reeſhana / Sobins / Nhelaimiba /
Badds / ſamaitaſchano / vnd Quäloſhana.**

**10. Schee wiſi gir darriti to Beßdeewigo dehſ / aiſto irr ta Apſliek=
ſhana winjo dehſ nahkt by.**

CAPUT XLI.

**11. Wßß kaß no Semmes nahk / buhß attkal par Semm tapt /
ka wiß Vhdens attkal Juhry eetäck.**

**12. Wiſeem Dawaneem vnd nhetaißnam Manntam
buhß ißniekt / bett ta Taißniba palleek muhſchige.**

**13. To Beßdeewigo Mannta ißſiek ka kahda Vppe / ka Pährkons
pahrrieb Leeta`.**

**14. Tee gir liexmi / kamähr tee Dawanas jämm / bett pehtz Ghalla
grimſtte dibbina`.**

**15. Tee Paſtari to Beßdeewigo nhe dabhuis Saŗŗus / vnd to Nhe=
taißno ſacknes ſtahw vs plickeem Ackmineem.**

16. Vnd jebſche tee ghanna ſlappyi / vnd py Vhdens ſtahwätu /

tatt[che tee ißpuhß / pirms tas eenahx.

**17. Bett Labbedarri[chana gir ka kahds [wehtietz Dahrs / vnnd
Schäla[tiba palleek muh[chige.**

**18. Kas šow no šawu Darrbu barroyahs / vnd šatinayahs / tam gir
weena di[chana mehriga D[iewo[chana / taß gir weenu Manntu par
wi[šu Manntu attraddis.**

**19. Bährnus vßaud[enaht / vnd Pili ißghehrpt / darra muh[chiegu
Peeminne[chanu / bett weena ghodiga Šeewa wairahk nhe ka tee ab=
bi diwi.**

**20. Wiens vnd Kohkles eepreezena Širrdi / bett ta Ghuddriba gir
miligaka nhe ka tee abbi diwi.**

**21. Stabules vnnd Kohkles [kann krahßne / bett weena myliga
Walloda labbake nhe ka tee abbi diwi.**

**22. Tawa Atz räds lapraht kaß myligs vnd jaux gir / bett [a]llu Šä=
klu labbake nhe ka tohs abbi diwi.**

23. Weens

[77.lpp.]

**23. Weens Draugs nahk py ohtru Bähdahs / bett Wiers vnnd
Šeewa dauds wairahk.**

**24. Weens Bahlis pallieds ohtram bähdas / bett Schäla[tiba
pallieds dauds wairahk.**

**25. Sälts vnd Šuddrabs vßfturr Wieru / bett wi[še wairahk labs
Paddohms.**

26. Nauda vnd Mannta darra Droh[chu / bett wi[še wairahk ta

Deewabija[chana.

27. Tai Deewabija[chanai dhe truhxt dheeneka / vnd winjai dhe gir nheneekadas Palligas wayaga.

28. Ta Deewabija[chana gir weens [wehtiets Dahrs / vnd dhe= neeka tick jauck / ka ta gir.

29. Mans Bährns / dhe dohdees vhß Deedele[chanas / labbahk gir mirrth / dhe ka dedeleht.

30. Kas vhß zitta Ghalldu paļauyahs / taß dhe dohma arr Ghodu šöw barṣrotees / ai[to tam buhß apgräkotees [we[chas Barribas dehl.

31. Bett par to šarghayahs šöw weens šaprotiegs ghuddris Wiers.

32. Deedele[chana gir gharrda tai beßkaunigai Muttei / bett pehtz wings nicknu Drudī no to dabbuis.

1. O Nawe / ka ruhkta e[ši tu / kad vhß töw dohma kahds Zillwähx / kam labbas Deenas / vnnd ghanna gir / vnd beß Bähdams dīewo.

2. Vnd kattram labbe klahyahs / wi[šahs leetahs / vnd wehl ghann labb eh[tt warr.

3. O Nawe / ka labb darri tu tam Wayadīegam.

4. Katters wah[ch vnd wätz gir / katters wi[šahs Bähdas gir / vnd kam labbakas Deenas dhe gir ja=zerre neds ja=ghaida.

5. Dhe bie[tais preek[ch tahs Nawes / Duhma / ka tas tha no Kun= gu elickts gir par wi[šu Mee[šu / tick lieds toh / kattri pirms töw dīewo= yu[chi gir / vnd pehtz töw nahx.

6. Vnd ko leedlees tu prett Deewa Prahtu / jeb tu dīewo deßmitts /

jeb iimtus / jeb tuhxtōichus Ghaddus ?

7. Aito Nawy nhe klūht waitzahtz / zick illge kaßlabba diiewoyis gir.

8. CA-

[78.lpp.]

CAPUT XLII.

**8. TEe Bährni toh Beßdeewigo / vnd kattri py teem Beßdee=
wigeem jauzeyahs / klūht wißkim Nhegantiba.**

**9. Tho Beßdeewigo Bährna Mannta ißniext / vnd winjo
Paltareem buhs neezenateem buht.**

**10. Teem Bährneem buhs šuhdeht par to Beßdeewigu Tāhwu /
aito winja deh| gir tee neezinati.**

**11. Way jums Beßdeewigeem / kattri juhs tha Auxbaka Baußlu
atttayeeta.**

12. Juhs diiewoyeeta jeb mirriteta / tad eißeeta juhs nolahdäti.

**13. Jht ka wiß / kaß no Semmes nahk / attkal par Semm klūht /
tha nahk tee Beßdeewigi no Lahitu eekichan Paludenaichanas.**

**14. Zillwäka zeeichana warr cheitā mītees / tick illge ka tas diiewo /
bett Beßdeewiga Wahrdam buhs ißdäldätam klūht / aito tas nhe
därr leetas.**

**15. Peraugi / ka tu ghodigu Ślawu paturi / tas palleek teeichake nhe
ka tuhxtōich leela Sälta Mannta.**

**16. Diiewiba / laid buht ta tick labba ka buhdama / tad ta palleek
ihśu Laiku / bett labba Ślawu palleek muhchiege.**

17. Manni Bährni / kad jums labbe klayahs / tad peelukoyeeta /

vnd pallezeeta eek[chan Deewa Biya[chanas.

18. Kapehts kaunheyeetes juhs par manneem Wahrdeem ?

**19. Da[che reis tohp kaunähts / kur nhe by ja=kaunheyahs / vnd
da[che reis tas tohp parei[e dähwähts / kaß nhe by tha dähwätins.**

**20. Laid kauneyahs Tähws vnd Maht tahs Mauzibas / Leels=
kungs vnd Kungs tho Mälo.**

**21. Šohgi vnd Runnaskungi tahs Nhetaißnibas. Ta Draudieh
vnd tee Łaudis tahs Nheklau[šičhanas.**

22. Tuwahx vñ Draugs ļaun darriet. Kaimings tahs ļaddīibas.

23. Kaunheyees / ka tu ar tawu Rohku vs Mailes ähsdams ghulli.

**24. Kaunheyees / ka tu nhe parei[e pa[tahw Lagadiba` / vnd nhe pat=
teitz / kad tu kļuhiti [weizenahzt.**

**25. Kaunheyees pehtz Maukahm [kattietes / vnd tawu Waigu no
taweem Raddeem nogreet.**

26. Kau=

[79.lpp.]

**26. Kaunheyees to Bährnamantibu vnd Rietas Dawanu att=
raut / vnd zitta Šeewu eegribbetees.**

**27. Kaunheyees zitta Meitu eegribbetees / vnd apkahrt winjas
Ghulltu [tahweht.**

**28. Kaunheyees tawam Draugam pahrmet / vnd kad tu winjam
ko labb dohd / tad nhe pahrmett tam to.**

**29. Kaunheyees ißpluk[icheht wiß ko tu dīrrdeyis eiši / vnd iß[tah=
[tiet [läppānus tōw ween šatzietus Wahrdus. Ta tu parei[e kau=**

nheyees / vnd buhísi wiíseem Łaudeem myliegs vnd pejemmiegs.

**1. BÉtt [chaas leetas nhe kaunhejees nhe weena / vnd nheweena
puíses pehtz nhe darri nhe pareíe / ar Wahrdu ta Baußla vnnd
tahs Šalıedíena[chanas tha Aux taka.**

2. To Deewabiyatayu py Teeíšu patureht.

**3. Peetitzige díewoht prettieb to Tuwaku vnd Beedri. Teem
Raddeem to Bährna Manntibu pe[chkirt.**

**4. Ticku[ham buht / taißnu Mähru vnd Šwarru turreht / ar Mee=
ru buht / tu dabbu dauds jeb mas.**

**5. Pareíe díewoht ar laitzigu Manntu pírgdams vñ pahrdodams.
Thos Bährnus iht pareíe vñßaudíenaht. To blehdigu Kallpu
labbe šchauít.**

**6. Preek[ich ļaunu Šeewu / kaß töw pedärr / labbe pagglabboht. Kurr
dauds ja=jemm / wiß labbe aißílehkt.**

**7. Ko winjeem buhß Rohka` eedohdt / wiß [kaitiet vnd no[wehrt.
Wiß kas íßdohdts vnd eejämbts kļuht / vñßraxtiet. (vñßgreet.) Denn
die Pauren halten nicht [onderliche Rechenbücher.**

**8. Tohs Nheíšaprotigus vnd Trackus pamahziet. Jrr tohs par=
leeke wätzus Łaudis / ka tee ar jauneem nhe barrahs. Tha buhísi tu
weens ih[ts labbe íßmahtziets Zillwähx / vnnd py wiíseem Łaudeem
teickts.**

**9. Meita kattru wehl nhe abprätzäta gir / darra Tähwam dauds
Nomohdas / vnnd ta Ghada[chana par tahs / attrauy tam dauds
Meega: teekam ta jauna gir / ka tha buhtu pawätza kluwuísi / jeb kad**

ta Wieru dabbuyuśi / ka taß to eniedätu.

10. Jeb

[80.lpp.]iki cia 570/596

**10. Jeb teekam ta wehl Jumprawa gir / ka ta buhtu nheghoda` / vñ
Tähwa Naña` apgrutenata tappuśi: Jeb kad ta py Wieru gir / ka ta
nhe pareie turrätohs / jeb winjam nheweens Bährns ar tahs buhtu.**

**11. Kad tawa Meita nhe gir kauniga / tad turri to barge / ka winja
töw taweem Enaidenekeem nhe darra Kauna` / vnd wiśa Jälgawa
no töw śacka / vnnd tu no ickattru Kaunu diirrdeht / vnnd töw preek=
[chan wiśeem ļaudeem kaunhetees buhs.**

**12. Nhe ap[kattais pehts [kai]teem Zillwäkeem / vnd nhe eiśi lab=
praht apkahrt Śeewahm.**

**13. Aiito ka no Drehbeem Kohdas aug / tha attlätz no Śeewahm
dauds ļaun.**

**14. Meerigaka gir py kahdu ļaunu Wieru buht / nhe ka py kahdas
myligas Śeewas / katträ to Kauna` vnd Nheghoda` darra.**

CAPUT XLIII.

**15. ES gribbu nu teickt ta Kunga Darrbu / aran to [wätu Raxtu
winja Darrbu pa[ludenaht / ka es la[śiyis äßmu.**

**16. Ta Śaule dohd wiśai Pa[śaulai Ghaißmu / vnd win=
jas Ghai[chums gir taß wiśo [kaidrakais Ghai[chums.**

**17. Arridian teem Swäteem no to Kungu wehl muh[ham nhe gir
dohts / ka tee wiśus winja Brinumus i[śatziet warrähtu. Aiito taß
wiśo walldiegs Kungs gir tohs par leeke leelus darriyis / vnd wiśas**

leetas par leeke leelas.

**18. Wings weens ißklauśena to Diļļumu / vnd to Zillwäko Širr=
des / vnd ĩnna ko tee dohma.**

**19. Aito tas Kungs ĩnna wiśas leetas / vnnd rāds kahda` Laika`
ickattris notix.**

**20. Wings paļuddena kaß pagayis / vnd kas nahkams gir / vnd iß=
ĭtahĭta kaß ĩläppāns gir. Wings proht wiśu Šleppenibu / vnd nhe
weena leeta gir winjam paļāhpta.**

**21. Wings parahda šawu Ghuddribu krahßne / vnnd wings gir
muhĭchige muhĭcham.**

**22. Ney to warr leelaku ney maĭaku darriet / vnd winjam nhe wee=
na Paddoma gir wayaga.**

23. Ka

[81.lpp.]

**23. Ka jauki gir wiśi winja Darrbi / jebĭche arr mohkahm weenu
dĭrxteliet no teem adĭiet warr.**

**24. Wiß dĭiewo / vnnd palleek allaĭchien / vnnd kurr winjam tho gir
wayaga / gir tee wiśi paklauśigi.**

**25. Allaĭch gir diwi prett diwi / vñ weens prett weenu / vnd ko wings
darra` / the nhe attraĭši Wainu.**

26. Vnd gir ickattru ißĭchkieris / py kahdas leetas tas wayadĭehs.

**1. VNd kaß warr winja Ghodibu ghanna ißluhkoht ? Winja Gho=
diba gir rādĭama py to Stippru leelu Auxtumu / py to ĭkaidru
Stipprumu / py to jauku Debbes.**

- 2. Ta Šaule vñßlägdama / peešacka winja to Deenu / ta gir weens Brynumadarrbs tha Auxtaka.**
- 3. Deenas widdu [chahwe winja to Semm / vnnd kaß warr preek= [chan winjas Kar[tumu pallikt ?**
- 4. Winja darra karr[take nhe ka dauds Krahßnes / vnnd dädiēna tohs Kallnus / vnd puh[ch Kar[tumu ween no šöw / ka winja tohs A= tziš aptum[šo.**
- 5. Taß warr leels Kungs buht / kaß to gir darriyis / vnd gir tay pa= wehleyis tick ticku[che tetzeht.**
- 6. Vnd tai Mehne[ši buhß wi[ša` Pa[šauleh [piedeht šawa` Laika` / vnd tohs Mehne[šis [chkirrt / vnd to Ghadduskahrtu ißdallyt.**
- 7. Pehts to Mehne[ši k[uh[ft tee Šwähtki lagaditi / ta gir tahds Ghai[chums kaß nodau[ahs vnd attkal pee=aug.**
- 8. Wings darra to Mehne[ši / wings aug / vñ tohp zittahds brieni[ke.**
- 9. Arrid[an wiß taß Debbe[šo Karrich [pied auxtuma` / py to Stippru= mu / vnd tahs [kaidras Swaigßnes darra tohs Debbe[šes krahßne.**
- 10. Ta gir tas Kungs tohs auxtuma` litzis / to Pa[šaul apgai[moht.**
- 11. Zaur Deewa Wahrdu turr tee šawu Lied[ibu / vnd nhe pekuht modädami.**
- 12. Vñßluhko to Warrawixne / vnd teitz to katters to darriyis gir / ai[to winjam gir [ohte krahßnas Siemes.**
- 13. Wings gir to Debbes di[chane appa[lu darriyis / vnd ta Rohka tha Auxtaka gir to ißplattiyu[ši.**

[82.lpp.]

14. Zaur winja Wahrdu šneeg leels šnegs / vnd wings leek brie=
niŕke ween zaur ohtru Sibbinaht / ka šöw ta Debbes attweŕŕahs.

15. Vnd tahs Paddebbeŕšis liddinayahs / ka te Puttni ŕkreen.

16. Wings darra zaur šawu Spähku tahs Paddebbeŕšes beeŕas / ka
Kruŕša iŕkriet.

17. Winja Pährkons beedina to Semm / vnnd Kallni trieŕšeh
preekŕch to.

18. Zaur winja Prahtu puuŕch tas Puŕdeenas Wehŕch / vnnd tas
Seemelis.

19. Vnd ka tee Puttni ŕkreen / ta ghroŕahs šöw tee Wehyi / vnnd
dŕänn to šneegu ween zaur ohtru / ka tas Kuppenohŕ mättahs / iht ka
tee Šilŕeŕi nolaiŕchas.

20. Wings gir tick ballts / ka taŕ tohs Atzis aptumŕšo / vnd tai Širr=
dei jabrienoyahs par tahdu Diewänu leetu.

21. Wings kratta to Šallnu wirŕ Semmes ka Šahli / vnnd kad
šallŕ / tad tohp Läddas tappas / ka Ghalli kohkohs.

22. Vnd kad taŕ auxts Seemelis puhŕch / tad kluhŕ taŕ Vhdens
Läddus / kur Vhdens gir / teitan puhŕch tahs pahre / vnd apwälk Vh=
denim ka kahdas Bruŕŕas.

23. Wings šamaita tohs Kallnus / vnd šadädŕena tohs Tuxneŕšes /
vnd šakallte wiŕ kaŕ ŕallŕch gir / ka Vgguns.

24. Prettie to pallieds leela Miggla / vnd Raŕša pehtz Karrŕtumu /
ta eepreezena wiŕ attkall.

25. Zaur śawu Wahrdu aißleeds wings tai Juhrei / ka ta nhe iß=plieft / vnd gir Śallas widdu śehyis.

26. Kattri vñß Juhri brautz / tee śacka no winjas bähdam / vnnd kattri mehs to dīrrīcham / apbrynojamees.

27. Turrpatt gir dywāni Brynumi / daīchadi Lohpi / vnnd leelas Siwis / ītarpan teem paīcheem parbrautz.

28. Ar ihīseem Wahrdeem śakoht : Zaur winja Wahrdu paītahw wißnotaī.

29. Jebīche mehs dauds śackam / tad tattīche mehs nhe īpehyam to paīneekt / ar weenu Wahrdu wings gir wiß.

30. Jeb=

[83.lpp.]

30. Jebīche mehs wißnotaī īohte teitzam / kas gir tas ? Wings tattīche wehl dauds auxtahx nhe ka wiśī winja Darrbi.

31. Taß Kungs gir nhe īśackakams leels / vnnd winja Spähx gir brieniegs.

32. Ślaweyeeta vnd teitzeta to Kungu / zeek īpādami / wings tattīche gir wehl auxtahx.

33. Teitzeeta to no wiśū Spähku / vnd nhe mittaita.

34. Wehl juhs nhe atīteepīseeta.

35. Kaß gir winju redīeyis / kas no winju śatziet warrātu? Kaß warr winju tick auxte teikt / ka Wings gir ?

36. Mehs rādīam no winja Darrbu to wißmaighumu / aiīto dauds leelekas leetas gir mums paīlāptas.

**37. Aito wiß kaß turr girr / to gir taß Kungs darriyis / vnnd dohd
teem Deewabijatayeem ðinnaht.**

CAPUT XLIV.

**LAideeta mums ðaweht tohs teitzamus Łaudis / vnd muhŕsus
Tāhwus weenu pehts ohtru.**

**2. Dauds krahßnas leetas gir Deews py teem darriyis / no
eeŕakumu zaur ŕawu leelu Spāhku.**

**3. Tee gir ŕawu Wallitu labbe walldiyuŕchi / vnd teitzamus Darr=
bus darriyuŕchi. Tee gir ghuddru Paddomu dāwuŕchi / vnd papreek=
ŕche paŕluddenayyuŕchi.**

**4. Tee gir Semm vnnd Łaudis walldiyuŕchi ar Paddomu vnnd
Prahtu ta Raxta.**

**5. Tee gir mahziyuŕchees dŕeedaht / vnd gharrigus Dŕeßmus dar=
riyuŕchi.**

**6. Tee gir arridŕan baggati biyuŕchi / vnnd leelu Manntu turre=
yuŕchees / vñ ar Meeru walldiyuŕchi / teekams tee ŕcheitā gir biyuŕchi.**

**7. Tha gir tee wiŕŕi ŕawa` Laika` teiktini biyuŕchi / vnd wehl dŕiewo=
dami ðlawāti.**

8. Vnd tee gir ghodigu Wahrdu packal ŕöw attŕtayuŕchi.

**9. Bett teem zitteem nhe gir Ghods / vnd gir ißnykuŕchi / iht ka nhe
buhtu tee muhŕcham biyuŕchi. Vnd kad tee wehl dŕiewoya / by tee / iht**

ka

[84.lpp.]

ka nhe buhtu tee dŕiewoyuŕchi / vnd winjo Bāhrni pehtz winjeem ar=

ridan tha.

**10. Bett winjeem [wähteem Łaudeem / kurro Tayßniba dhe gir
ai[mir]ta / gir labba Manntiba palicku[si] / lieds winjo Bährneem.**

11. Winjo Pa[tari gir Šalied[ena]chana` palicku[chi] / vnd tho deh]

12. Vnd winjo Šlawe dhe ißniex.

gir winjo Bährno Bährni alla[chien muh[chige pallicku[chi].

**13. Winji gir Meera` aprackti / bett winjo Wahrds diewo muh=
[chige.**

14. Tee Łaudis runna no winjo Ghuddribu.

15. Vnd taß Pullx pa[luddena winjo Slawu.

**16. Enochs paticka tam Kungam labbe / vñ gir attjämbts / ka wings
tai Pa[šaulei weena Pamahzi[chana py Att[ta]chanas no Ghräkeem
buhtu.**

**17. Noah tappa nhenoeed[iegs attra]ts / vnd Dußmibas Laicka` gir
wings Schäla[tibu attraddis.**

**18. Vnd gir paare patturrehtz wirß Semmes / kad tee Ap[liegda=
mi ghrimma.**

**19. Wings dabbuya to Šohli[chanu preek[chan tahs Pa[šaules /
ka dhe wairs wi[šai Mee[ši zaur to Ap[liek[chanu ißdäldatai by buht.**

**20. Abraham tam auxte taitzamam Tähwam dauds Łau[cho / dhe
gir kaß winjam lied[ta buhtu Ghoda.**

**21. Wings turreya to Baußlu tha Auxtaka / vnd Deews darriya
ar to weenu Šallied[ena]chanu / vnnd eelicka to pa[lchu Šolišchanu
winja` Mee[ša` / vnd wings tappa petitziags attra]ts / kad wings kahr=**

denahtz tappa.

**22. Tapehtz šohliya winjam Deews [wărădams / ka zaur winja
Šähklu Pagganeem by [wehtiteem tapt / vnd winjam ka tee Pie[chl
tahs Semmes wairohtam by kļuht.**

**23. Vnd winja Šähklam paauxtenatam / ka tahs Swaigßnes / vñ
Mannteneekeem tapt no weenu Juhri ihs ohtram / vnd no Vhdeni
lieds patt Pa[šaules ghallam.**

**24. Vnd gir to pa[chu Šwähtumu par wišeem Zillwäkeem / vnd
to Šoličhanu arridian ta ap[tipprenayis ar Jlaac.**

25. Ša=

[85.lpp.]

**25. Šawa Tähwa Abraham pušes pehtz. Vnd gir to vñß Jeh=
cobu litzis nahkt vnd pallickt.**

**26. Wings gir to [cheh]ige [wehtiyis / vñ to Manntu dehwis / vñ
šawu Daļu no[chkieris / vnd diwipadeßmittohs Zilltieß ißdalliyis.**

CAPUT XLV.

**WJngs gir no to litzis nahkt to [wähtu Wieru Mo[en /
katters wišai Pašaulai myliegs vnnd zeeniegs by / vnnd tick
lieds Deews ka Zillwähki myloya to / kattra Wahrds aux=
te teikts kļuht.**

**2. Wings gir to auxte ghodagis / ka tohs [wähtus Thäwus / vnnd
auxte paauxtenayis / ka teem Enaideneekeem to byht by / vnd licka tam
ar Wahrdeem dauds Siemes darriet.**

3. Wings darriya to ghodānu preek[chan teem Koningeem / vnd

**dehwe tam Pawehle[chanu py šaweem Łaudeem / vnd radiya tam ša=
wu Ghodibu.**

**4. Wings gir to ißwehleyis py [wätas Buhichanas / šawas pe=
titzibas vnd laipnibas deh| / vnd no wišseem Zillwäkeem ißrädlähts.**

**5. Wings licka tam d[irredeht winja Ballxnu / vnnd wedde tohs
tum[šahs Paddebbe[šies.**

**6. Wings gir tam preek[cha räd[öht tohs Baußlus dehwis / ar wahr=
du / tho Baußlu tahs Diiewibas vnd tahs Ghuddribas / ka tam by
Jehcobam to Šalied[ena[chanu mahziet / vn- J[rae|am to Taißnibu.**

**7. Wings gir Aaron šawu Brahli no tahs pa[šchas Zilltas Leevi
arrid[an paauxtenayis / vnd tam lieds ißred[eyees.**

**8. Wings darriya muhichigu Šalied[enaščanu ar to / vnd dehwe
tam to Baßnizas Kund[ibu Łaudies.**

**9. Wings gir to ghodige vnd [kai[te apgehrbis / vnnd aplicka tam
krahßnus Swahrkus / vnd apwilka tam wišsenadu Krahßnibu.**

**10. Wings ißgehrbe to ar dahrgu Sälta vnd Šuddraba Rieku / vñ
aplicka tam tahs Appak[ichadrahnas / tohs ghar[us Swahrkus / vnd
ih[tänus Swahrkus.**

**11. Vnd pekare dauds Sälta Swahrgu[us vnd Knohpyus ap=
kahrt py to / ka tas [kannätu / kad wings aran vnnd eek[chan ghaya /**

vnd

[86.lpp.]iki cia 576/602

**vnd ta [kanniba d[irrdäta kluhtu Šwehtiba` / ka winja Łaudis preek=
[chan Deewa peeminnäti taptu.**

**12. Ja tohs šwähtus Swahrkus ar Sältu / dälätäneem Sieicheem /
und šarrkaneem Dieparem iŋchuhtus.**

**13. Tohs ʔipprus Bruŋŋus vhs Kruhti / ar to Ghaiŋchumu und
Taißnibu ghuddrige auŋtus / ar teem dahrgeem Ackmineem / eekŋchan
kattreem tee Wardi to diwipadeßmitto Zillto ʔrael eeraxtiti / und
Sälta` eelickti / no teem Ackmina Greeeyeem / ka tee peminnäti tap=
tu preekŋchan Deewu.**

**14. Taß älta Peeres ghreeŋnis vs Zäppures / kur ta Ghodiba ee=
raxtita by / katträ wiŋša by ghodiga / darga jauka und ʔaiŋta.**

15. Tahs liedŋa nhe gir pirms tahs rädäläta.

**16. Nhe weenam nhe by tho arridŋan apwilktees / ka tickai winja
Bährneem ween / und Bährno Bährneem muhŋchiege muhŋcham.**

17. Winja vpperes tappa ick deenas diwi reiŋas darritas.

**18. Moŋes pilldiya tam tahs Rohkas / und ʔwaidiya to ar ta ʔwätu
Öliye.**

**19. Ta Šaliedŋenaŋchana tappa ar to darrita / ka winjam und win=
ja Bährneem muhŋchige / tick ilge ka tahs Deenas tahs Debbeŋŋes
ʔtahw / winjam kallpoht / par Baŋnizaskungeem buht / und winja ʔau=
dis winga` Wahrda` ʔwehtiet by.**

**20. Wings gir to ißredleyis no wiŋŋeem dŋieweem / ka winjam tam
Kungam vppereht by / Barriba vpperes vñ Smarŋcha vpperes par
šalldu Šmarrŋchu und Peeminneŋchanu / tohs ʔaudis šaliedŋenaht.**

**21. Wings pawehleya tam to Ammatu šawa Wahrda / ka tam Je=
cobam šawu Leezibu mahziet / und ʔraelam šawu Baußlu ißŋtahŋiet**

by.

**22. Jrr zitti ghanna vhfmettehs prettie to / vnd eniede to Tuxne[ſy /
ar Wahrdu / kattri ar Dahtan vnd Abiram by / vnd ta tracka Draud[e
Korah.**

23. Bett Kungs to red[eya / vnd tas nhe patticka tam.

**24. Vnd tee tappa aprieti pa[[chos leelohs dußmohs / wings para=
diya breeßmigu Brynumu py teem / vnnd apriya tohs ar ſawu Vg=
guni.**

25. Wings

[87.lpp.]

**25. Wings ghodiya Aaron wehl wairahk / vnd dehwe tam Bähr=
na Manntibu / ar Wahrdu / wi[ſus pirrmayus wings tam pe[chkierre.**

**26. Preekich wi[ſeem pedalliya wings teem pirmahk May[es ghan=
na / ai[to teem by eh[ft ta Kunga Vpperes / kattrus wings tam / vnnd
winja Šähklai dehwe.**

**27. Bett teem nhe by nheneekadu Da[[u py Semmes turretees /
ai[to taß Kungs by winja Da[[a vnd Mannta.**

**28. Pinehas / Elea[ara Dhäls by taß tre[[chais tahda` Ghoda` / taß
dußmoya eek[chan Deewabija[channas.**

**29. Vnd kad tee Łaudis no[kierehs / pallicka wings petitziags /
[tippris vnd droh[ich / vnd ſalied[enaya J[rael.**

**30. Tadehl tappa winjam dohta ta ſalied[ena[chana tha Meera /
ka tam to Swehtibu / vnd tohs Łaudis ghlabt / (alii gelbeht) vnnd
winjam vnd winjai Šähklai to Ba[nizaskunga Ghodibu muh[chi=**

ge turreht by.

**31. Jht ka ar David no tahs Zilltas Juda ta Salied[ena[chana
darrita gir / ka tickai wenam no winja Dähleem Koninjam buhs buht.**

**32. Jht ta buhs arrid[an Aaronam vnnd winja Šähklai Mannte=
neekeem buht / ka mums Ghuddribu mahziet / vnd winja Łaudis pa=
reife walldiet buhs / ka winjo Buh[chana vnd Ghods nhe ißniektu /
bett mu[chiege muh[cham py teem pallicktu.**

CAPUT XLVI.

**JE[us Nave by droh[ich Wiers Kařa` / vund Prowets pehts
Mo[en.**

**2. Katters leels Vßwarre[chanas patturreya preek[chan
teem Deewa Jßred[eteem (ka winja Wahrds dohdahs) vnd tohs at=
treebe py teem Eenaidenekeem / no kattreem tee šathwärti tappa / ka
J[raelis šawu Manntibu dabbuitu.**

**3. Wings gir Slawu dabbuyis / kad wings Rohku i[teepeh / vnd to
Sobinu ißwillka prett Pileem.**

**4. Kas gir šawu muh[chu tick droh[iche [tahweyis ? Wings ghuh=
[tiya tohs Enaideneekus ta Kunga.**

**5. Winja dehl kahweyahs ta Šaule / vnd klua weena Deena tick
ghařa ka diwi.**

6. Wings

[88.lpp.]

**6. Wings pešautze to Auxtaku vnd Spehzigu / kad wings šawus
Enaidnekus wi[šur [peede / vnd taß Kungs taß Leelais paklau[šiya to /**

vnd licka ʃohte leelu Kruʃu kriʃt / par teem Enaidnekeem.

**7. Vnd nokahwe tohs Prettimeekus / kad tee nowillkaks. Vnd
tee Paggani nomanniya / kadi Erohtʃi ʃcheem by.**

**8. Vnd ka taʃ Kungs patz klate Kaʃʃa` by / vnd wings dʃinnaks
packaʃ teem Spehziageem.**

**9. Vnd Moʃes laika` darriya wings / vnd Calebs Jewuna Dähls
labbu Darrbu / tad ʃtaweya tee prettie to Pullku / vnd ʃchkiere no teem
ʃlaudeem tohs Ghräkus / vnd kluʃšenaya to nhelabbu Dumpi.**

**10. Tapehts gir tee diwi ween patturrähti / no šeʃchśimt=tuhxto=
ʃcheem Wiereem / vnd gir tohs ʃlauʃchus py Manntibas wädduʃchi
tanny Semmeh / kurr Peens vnd Mäddus eekʃchan täck.**

**11. Vnnd taʃ Kungs vʃturreya to Caleb py Meeʃsas Stippru=
mas / ihs paʃʃchu Wätzumu / ka wings ghaya wirʃson teem Kallneem
tanny Semmeh / vnd winja Šähkla apśehdeya to Manntibu.**

**12. Ka wiʃši Bährni ʃJraela rädlätu / ka taʃ labb gir / tam Kungam
klauʃšiet.**

**13. Vnd tee Šohgi ickattris pehts šawu Wahrdu / kattri Älkadee=
wibu nhe dʃinna / neds no to Kungu noʃkierchs / tohp arridʃan
teickti.**

14. Winjo Kauli ʃaʃʃo wehʃ muʃchige / kurr tee ghull.

**15. Vnd winjo Wahrds tohp teikt šawohs Bährnohs / vhs kat=
treem taʃ nahzis gir.**

**16. Vnd Samuels taʃ Prowets tha Kunga / no šawu Deewu my=
ʃohts / pazehle weenu Koninja Wallʃtibu / vnd ʃwaidiya Leeluskun=**

gus par šaweem Łaudeem.

**17. Wings šohdiya to Pullku pehts to Baußlu tha Kunga / vnnd
taß Kungs vßlukoya attkal Jehcobu.**

**18. Vnd taß Prophets tappa ghodiegs vnd peetitziegs attrałts / vñ
nomanniya / ka winja Preekłcha łluddenałchana patteełše teełša tappa.**

**19. Wings peešauze to Kungu to Warränu / kad wings ławus E=
naidneekus wiłšur łpeede / vnd jaunus Jährus vppereya.**

20. Vnd

[89.lpp.]

**20. Vnd taß Kungs Pährkoneya no Debbes łemme / vnd lickahs
dłirrdehteeß leela` Auka`.**

**21. Vnd šableełe (šakuhle oder šašitta łłt zu wenig.) tohs Leelus Kun=
gus Tyroa` / vnd wiłšus Kungus to Philłtero.**

**22. Vnd preekłch šawu Ghallu / pirms wings mirra / apleezenaya
wings preekłchan to Kungu / vnd šawu Šwaiditu / ka wings no nhe
weenu Zillwäku ney Naudu / ney arridłan Kurrpi jehmis by / vnd nhe
weens Zillwähx tam warreya vßłtahweht.**

**23. Vnd kad wings nu apgullees by / pašluddenaya wings / vnnd
šatziya tam Koninjam šawu Ghallu / vnd lickahs šöw dłirrdehtees no
pałłchas Semmes / vnd pašluddenaya / ka teem Beßdeewigeem by
šamaitaht.**

CAPUT XLVII.

PEhts Davida Laika` mahziya Nathans.

2. Vnd Davids by łtarrpan teem Bährneem Jłrael ißwä=

lähts / ka tee Tauki py Vpperes peichkirti by.

**3. Wings ar Laweem diwoya iht ka buhtu wings [maidiyees arr
KaIläneem / vnd ar Laht[cheem iht ka arr Jähreem.**

**4. Puilcho kahrta` buhdams nokahwe wings to gharu Wieru / vñ
attjehme to Kaunu no saweem Laudeem.**

**5. Pazälldams wings sawu Rohku / vnd mette arr Linnghu / vnnd
peesitta to läppnu Goliath [emme.**

**6. Aito wings pesautze to Kungu ta Auxtaku / taß [tipprenaya win=
jam sawu Rohku / ka wings nokahwe [tippru Karu Wieru / vnd pa=
auxtenaya to Raggu sawo Laucho.**

**7. Taß licka winju teikt / ka deßmitts tuhxtochus Wierus wehrte /
vnd ghodaya winju ar Deewiku Swähtumu / ka wings ta Konin=
ja Krohni dabbuya.**

**8. Wings sitta tohs Enaidneekus wiśur / vnd ißdelldeya tohs Phi=
liiterus sawus Prettibeneekus / vnd salauliya winja Raggu / ka weh!
taß ihs [cho palchu Deenu salauliets gir.**

**9. Par ickattru Darrbu teitze wings tam Swähtam tam Auxta=
kam / ar krahßnu Deeßmu.**

10. Wings

[90.lpp.]

**10. Wings d[edaya no wiśas Śirlds / vnd myloya to katters win=
ju darriyis by.**

**11. Wings pee[chkyre d[edatayus py Altari / vnd licka sawus jaukus
Deeßmus d[eedaht.**

**12. Vnd eeltadiya tohs Šwähtkus ghodige turreht / vnnd ka tee
Ghadda=Swähtki par wišú Ghaddu krahßne [wehtitini buhtu / ar
Slawe[chanu to Wahrdu tha Kunga / vnd ar D[eda[chanu Rietohs
Šwehtiba`.**

**13. Taß Kungs peedehwe winjam šawus Ghräkus / vñ paauxtena=
ya winja Raggu mu[chige / vnd darriya weenu Šalied[ena[chanu ar
to / ka tai Koninja=wallitibai / vnnd Koninja Krähßlam eek[chan
J[rael vhs winju pallikt by.**

**14. Pehts winju tappa Konings winja ghuddris Dähls Salomo /
kattram Tähws labbu Meeru dabbuyis by / ka wings Meera` wall=
diya.**

**15. Ai[to Deews by wišúsur kahrt kahrtim klu[še darriyis / ka wings
Deewam weenu Nammu darritu / vnd weenu Šwähtibu vßtaišitu /
kattra muh[chiege muh[cham palliktu.**

**16. Ock ka di[chane mahziyees tu jauns buhdams / vnd biyi pils ša=
pra[chanas / ka kahds Vhdens to Semm apklay.**

**17. Vnd e[ši wiß notu[ar šackameem Wahrdeem vnd Mahzibeem
pepilldiyis / vnd taws Wahrds tappa teickts tale ar Vhdeni aptetze=
tahs Semmehs / vnd tawa Meera deh[tappi tu myliegs vnd zeniegs
turrehts.**

**18. Wi[ra Semme apbrynoyahs šöw par taweem D[eeßmeem /
šackameem Wahrdeem / Lied[ibeem / vnd J[tah[tibeem.**

19. Vnd teitze to Kungu / katters dehwe tas Deews J[rael.

20. Tu šameckleyi tick dauds Sälltu ka Allwu / vnnd tick dauds

Šuddrabu ka Swinnu.

**21. Tawa Širrds kehrehs šöw py Šeewahm / vnd lickees no tahm
apmahnetees / vnd darriyi tawam Ghodam Kaunu.**

**22. Vnd darriyi / ka taweem Bährneem by ißniekt / vnd ta Duß=
miba par taweem Pařtareem ghaya / par Šohdibu tawas Jegkibas.**

23. Ka

[91.lpp.]

**23. Ka ta Koninja Wallřtiba ißdallita tappa / vnd eekřchan Ewra=
im weena Ällkadeewiga Koninja Wallřtiba zehlehs.**

**25. Bett taß Kungs nhe attgreeřehs šöw no šawas Schälařtibas /
vñ nhe darriya zittade šawu šohlitu Darrbu / vñ nhe ißdelldeya wiřch=
kim šawa Jřrädieta Pařtarus / vnd nhe zehle nohřt to Šähklu šawa
myřeturrätaya.**

**25. Bett atlitzenaya wehl mas teem řlaudeem Jacob / vnnd weenu
šackni no David.**

26. Vnd Salomons aismigga arr šaweem Thäweem.

**27. Vnd attřtaya packař šöw šawu Šäkřlu / Roboam / weenu nhe=
ticklu Wieru / tohs řlaudis walldiet.**

**28. Kattram Prahts nhe by / katters arr šawu pařřchu Prahtu tohs
řlaudis nořchkire.**

**29. Turr klaht Jeroboam to Dählu Nebat / katters Jřraeli py Äll=
kadeewibas jautzeya / vnd wedde Ewraim Ghräkohs.**

**30. Vnd winjo Ghräki tappa ghann dauds / ka tee pehts Ghalla no
šawas Semmes ißdřieteti tappa.**

31. Aito tee ißdomayahs wißenadu Ällkadeewibu / teekam ta Att= reepichana par teem nahze.

CAPUT XLVIII.

VNnd taß Proweetes Elias ißlauēhs ka kahds Vgguns / vnd winja Wahrds dedē ka kahda Lahpa.

2. Vnd neise to dargu Laiku par teem / vnnd darriya tohs magjuma zaur šawu Dußmibu.

3. Aito zaur ta Kunga Wahrdu aißšlehdē wings to Debbes. Trief reilas noneise wings Vgguni lemme.

4. Ock ka krahßnis eši tu biyis Elias arr taweem Brynuma=Sie= meem / kaß gir tick krahßnis ka tu ?

5. Zaur to Wahrdu ta Auxbaka eši tu weenu Mirroni vhfmode= nayis / vnd attkal no Kappas ißneišis.

6. Tu eši läppnus Koninjus ißtuhmis no winjo Ghulltu / vnnd nokahwis.

7. Tu eši wirison to Kallnu Šinai dīrrdeyis to nakoichu Šodi= bu / vñ eekichan Horeb to Attreepichanu.

8. Tu

[92.lpp.]

8. Tu eši tohs Koninjus papreekiche paßluddenayis / katreem šo= diet by / vnd Prophetes pehtz töw eitadiyis.

9. Tu eši nohit jämbts Auka` / arr Vggunigeem Ratteem vnnd Sirrgeem.

10. Tu eši eelickts ka töw šohdiet buhs / šawa` Laika` / klušenaht to

**Dußmibu / pirms ta leela Dußmiba nahk / to Širdi to Thäwo py
teem Bährneem greeft / vnd tohs Zilltus Jacob attkal attneft.**

**11. Labb teem / kattri töw räds / vnd tawas Draudības dehl ghodä=
ti kluhft.**

12. Tur buhs mums ta ihtāna Dīwiba.

**13. Kad Elias Auka` nohft by / tad nahze winja Gharrs vhs Eliēo
baggatige. Šawa` Laika` dhe iśabiyayahs wings preekich dhe weenu
Leelukungu / vnd dhe weens dhe [pehya winju vßwarreht.**

**14. Wings dhe lickahs šöw nheneekade wallditeef / vnd kad wings
nomirris by / wehl winja Meeśa papreekiche paßluddenaya.**

**15. Kad wings diewoya / darriya wings Siemes / vnd kad wings
mirris by / darriya wings Brynumus.**

**16. Wehl taß nheneeka dhe palliedleya / ka tee ļaudis labbaki tap=
puichi / vnd no šaweem Ghrākeem atttatohs/ teekams tee no šawas
Semmes ißdiēti / vnd wiśahs Semmehs ißkaiśiti kļua / vnnd maß
Pullzings attlicka.**

17. Vnd weens Leelskungs Davida Namma`.

**18. No katreem zitti darriya kaß Deewam paticka / bett zitti Ghrä=
koya ļohte.**

**19. Ezechias apftipprenaya šawu Pili / vnd ewaddiya (etetzinaya)
Vhdeni eekchan / wings licka Ackminis rackt / vnd Ackas darrieth.**

**20. Šawa` laika` vßbrucka Sanheribs / vñ šuhtiya Rabācen / wings
pazehle šawu Rohku prett Zion / vnd ghrāichoya arr leelu Leppnibu.**

21. Tad eedrebbeya winjo Širrdes vnd Rohkas / vnd tappa teem

bail / ka kahdai Šeewai Bährna Šahpehs.

**22. Vnd tee pešauze to [chehligu Kungu / vnd pazehle šawas Roh=
kas vhfß winju.**

**23. Vnd taß Swätais Debbe[šis paklau[šiya tohs drieve / vnnd iß=
pe[tiya tohs zaur Elaiam.**

24. Wings

[93.lpp.]

**24. Wings kahwe to Spähku to A[šire[ro / vnd winja Engelis iß=
delldeya tohs.**

**25. Aito Ezechias darriya kaß tam Kungam patticka / vnd palicka
[tahwohtz vhs to Ze[llu Davida šawa Thäwa / ka to mahziya Elaias /
katters leels vnd taißnis Proweets by šawa` Mahziba`.**

**26. Tha pa[ſcha` Laicka` atkahpe ta Šaule attkal / vnd wings pa=
willzenaya tam Koninjam to Diwibu.**

**27. Wings papreek[che pa[luddenaya arr baggatu Gharru / kaß
pehts notickt by / vnd dehwe teem No[kummu[cheem eek[chan Zion
Epreezena[chanu / ka tee alla[chien šöw warrätu epreezenateef.**

**28. Wings pa[luddenaya nako[chas vnd pallehptas leetas / pirms
tahs wehl nahze.**

CAPUT XLIX.

**TAs Wahrds Jo[ia gir ka kahda dargo Smarr[cha Sahle no
Apteeki.**

**2. Taß gir šalds (dialect. šalldäns.) ka Mäddus Mutteh /
vnd ka Kohkleß py Wynu.**

**3. Tam by leela Schäla[tiba tohs Łaudis attgree[t / vnnd to Nheti=
ckumu to Ällkadeewibu nolickt.**

**4. Wings baudiyahs no wiśás Śirlds vñß to Kungu / (puta zär=
rädams.) taß attkal pazehle to y[tänu Deewakallpo[chanu / kad ta
Semme pilla Ällkadeewibas by.**

**5. Wiśi Koninji / beß Davidu / Ezechia / vnd Jolia / gir śöw ap=
ghräkoju[chees.**

**6. Ai[to tee att[taya to Baußlu tha Auxbaka. Pehts ißnycka tee
Koninji Juda.**

**7. Ai[to teem by śawu Koninja Wall[tibu zitteem att[tah[t / vnd śa=
wu Ghodibu [we[cheem Łaudeem.**

**8. Tee śadäd[enaya to ißwählätu Pili tahs Swehtibas / vnnd
ißpoh[tiya winja Eelas.**

9. Ka Jeremias papreek[che śatziyis by / kattru tee nickne mohziya.

**10. Katters Mahtes Meeśahs par Proweetu ißwehlähts by / ka tã
ißrehdeht / śalau[iet / vnd ißpoh[tiet / vnd attkal arrid[an vñßtai[śiet /
vnd deh[tiet by.**

11. He=

[94.lpp.]

**11. He[ekiels red[eya to Ghodibu ta Kunga Śappni / kattru wings
tam radiya aran teem Ratteem Cherubim.**

**12. Wings gir papreek[che śatziyis prettie teem Enaideneekeem / vñ
Eepreezena[chanu pa[luddenayis teem / kattri pareile darra.**

13. Vnnd to diwipadeßmitto Proweeto Kauli [a[lo wehl / kurr tee

**ghull. Aito tee gir Jehcobu eeprezenayu[chi vñ Pe[ti[chanu sóliyu=
[chi / kattru teem leelo Ghaidi[chanu (alii leelo Ghaidi[chan) ghaidiet by.**

14. Ka gribbam mehs Sorobabeli teickt ? Katters ka kahds

Ghräd[ähns py labbahs Rohkas by.

15. Vnd JE[us to Dählu JoledECH / kattri šawa` Laika to Ba[nizu

**darriya / vnd to [wātu Nammu tam Kungam attkal vßzehle / kattram
pallickt by par muh[chigu Ghodibu.**

16. Vnd Nehemias gir alla[chien teiktins / katters mums tohs ša=

**dau[itus Muh[us attkal vßtai[šiyis gir / vnd tahs Wahrtis arr At[lä=
geem darriyis / vnd muh[šus Nammus attkal vßzehlis.**

17. Nheweens nhe gir wir[šon Semmes raddiets / kaß Enocham

lied[ie buhtu / aito wings gir no Semmes noh[st jämbts.

17. Ney Jo[ewam / katters by weens Kungs par šaweem Brah=

jeem / vnd vßturrätays šawo ļau[cho.

19. Winja Kauli tappa attkal mayahs näßti.

**20. Seths vnd Sems gir [tarpan teem ļau[deem leela` Ghoda bi=
yu[chi.**

21. Bett Adams gir ghodahts par wiß kaß d[iewo / ka wings pir=

makais no Deewu raddiets gir.

CAPUT L.

SJmons taß Dähls Oniae ta Auxta Ba[nizakunga / katters

**šawa` Laika` par to Nammu Ghangjus darriya / vnd Pielerus
py to licka.**

2. Vnd to Pamattu ohterteek ißzehle / vnd auk[icham to Apkartejā=

mu Ghangji py Ba'nizas attkal šatai'šiya.

3. Šawa` Laika` by ta Acka šakrittu'ši / to apwaṛṛoya wings.

**4. Wings bāhdayahs šawo ɭau'cho Nhelaimibas dehl / vnd ap=
[tipprenaya to Pili prett teem Enaideneekeem.**

5. Wings

[95.lpp.]

**5. Wings darriya teitzamu Darrbu / ka taß tohs ɭaudis attkal py
ih'tānas Peederre'chanas peewedde.**

**6. Kad wings no to Preek'cha kaṛṛamu Autu attkal ißgaya / tad
[pydeya wings ka ta Rieta=Swaig'ne / zaur teem Paddebbe'šeem / ka
taß pillais Mehnes.**

**7. Ka ta Šaule [pied vñß to Ba'nizu tha Auxbaka / ka ta Waṛṛa=
Wiexne ar šawu Krahßnu Rohtu.**

**8. Ka kahda di'chana Roh'e Pawa'šary / ka tahs Lielies (tee Pugki)
py Vhdens / ka taß Wieroka=kohx Pawa'šary.**

9. Ka kahds edäd'enahts Wierohks Šmarr'cha trauka`.

**10. Ka kahds Sälts Bickeris ar wi'šenadeem dahrgeem Ackmi=
neem eedarrinahts.**

11. Ka kahds augliegs Ölyakohx /vn- ka taß auxtakais Cypre'šes kohx.

**12. Kad wings tohs krahßnus ghaṛṛus Šwahrkus aptehrpe / vnd
wi'šu to Krahßnibu apwillkaks / vnnd py to Šwähtu Altari ghaya /
tad wings wi'šu to Šwhätumu jauke apkahrt darriya.**

**13. Bett kad wings no to Ba'nizakungo Rohkam tohs uppera Ghab=
balus jehme / vnd py Vgguns [taweya / katters wir'šon Altari ded'e.**

- 14. Tad** [taweya winja Brahli wiśi apkahrt to ka tee Cedreskohki wirison to Libano dehtiti / vnd apthwere to ka Pupuḷo=arri.
- 15. Vnd** wiśi Aarona Bährni śawa Krahṣniba / vnd turreya ta Kunga Vpperi śawa` Rohka` preekchan to wiśu Pullku Jrael.
- 16. Vnd** wings patelleya śawu Darrbu vṣ to Altari / vnd darriya tha tam Auxtakam / tam Wiṣpehzigakam weenu krahṣni Vpperi.
- 17. Wings** iṣṭeepe śawu Rohku ar to dieṛramo Vpperi / vnd vppe= reya śarkanu Wynu / vnd lehya py to Dibbinu tha Altara / par śalldu (dial. śalldānu) Śmarrichu tam Auxtakayā / katters wiśo Konings gir.
- 18. Tad** śauze tee Bährni Aarona [tippre / vnd puhte ar Trummet= tereem / vnd trohxneya ghauiche / ka tee peeminnehti taptu preekchan to Auxtaku.
- 19. Tad** krita wiśi Ḷaudis py [emmes / vhs śawu Waigu / vnd pe= luhdie to Kungu / śawu Wiṣpehzigu Auxtaku Deewu.
- 20. Vnd** tee Diedatayi teitze to arr Deeṣmeem / vnd wiṣ taṣ Nañs attkanneyahs no to myligu Trohxnī.

21. Vñ

[96.lpp.]

- 21. Vnd** tee Ḷaudis peeluhdie to Kungu to Auxtaku / ka wings grib= bātu [chehliegs buht / teekam tai Deewakalpoichanai Ghalls tappa / vnd tee śawu Darrbu pabeiguichi by.
- 22. Kad** wings nu attkal [eñe nonahze / tad iṣṭeepe wings śawu Roh= ku / par wiśu to pullku tho Bährno Jrael / vñ dehwe teem to śwehtibu ta Kunga ar śawu mutt / vñ wehleya teem peṭiichanu winja` wahrda`.

- 23. Tad luhdie tee attkal / vñ vßjehme to Šwehtibu no to Auxtaku.**
- 24. Vnd šatziya : Nu pateitzeeta wiši Deewam / katters leelas Lee=**
tas darra wiśahs mallahs / katters mums no Mahtes Meeśas dīe=
wus vßturr / vnd darra wiñu labbu.
- 25. Wings ghribbotu doht mums preezigu Širrdi / vnnd dohde**
allačhien Meeru / muhśohs laikohs eekichan Jrael.
- 26. Vnd ka winja Schälařiba muhčhiege py mums palleek / vnd**
attpeřti mums / teekams mehs dīewoyam.
- 27. Diwyadus ļaudis es no Širrds dhe warru eeredieht / bett tohs**
treñchus es no Širrds tha eeniedu / ka zittu dhe weenu.
- 28. Tohs Samariteřus / tohs Philiteřus / vnd to tracku Pullku**
eekichan Sichem.
- 29. Šcho Mahzibu vnd Ghuddribu gir řchinny Ghramata`eraxti=**
yis Jeřus Syracha Dähls no Jeruřalem / vnnd no šawas
Širrds tadu Mahzibu ißkrattiyis.
- 30. Labb tam / kaß šöw tada`mahzahs / vnd kaß to währa jäm / taß**
taps ghuddris.
- 31. Vnd ja wings pehts to darra / tad wings py wiśahm leetahm**
derrehs / aiřto ta Kunga Šwetze to wadda.

Weena Luhkřchana Jeřu Syracha Dähla.

ES pateitzu töw Kungs vnd Konings / vnnd teitzu töw Deewu
mannu Petitayu.

2. Es pateitzu tawam Wahrdam / ka tu mans Ghlabbotaiß
(dial. Ghellbetays.) vnd palliegs eřši / vnd mannu Meeřsu nořamaita=

**ſchanas / 3. No Wirrwes tahs nhetaiſſnas Mehles / vnd Mällku=
lo / atpettiyis eſi.**

4. Vnd eſi man palliedeyis prettie teem Enaidneekeem / vnd eſi

man

[97.lpp.]

**man iſpetiyis pehts tawas leelas vnd auxte teiktas Schälaitibas / no
tahs Ruhkſchanas tho / kattri man aprieth gribbeya.**

**5. No tahm Rohkam tho / kattri prett mannas Diewoſchanas ſta=
weya / no dauds Nhelaimibas / eekſchan katreem es biyu.**

**6. No to Paggal / kattri man apdäwaſi by / iht no paſſchas Vg=
guns / ka es tur widdu nhe ſadäggu / no tahs Rieklas tahs Elles.**

**7. No teem nhetaiſſneem Wehtneſcheem vñ Mällkuſſeem / par to
Koninju vnd no nhetaiſſnu Teeſu.**

**8. Es biyu tai Nawei tuwe / vnd manna Diewiba tick jaw nhe by
Elleh egrimmuſi.**

9. Es biyu apkahrt kahrtim apſtahts / vñ nhe weens man paliedeya.

**10. Es meckleyu Palligu py teem Zillwähkeem / vnd nhe attraddu
nhe weenu.**

**11. Tad es eeghadayohs / Kungs / tawas Schälaitibas / vnd ka tu
allaſchien paliedeyis eſi.**

**12. Aito tu iſpeti wiſſus kattri vñ töw ghaida / vnd paliedſi tohs
no tahm Rohkam tho Paggano.**

**13. Es peeluhdſchu Deewu prett to Duſmibu / vnd nopuhſdams
luhdſchu par Atpettiſchanu no Nahwes.**

**14. Vnd peeśautīchu to Kungu mannu Tāhwu vnnd Walldita=
yu / ka tas no mann nhe atītahtu bāhdahs / vnnd kad tee Ghrāni lāp=
poya / vnd kad man Palliga nhe by.**

**15. Es teitzu tawu Wahrdu beß Mittelechanas / vnd es flaweyu vnd
pateitzu tōw.**

**16. Aiito manna Luhkīchana gir paklauīśita / vnd tu eīśi man attpe=
ītiyis Nośamaitaīchanas / vnd no wiīśas Nhelaimibas.**

**17. Tadehl gribbu es tōw Kungs pateickt / vnd flaweht / vnd tawu
Wahrdu teickt.**

**18. Kad es wehl Jauns biyu / pirms es wehl pewillts tappu / meckle=
yu es to Ghuddribu nhebydams / ar mannu Luhkīchanu.**

**19. Baīniza` es tadehl luhdīchu / vnd gribbu to lieds patt mannām
ghallam meckleht.**

20. Manna Śirlds lyxmoyahs šōw par tahs / iht kad tee Wyna=

ohgi

[98.lpp.]

**ohgi eenahk / Es ghayu ar tahm Kahyam py tohs / vnd waizayu no
pirmahs Bāhrnibas pehts tahs.**

21. Es klauīśiyohs vñß tahs / vnd vñßjehmu to.

22. Tad es labbe mahziyohs / vnd ļohte peeaugu zaur tahs.

23. Tapehts pateitzu es tam / kaß man Ghuddribu dehwe.

**24. Es dīeīrohs pehts tahs darryth vnd man raddinatees eekīchan
Labbumu / vnd es tadehl nhe tappu Kauna`.**

25. Es mohziyohs no Śirlds pehts tahs / vnd biyu tīchacklis pehts

tahs darrieht.

26. Es pazehlu šawas Rohkas vñß Debbeší.

**27. Tad tappa manna Dwehísele apkaidrota arr ta Ghuddribu /
ka es šawu Trackumu attinnu.**

**28. Es faweyu fippre pehts winjas / Winja vnd Es tappam wee=
na Širrds no Eešakumu / vnd atraddu to fkieftu / tapehts es nhe tap=
fchu nohf t mäf ts.**

29. Mannai širrdei illgoyahs pehts tahs / vñ es attraddu labbu Mañtu.

**30. Taß Kungs gir man zaur tahs jaunu Mehl dehwis / ar to grib=
bu es to teickt.**

**31. Nazeeta fchurr py man juhs kattri dauds nhe ešeeta maziyu=
fchees / vñ eita py man Skohla` / vnd kojus nhefinnaht / to juhß fchei=
tan warreeta mahzitees.**

32. Aifto juhß eešeeta pateefše fohte iftwieku fchi.

**33. Es äßmu šawu Mutt attplehtiß vnd mahziyis / domayeeta nu vñ
pirzeetees Ghuddribu / kad juhß beß Naudas to warraht dabbuit.**

**34. Vnd dodahd juhíšu Kacklu appakíchan winjas Jughu / vnd
leezeetees mahzitees / ta gir taggad tuwuma` attraftina.**

**35. Vßlukoyeta man / man by maíu brydi mozitees vnd ftrahdat / vnd
äßmu**

leelu Epreezenaíchanu attraddiß.

**36. Vßjemmeeta to Mahzibu / ka kahdu leelu Šuddraba Manntu vnd pa=
turreeta to / ka kahdu leelu Sälta Ghabbalu.**

**37. Preezayetees juhs tahs Deewa Schälaftibas / vnd nhe kauneyetees
winju flaweht.**

**38. Darraita kaß jumß pawälätz gir / teekams jums Laix gir / tad wings
jums**

labbe maxahs śawa` Laika`.

Summa DEO foli gloria, laus honor.